

GLASILO OBČINE KOMEN
Letnik 8, številka 2

Burja

Poštnina plačana pri pošti 6223 Komen

JUNIJ 2013

*Ob prazniku se zazrimo vase.
Smo dediči tistih, ki so prebrodili
groze in gorja. Neuklonljivih!
Klenih! Praznujemo boljši čas.
Brez prevelikih pričakovanj je in bo lep.
Kot vedno, se spreminja in ga zmoremo.
Nasmeh nas dvigne, malodušje potaplja.
Bodrimo se med seboj, pomagajmo, bodimo
solidarni, da nam bo v srcu lepo.*

Danijel Božič, župan

Občina Komen praznuje

**Slavnostna seja Občinskega sveta Občine Komen
bo v petek, 21. junija 2013, ob 19. uri
v Viteški dvorani v Štanjelu.**

Podelili bomo priznanja Občine Komen za leto 2013
ter priznanja za najboljša vina v Občini Komen.

Prireditve ob občinskem prazniku

Petek, 21. 6. 2013, ob 19. uri
Slavnostna seja Občinskega sveta Občine Komen
(Viteška dvorana Štanjel)

Sobota, 22. 6. 2013, ob 21. uri
Rock koncert s skupinama Pankrti in Ana Papedan
(Grofovsko, Komen)

Nedelja, 23. 6. 2013
Osrednja prireditev ob občinskem prazniku
(prostor pred Gasilskim domom v Komnu)

- Ob 8. uri:** pohod na Trstelj (Komen–Trstelj–Komen)
- Od 11. do 19. ure:** odprtje prireditvenega prostora in tržnice
z domačimi pridelki, srečelov
- Od 14. do 18. ure:** nogometni turnir v trojkah
(Nogometno igrišče Komen)
- Od 14. do 19. ure:** nastopi godbe na pihala, pevskih zborov
in folklornih skupin, zabava z DJ-em
- Ob 15. uri:** prihod karavane vozil Alfa Romeo
- Od 15. do 16. ure:** program za otroke
- Ob 16. uri:** razrez pite velikanke
- Od 19. do 24. ure:** zabava s plesom s skupino Happy Day

Vljudno vabljeni!

Burja

Uredniški uvodnik

Veličina majhnosti

Pretekli teden so bili slovenski mediji polni člankov o našem letošnjem evrovizijskem »polomu«, še bolj pa so spletne strani in predvsem radijske medije polnili komentarji številnih vsevedov. Saj poznate najbrž tudi vi kakšnega; to so tisti, ki rečejo Saj sem vedel/-a ... ali kaj podobnega in ob tem pljuvajo vse povprek. Meni je bila pesem čisto v redu, najbrž ni bila ne boljša ne slabša kot katerakoli druga, razlogi za t. i. »polom« pa so bili najbrž številni. Eden izmed razlogov naj bi bil, tako se je večkrat bralo, v majhnosti in nerazpoznavnosti naše države. No, zmagala je Danska, ki ima približno 5,5 milijona prebivalcev, torej dobrih dvakrat toliko kot Slovenija, v primerjavi z nekaterimi evropskimi državami z neprimerno večjim številom prebivalcev (Španija ima npr. okrog 46 milijonov prebivalcev, Velika Britanija 60 milijonov), ki so zasedle neprimerno slabša mesta. Seveda je tekmovanje za pesem Evrovizije nekaj čisto nepomembnega in vsaj meni je popolnoma vseeno, na katero mesto se uvrsti Slovenija. Me pa velikokrat ob takšnih ali podobnih tekmovanjih zbode nekaj drugega. Vedno namreč iščemo in najdemo razlog prav v naši majhnosti in maloštevilčnosti. Za slabe gospodarske kazalnike je kriva majhnost gospodarskega prostora, za slabše športne rezultate je kriv majhen bazen nadarjenih športnikov, iz katerega bi lahko črpali športni klubi in zveze. Za slabšo kakovost pridobljenega znanja po zaključenih univerzitetnih programih so krive majhne, zaprte in neprilagodljive univerze (čeprav je tu razlog najbrž vse kaj drugega kot maloštevilčnost, saj imamo namreč tri univerze in številne druge šole za višje oziroma visoko izobraževanje). Najbrž je tudi za stanje v našem političnem prostoru kriv majhen, zaprt prostor, ki bi ga bilo potrebno temeljito prezračiti.

Osebnostno menim, da majhnost sama po sebi ni, pa tudi ne sme biti razlog za slabe rezultate. Mogoče bi morali zavzeti diametralno stališče ter ugotavljati, da je majhnost sinonim za uspešnost,

učinkovitost, podjetnost. V eni od zadnjih izdaj tedenskega časopisa sem brala o dveh podjetnih mladeničih iz Prekmurja, ki sta v zadnjih nekaj letih uspešno razvila blagovno znamko na področju gojenja določene vrste zelenjave. Pa o dveh kreativnih mladeničih, ki sta preko spleta uspela pridobiti sredstva za zagon razvoja in proizvodnje svoje ideje. Mogoče bi morali res razmišljati o Sloveniji kot o mali butični državi. Ideje so, podjetni mladi ljudje želijo delati, finančna sredstva bi se tudi še našla. V čem je torej težava?

Občina Komen, ki v tem mesecu praznuje občinski praznik, je tudi majhna. Pravzaprav je butična – z nekaj več kot 3500 prebivalci se razteza na približno 103 km² površine. Ne smemo razmišljati, kaj vse ji manjka in česa vsega nima, ampak kaj vse lahko ponudi. Občina ima čudovito pokrajino, ki s svojimi znamenitostmi (naravnimi in kulturnimi) privablja goste od vsepovsod. Gostinci z odlično ponudbo domačih jedi prepričujejo velikokrat že prepričane. Okolje, v katerem živimo, je varno in udobno za naše otroke. Včasih pa je potreben samo še kanček več, mogoče tisti kanček več korajže, da pri gledanju gozda ne spregledamo posameznega drevesa. In kanček korajže več, da v majhnosti opazimo veličino. Občinski praznik bomo letos počastili s slavnostno sejo, ki bo v petek, 21. junija, v Viteški dvorani v Štanjelu. Slavnostna seja je odprta za javnost in udeleži se jo lahko vsak. Obenem pa vabljeni tudi na nedeljsko praznovanje, ki bo v Komnu pred gasilskim domom.

Ob prazniku Občine Komen nam vsem želim veliko korajže!

mag. *Andreja Štok*,
odgovorna urednica

Foto: J. Štok

Glasilo Občine Komen
Letnik 8, številka 2, junij 2013

Izdajatelj:
Občina Komen, Komen 86, 6223 Komen
Telefon: 05 7310 450
Fax: 05 7310 460
Spletna stran: www.komen.si
E-pošta: burja@komen.si

Naklada: 1.400 izvodov
Glasilo brezplačno prejmejo gospodinjstva v Občini Komen. Glasilo raznaša Pošta Slovenije. V primeru, da glasila ne prejmete na dom, se obrnite na pošto v Komnu ali Štanjelu in jim sporočite, da glasila niste prejeli. Glasilo dobite brezplačno tudi na občini v Komnu, na voljo je tudi v elektronski obliki na spletni strani občine www.komen.si.
Odgovorna urednica: mag. Andreja Štok
Uredniški odbor: Tanja Bratina Grmek (pomočnica odg. urednice), Ana Godnik, Helena Uršič, Mojca Železnik Buda
Lektoriranje: Tanja Bratina Grmek (razen oglašnih sporočil)
Priprava za tisk: DTP Studio Sežana, Čeh Damjan, s. p., Partizanska 82, 6210 Sežana
Tisk: Print Luin, Dušan Luin, s. p., Sveto 58, 6223 Komen
Informacije v zvezi z izdajo občinskega glasila dobite na tel. št. 05 7310 452.
Vabljeni, da svoje prispevke (članke in slikovno gradivo) za naslednjo številko pošljete v elektronski obliki na e-naslov burja@komen.si najpozneje do 25. avgusta 2013. K posameznemu članku priložite največ dve fotografiji v čim boljši resoluciji. Vabimo tudi vse fotografe ali fotografke kar tako, da nam pošljejo tematske fotografije za objavo na naslovnici. Digitalni posnetki naj bodo v čim boljši resoluciji. Poslanih posnetkov v slabi resoluciji ne bomo objavili.
Naslednja številka občinskega glasila izide septembra 2013.
Fotografija na naslovnici: sončnici
Foto: Polona Makovec

Burja

Foto: Polona Makovec

Burja

Burja

Zazrti v jutri

Čas ob občinskem prazniku je čas za samospraševanje. Je naša samoupravna lokalna skupnost in tisti, ki jo vodimo, upravičila svoj obstoj in je občanom in občanom v korist in pomoč ali le v strošek, nebodijetreb? Pričakovanja so velika in ne spodobi se je presoja zgolj na tej osnovi, temveč po tem, kar je bilo strojenega v okviru dejanskih možnosti.

Dolgo smo se pripravljali, zagotovili 700.000 evrov in sredi letošnjega maja so stekla dela na prenovi obstoječe zgradbe in dogradnji vrtca v Komnu. Prostorsko bo več kot podvojen in tudi zunanje površine ob igralnicah bodo urejene po predpisih. Dela bodo sklenjena pred septembrom, tako je zapisano v pogodbi z izvajalcem, in dve skupini malčkov, ki sta doslej gostovali v šoli, bosta s prihodnjim šolskim letom pod novo streho. Tudi zaposleni v vrtcu bodo imeli veliko boljše pogoje za delo. Šola bo dva sproščena razreda uporabila za izboljšanje izobraževalnega procesa učencev.

Sklenjena je gradnja vodovoda Klanec-Vale in prenova vodovoda v Divčih. Tako so vsa naselja v naši občini priključena na javni

vodovod. Prenova glavnega vodovoda od Klaričev pri Brestovici do Rodika pa se še vedno opoteka. Prej je zavirala država, sedaj pa so težave s pridobivanjem služnosti in z odkupi. V naši občini smo hitri in uspešni, zaustavi pa se tam, kjer so lastniki pokojni že desetletja, zapuščinske razprave pa še ni bilo. Več težav imajo v nekaterih drugih občinah, vsi pa se zavedamo, da bi prenova sistema oskrbe s pitno vodo prinesla v kraški in brkinski prostor skoraj 40 milijonov evrov iz evropskih skladov in še približno deset iz občinskih virov južnoprimorskih občin. To bi pomenilo veliko dela in delovnih mest v naslednjih dveh, treh letih. Obenem bi prenovili tudi vodovode od Rubij preko Svetega do Zagajca in preko Komna in Volčjega Grada do Gorjanskega in del vodovoda v Dolini Branice. Država je ovire odpravila in obljubila, da bo pomagala predpise tako popraviti, da bi denar za služnosti in odkupe, kjer zapuščinski postopki niso končani, nakazali na posebne račune. Ko bi bili dediči določeni, bi iz teh računov dobili denar. Na nas je, da storimo vse za to, da bo gradnja stekla še pred koncem leta. Če ne uspemo, je malo možnosti, da bi lahko šli v tak velik poseg v naslednji evropski perspektivi, ko bodo morale občine primakniti trikrat več denarja kot v tej. Ne bo ga kje vzeti! Črpalnice in deli vodovoda po dobrih treh desetletjih obratovanja kličejo po obnovi.

Potekajo priprave na prenovu ceste od Tomačevce do Coljave in gradnjo avtobusnih postajališč v Gabrovici in Coljavi. Nared so načrti in denar, nekaj težav pa je še s pridobivanjem soglasij lastnikov zemljišč. Če ne bo vseh soglasij, prenova in širitev ceste ne bo možna.

V štanjelskem gradu smo na pomlad usposobili Viteško dvorano, tako da v njej potekajo prireditve in na voljo je tudi za gostinsko dejavnost oziroma pogostitve. Prvi koncerti v njej so navdušili tudi zaradi dobre akustike in lepega prostora. Po arheoloških preverjanjih (sondaža) bo izbrani izvajalec pričel z izkopom za kanalizacijo in drugo komunalno infrastrukturo. Tako bo vzhodni del Štanjela končno priključen na kanalizacijo. Preostali del starega naselja pa bo čakal, da uspemo na kakšnem razpisu in pridobimo vsaj nekaj denarja. Iz lastnega si posega, ki bi v celoti veljal dobra 2 milijona evrov, ne moremo privoščiti. Celoten letni občinski priliv bo težko presegel 4 milijone evrov in novih posojil si ne moremo privoščiti, ker jih imamo že iz preteklosti dovolj.

Razpisali smo oddajo dejavnosti v štanjelskem gradu v desetletni užitek (najem) z željo, da bi en nosilec dejavnosti prevzel gostinstvo, galerijo, prireditve, vodenje in kasneje tudi Ferarrijev vrt. Dosedanja razdrobljenost ponudbe je povzročala precej zapletov in neučinkovitosti, sporov, nejevolje. Prejšnji najemnik restavracije je zaprosil za sporazumno prenehanje pogodbe. Razpis je bil neuspešen in ga bomo jeseni ponovili, saj je veliko interesentov za prijavo, vsi pa so rekli, da potrebujejo več časa za pripravo celovite ponudbe. Začasno deluje v gradu skupina, ki zagotavlja celovito in povezano ponudbo, povezovanje ponudnikov iz Štanjela in sosednjih vasi pa je tudi krenilo. Teče proces povezovanja in oblikovanja turistične ponudbe za celoten spodnji Kras in čez leto ali dve bodo rezultati že vidni.

Od 2. do 18. septembra letos bo prvi študentski tabor na soški

Dobro je vedeti

Občinska uprava Občine Komen

Telefon: 05/73 10 450

Fax: 05/73 10 460

Spletna stran: www.komen.si

E-pošta: obcina@komen.si

Uradne ure: ponedeljek in petek od 8.00 do 12.00 ure
sreda od 8.00 do 12.00 ure in od 15.00 do 17.00 ure

Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Divača, Hrpelje – Kozina, Komen in Sežana

Telefon: 05/73 10 141

E-pošta: soou@sezana.si

Uradne ure: ponedeljek in petek od 7.30 do 11.00 ure
sreda od 7.30 do 11.00 ure in od 12.00 do 16.00 ure

Krajevni urad Komen

Telefon: 05/76 68 510

Uradne ure: torek od 8.00 do 12.00 in od 13.00 do 15.00 ure
Za nujne primere se obrnite na sedež Upravne enote v Sežani,
tel. št.: 05/73 12 700.

Policijska pisarna Komen

(v prostorih Krajevnega urada Komen, Komen 86)

Telefon: 05/76 68 122

Uradne ure: sreda od 14.00 do 17.00.

Knjižnica Komen

Komen 118, 6223 Komen

Telefon: 05/76 68 580

E-pošta: knjiznica.komen@iol.net

Delovni čas: torek in petek od 11.00 do 18.00 ure
sreda od 8.00 do 14.00 ure

Zdravstvena postaja Komen

Splošna ambulanta Komen

Telefon: 05/76 68 506

Lekarna Komen

Telefon: 05/73 11 790

Delovni čas: ponedeljek od 8.30 do 15.30 ure
torek, četrtek in petek od 8.00 do 15.00 ure
sreda od 9.00 do 18.00 ure

Zbirni center Komen

torek: od 9. do 13. ure
četrtek: od 14. do 17. ure
sobota: od 9. do 13. ure

Zavetišče Oskar Vitovlje

Telefon: 05/30 78 570

Najdba zapuščene (brez skrbnika) ali izgubljene živali

fronti. Študentke in študenti štirih sosednjih držav bodo delali na območju od Brij do Brestovice. Prihodnje leto pripravljamo prihod študentov iz enajstih držav, ki so bile nekoč v celoti oziroma delno v Avstro-Ogrski. Letošnji tabor bo organizirala naša občina v sodelovanju z Univerzo na Primorskem, prihodnje leto pa naj bi bile nosilke tudi Občine Miren-Kostanjevica, Doberdob, Sovodnje in Devin-Nabrežina. V nekaj letih naj bi v naši občini obnovili in uredili dve ali tri vojaške točke (Jerihovca, Trekovce) za obiskovalce in taborjenja. Ta ponudba, povezana s sosednjimi občinami, bi Štanjel bolje ovrednotila in osmislila tudi kot turistični kraj.

Dokumentacija za izgradnjo krožišča pri Osnovni šoli Antona Šibelja-Stjenka Komen je nared. Država bo jeseni objavila razpis za izbor izvajalca, izgradnjo pa lahko pričakujemo v prvi polovici leta 2014. Mi smo zemljišča odkupili in pripravili svoj del denarja. Upajmo, da nam država z dodatnimi rezi ne odreže tega krožišča, ki je z vidika varnosti nujno potrebno. Poleg te novogradnje je predvidena tudi preureditev križišča petih cest pri nogometnem igrišču v Gorjanskem na državni cesti proti Brestovici v krožišče. Dela bi že stekla, vendar moramo prej odkupiti potrebno zemljišče. Postopki trajajo.

Poskušamo odkupiti potrebno zemljišče pri Osnovni šoli v Komnu, da zagotovimo še nekaj deset parkirnih mest. Dosedanji poskusi so bili neuspešni in morda bo letošnja jesen prinesla rešitev. V Štanjelu smo v sklepnem delu priprav na gradnjo igrišča pri šoli. Zaključiti moramo še odkup zemljišč oziroma zamenjave. Z nekaj sreče bo igrišče nared že letos.

V Brestovici smo sredi placa odkupili območje bencinske črpalke. Na vrsti so domačini, da začnejo v sodelovanju z občino spreminjati zanemarjeno središče vasi v kaj lepšega.

Smo v postopku odkupa zgradbe na Mejnem prehodu Gorjansko in državnih zemljišč za potrebe bodoče infocone.

Država naj bi nam vrnila Ferarrijev vrt, ki ga je občini odvzela leta 1999. Postavili so pogoje, ki zaenkrat niso bili sprejemljivi. S pristojnimi se pogovarjamo o tem, da bi nam postavili sprejemljive pogoje in obveznosti, na katere bi lahko mirno pristal jaz in Občinski svet Občine Komen. Kaže dobro.

Še bi lahko pisal in poročal, vendar se mi zdi zapisano dovolj.

Na gospodarski zagon in zaposlovanje skušamo vplivati s posegi za razvoj turizma, z vzpostavitvijo obrne cone v Komnu in infocone na nekdanjem Mejnem prehodu Gorjansko, z vlaganji v javno infrastrukturo, s prizadevanji za veliko vlaganje v vodovod in s še čim.

In velja na ves glas povedati, da so balinarji Balinarskega kluba Hrast iz Kobjeglave osvojili naslov državnih prvakov v super ligi. Pripravili so si čudovito »darilo« ob 40-letnici ustanovitve kluba in so nam vsem v ponos. Druge športne in kulturne dosežke beležimo v vsaki Burji, tako da jih ne bom ponavljal.

Glede na denarne in druge možnosti občine sem z doseženim zadovoljen; nekatere poteze bodo prinesle dobre rezultate in kruh šele čez nekaj let in danes niso ovrednotene. Občinski svet in uprava delajo v skupno smer in prizadevno. Za dokaj majhno in nepremožno Občino Komen je takšen način dela edino dober, ker bi s kreganji in politiziranjem, ki smo jim priča po nekaterih drugih občinah, povzročali ljudem še več težav, kot jih večinoma že imajo.

Danijel Božič, župan

Dobitnica 13. Štrekljeve nagrade za dosežke na področju zbiranja in ohranjanja slovenskega ljudskega izročila je

Jasna Majda Peršolja.

Iskrene čestitke.

Življenjepis Jasne Majde Peršolja

Jasna Majda Peršolja se je rodila leta 1944 v Rodiku pri Kozini. Osnovno šolo je obiskovala v Rodiku, nižjo gimnazijo v Hrpeljah, v Kopru pa je končala učiteljske. Po končanem učiteljskem je nekaj časa poučevala v Komnu (1963), nato je odšla v Ljubljano, kjer je leta 1966 na Pedagoški akademiji diplomirala iz zgodovine in likovne vzgoje. Po diplomi se je zaposlila v Dutovljah. Poleg poučevanja je vodila likovni krožek za nadarjene učence in zgodovinski raziskovalni krožek. Raziskovali so zgodovino na Krasu in spoznavali domače kraje (Zgodovina moje vasi, Gradišča, Najstarejše hiše, Ledinska imena in pravce, Partizansko šolstvo na Krasu, Prva svetovna vojna, Najstarejše listine in knjige, Kulturna društva, Razvoj gasilstva, Domače cerkve, Kmečka stavbna kulturna dediščina, Ledinska imena, Otroške pesmice in izštevanka ...). Revija Pionir je mlade kraške raziskovalce nagradila s povabilom na republiške raziskovalne taborne.

Poleg dela z učenci je vneto zbirala ljudsko blago in iskala zgodovinske vire. Po upokojitvi je našla čas za urejanje zbranega gradiva. V različnih publikacijah je objavljala članke z zgodovinske tematiko s področja

Krasa in Brkinov (Rodik med Brkini in Krasom, Lokavska čitalnica in Društvo Tabor, Zbor svečnikov svetega Pavla, Zgodovina Dutovelj, Cerkev Svete Trojice v Rodiku, Cerkev sv. Jurija v Dutovljah, Rodiški komun, Zgodovinske zdrahe med Povirjem in Lokvijo, Kriške pravce, O Tantavi, Kako so na svet prišli Pliskovljani ...). Njene pravce so izhajale v mladinskih revijah Kekec in Ciciban, prebiral pa so jih na Radiu Trst, Študent, Ljubljana in Koper.

Do sedaj je izdala več samostojnih zbirk pravc: Rodiške pravce in zgodbe (Založba Mladika: Ljubljana, 2000), zbirko zgodovinskih pravc: Tempeljske pravce (Sklad za kulturne dejavnosti, Izpostava Sežana, 2002). Z Osnovno šolo K. D. Kajuha ter P. Trubarja iz

Bazovice je zbrala ledinske in druge pravce. Izšle so spomladi 2005 pod naslovom *Ti povem ano pravco* in leta 2006 pravce Škocjanski kaplanci. Leta 2012 pa knjigo *Teta Liza para, pravce čara*, kjer je zbrala pripovedi članov invalidskega društva Paras. V soavtorstvu s Hertom Sorta sta izdali tudi stare ljudske pesmi *Tam v starodavnih časih* – pesmi naših non s Krasa in iz Brkinov. V prvem zvezku so vesele pesmi (1999), v drugem obredne (2004) (tudi iz Padrič in Gropade). V tretjem zvezku *Dejmo, dejmo ano po slovensko* so pesmi in priredbe kraških pesmi, ki so jih peli na Krasu in v Brkinih med 1. svetovno vojno, med vojnoma in v času 2. svetovne vojne. Izšle so leta 2005 pri Kulturnem društvu

Vilenica. Leta 2009 so pesmarice ponatisnili v enotni knjigi, za kar se je zavzelo Kulturno društvo Karel Štrekelj iz Komna.

Ob svetem Jakobu leta 2009 je Jasna Majda Peršolja izdala obsežno monografijo zgodovine rodiških rodov z naslovom *Rodiški rodovi*, v kateri je opisala vse rodiške družine od 16. stoletja pa do danes.

O njenem delu so pisali: Marjan Tomšič, dr. Alenka Goljevšček, Taras Kermauner, dr. Katja Hrobat, mag. Igor Cvetko ter Jasna Vidakovič.

Iz občinske uprave

Kdo so letošnji občinski nagrajenci?

Občina Komen je 15. januarja 2013 objavila Razpis za zbiranje predlogov za podelitev priznanj Občine Komen za leto 2013. Za razliko od razpisov v preteklih letih je letos Občina Komen sprejemala tudi predloge za podelitev priznanja častni občan, ki ga Občina Komen v skladu z občinskim odlokom o prazniku in priznanjih podeljuje vsaka štiri leta. Na razpis je do navedenega roka prispelo pet predlogov. Predloga za podelitev priznanja častni občan ni bilo.

Komisija za podelitev priznanj je Občinskemu svetu Občine Komen predlagala, da priznanje Občine Komen za leto 2013 prejmeta Marija Grmek in Blaž Turk. Občinski svet Občine Komen je sklep o podelitvi priznanj sprejel na 18. redni seji dne 17. aprila 2013.

Župan Danijel Božič bo priznanja podelil na slavnostni seji ob občinskem prazniku Občine Komen, ki bo v petek, 21. junija 2013, v Štanjelu.

Marija Grmek (predlagatelj: KUDT Kraški slavček)

Marija Grmek je ena tistih, brez katerih v vsakdanjem življenju ne gre. Tistih, ki so prisotni v življenju vasi in širše skupnosti vsakodnevno in povsod. Tistih, za katere veš, da bodo priskočili na pomoč, pa naj gre za nastop v gledališki predstavi, za čiščenje cerkve, urejanje vasi, pomoč na slavnostnem dogodku.

Marija je bila in je še vedno zelo družabna. S petnajstimi leti je začela peti na vaškem cerkvenem koru, kar počne še danes. Kljub delu na kmetiji, skrbi za štiri otroke in delu v službi je vedno našla čas tudi za druge. Z njeno značilno hojo pride na delovno akcijo, vaje gledališke skupine ali vaje cerkvenega zbora. Ničkolikokrat nas je nasmejala kot Zofka, ničkolikokrat je neveste in ženine pričakala na »kaloni«, se z izbranimi besedami poslovila od pokojnih, pozdravila ali čestitala našim slavlencem.

Marija je tista, ki ne spreminja sveta ali izumlja česa novega, temveč tista, ki dela življenje, predvsem Kobjeglavcem in Tupelčanom, lepše in boljše in pušča svojo sled povsod.

Marija Grmek

Blaž Turk (predlagatelj: PGD Komen)

Blaž Turk je v letih 2000–2010 opravljal funkcijo predsednika PGD Komen, v letih 2006–2011 je bil podpredsednik Kraške gasilske zveze, od leta 2011 opravlja funkcijo predsednika Kraške gasilske zveze.

V času njegovega predsednikovanja je Prostovoljno gasilsko društvo Komen pridobilo tako na strokovnem, organizacijskem kot tudi na tehničnem pomenu. Za največji uspeh PGD Komen šteje izgradnjo garaže. Blaž je znal med člani ustvariti ustrezno delovno vneto, saj se je zavedal, da prostovoljstvo temelji tudi na prijateljskih odnosih, kar je znal pokazati na poseben način. Ni mu bilo žal časa, ki ga je vložil v rast društva, in vesel je bil vseh uspehov na tekmovanjih. Ljudje, kot je Blaž, so poroštvo rasti vsakega društva, še posebej prostovoljnega.

Blaž Turk

Foto: Polona Makovec

Burja

Balinarji Hrasta državni prvaki ter dobitniki županovega priznanja

Bilo je konec leta 1972, ko so se že tako pridni in uspešni balinanci Kobjeglave in Tupelč odločili, da se povežejo v pravi balinarski klub. Tako je nastal Balinarski klub Hrast, ki se je z vedno močnejšimi koreninami ustalil na samem vrhu slovenskega balinanja. Po mnogih uspehih raznih kategorij je največji prišel v pred kratkim končani sezoni, ko je prva ekipa kluba postala državni prvak. Pot do uspeha ni bila lahka, je pa bilo zato zmago slavlje še toliko slajše.

Zastavljeni cilj pred sezono je bil nastopanje v evropski ligi, kar bi si zagotovili že z drugim mestom. Prvo presenečenje so balinarji pripravili v končnici, ko so premagali visoko favorizirano ekipo

terjem Švaro odpravili na trening v Sežano, kjer superligaška ekipa igra domače tekme, saj v Kobjeglavi na žalost še nimamo pokritega štiristeznega igrišča. Čeprav je bilo glede na kakovost evropskih ekip težko pričakovati zmago, so se fantje pripravljali, da bi tudi v tujini pokazali, kako se igra s srcem in kako se tudi iz majhnega kluba z zelo omejenimi sredstvi da priti do prestižnih tekmovanj.

In tako so polni veselja in novim izzivom naproti krenili v Francijo, natančneje v kraj Saint-Vulbas, kjer je ekipo čakal evropski krst. Na veliko veselje navijačev je župan Občine Komen klubu velikodušno priskočil na pomoč in tako smo lahko pripravili tudi v 800 kilometrov oddaljenem kraju pravo vzdušje, kot ga poznamo z domačih tekem.

Tekma se je začela po željah kobjeglavskega kluba, ko je z zmago v štafetnem izbijanju pokazala zobe, grizli pa so vse do zadnje igre, ki jih je pripeljala do končnega rezultata 16:6. Številka morda kaže drugačno sliko, vendar je bila odločitev tesna v kar nekaj disciplinah, tako da bi prav lahko Kraševci pripravili tudi prvorazredno presenečenje. Vendar pa ekipa vsekakor ni bila razočarana, kar se je pokazalo tudi na druženju po tekmi. Na tribuni se je navijačem pridružila častna konzulka Republike Slovenije v Franciji, dr. Tatjana Dumas Rodica.

Pred vrati so priprave na novo sezono in s tem tudi novi cilji. Navijači upamo in verjamemo v nove uspehe kobjeglavskih balinarjev, le-ti pa nam zopet obljublajo, da v kolikor ekipa ostane v isti zasedbi ali celo pridobi kakšnega igralca, naskok na sam evropski balinarski vrh.

Besedilo: Marijana Furlan

Foto: Bogdan Macarol in arhiv BK Hrast

BD Trata, ki je zadnja leta redno zaključila sezono na prvem mestu, v domači dvorani pa niso izgubili srečanja že 10 let. Apetiti so postali večji in bilo je jasno, da lahko ekipa v taki sestavi poseže po lovoriki, ki jo klub čaka že 40 let. In to se je tudi zgodilo. V primorsko obarvanem finalu so se lahko po hudem boju proti ekipi Luke Koper veselili naslova najboljših v Sloveniji. Slavje se je z najzvestejšimi navijači pričelo že na igrišču v Kopru, na velikonočni ponedeljek pa so sprejem svojim junakom pripravili tudi v domači vasi. Spodbudne besede so igralcem in vodstvu kluba namenili župan Danijel Božič ter predsednik OBZ Sežana Damjan Rupnik, ganljiv govor pa je imel tudi predsednik domačega kluba Davorin Furlan. Le nekaj dni zatem pa so na uradni sprejem pri županu povabili igralce in vodstvo kluba. Župan je pohvalil uspehe kluba in zagotovil podporo tudi v prihodnje, klubu je podaril protokolarno darilo, po novem pa v občinskih prostorih visi tudi fotografija slovenskih prvakov.

Že takoj po sprejemu pri županu so se igralci s trenerjem Val-

Seznajte se z delom Občinskega sveta Občine Komen ter obiščite spletno stran www.komen.si

Pomembnejši sklepi in splošni akti, ki so bili sprejeti na 18. redni seji (17. 4. 2013):

- Sklep o seznantitvi z letnim poročilom Razvojne agencije ROD Ajdovščina za leto 2012,
- Sklep o soglasju k imenovanju Davida Bratoža, Orehovica 3, 5272 Podnanos, za direktorja Razvojne agencije ROD za mandatno obdobje štirih let,
- Sklep o sprejemu Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi organov skupne občinske uprave v prvi obravnavi,
- Sklep o sprejemu Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o koncesiji za opravljanje lokalnih gospodarskih javnih služb ravnanja z odpadki v Občini Komen,
- Sklep o soglasju k razporeditvi presežka prihodkov nad odhodki javnega zavoda Kraške lekarne Ilirska Bistrica po stanju na dan 31. 12. 2012 v skladu s sklepi 20. redne seje Sveta javnega zavoda Kraške lekarne Ilirska Bistrica z dne 27. 2. 2013,
- Sklep o sprejemu Letnega programa športa Občine Komen za leto 2013,
- Sklep o sprejemu Letnega programa kulture Občine Komen za leto 2013,
- Sklep o sprejemu Pravilnika o spremembah pravilnika o sofinanciranju programov na področju družbenih dejavnosti in turizma v Občini Komen,
- Sklep o podelitvi Priznanj Občine Komen za leto 2013,
- Sklep o ukinitvi statusa javnega dobra na parc. št. 1375/44, k. o. Tomačevica,
- Sklep o ukinitvi statusa javnega dobra na parc. št. 1375/40, k. o. Tomačevica,
- Sklep o ukinitvi statusa javnega dobra na parc. št. 1403/14, k. o. Kobdilj,

- Sklep o sprejemu Zaključnega računa proračuna Občine Komen za leto 2012.

Pomembnejši sklepi in splošni akti, ki so bili sprejeti na 19. redni seji (15. 5. 2013):

- Sklep o seznantitvi z obrazložitvijo 3. člena predloga Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi organov skupne občinske uprave,
- Sklep o soglasju k predlaganemu številu in vrsti oddelkov v Vrtcu Sežana z enotama na območju Občine Komen ter k sistemizaciji delovnih mest v Vrtcu Sežana v šolskem letu 2013/2014,
- Sklep o seznantitvi z Oceno stanja varnosti v Občini Komen v letu 2012,
- Sklep o seznantitvi s Poročilom o delu Medobčinskega inšpektorata in redarstva Občin Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana in z oceno varnostnih razmer za Občino Komen za leto 2012,
- Sklep o seznantitvi z Letnim poročilom o izvajanju gospodarske javne službe »urejanje in vzdrževanje pokopališč« v Občini Komen za leto 2012,
- Sklep o seznantitvi z Letnim poročilom o izvajanju gospodarske javne službe »zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov« v Občini Komen za leto 2012,
- Sklep o soglasju k razporeditvi presežka prihodkov nad odhodki javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šola Antona Šibelja-Stjenka Komen v skladu s sklepom korespondenčne seje sveta Osnovne šole Antona Šibelja-Stjenka Komen z dne 9. 4. 2013,
- Sklep o sprejemu Odloka o razglasitvi domačije Tupelče 4, Petrovi, za kulturni spomenik lokalnega pomena v prvi obravnavi,
- Sklep o imenovanju predstavnika lokalne skupnosti v svet zavoda Kraške lekarne Ilirska Bistrica.

Obvestilo

Krajevni urad Komen bo v mesecu juliju in avgustu 2013 zaradi koriščenja letnih dopustov in drugih odsotnosti **zaprt**.

S 1. septembrom 2013 pa bo Krajevni urad Komen za stranke posloval **vsako drugo in četrto sredo v mesecu od 8. do 12. ure**.

Poziv za predlaganje kandidatov za občinsko volilno komisijo

Volitve v občinske svete vodi in izvaja občinska volilna komisija, ki jo sestavljajo predsednik in trije člani in njihovi namestniki. Predsednik volilne komisije in njegov namestnik se imenujeta izmed sodnikov ali izmed drugih diplomiranih pravnikov. Ostali člani volilne komisije in njihovi namestniki se imenujejo po predlogih političnih strank, drugih organizacij občanov v občini ter občanov (35. člen Zakona o lokalnih volitvah).

Občinska volilna komisija, ki jo imenuje občinski svet na predlog komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja,

- skrbi za zakonitost volitev v občinski svet,
- potrjuje posamične candidature oziroma liste kandidatov in sestavlja sezname kandidatov oziroma list kandidatov,
- določa volišča,
- imenuje volilne odbore,

- ugotavlja rezultate glasovanja in razglasi, kateri člani občinskega sveta so izvoljeni ter daje poročila o izidu volitev,
- opravlja in vodi neposredno tehnično delo v zvezi z volitvami, opravlja druge naloge, kot jih določa zakon o lokalnih volitvah.

Volilna komisija se imenuje za dobo štirih let. Občinski volilni komisiji, ki je bila imenovana s sklepom občinskega sveta št. 032-12/09-3 z dne 30. 9. 2009, mandat poteče septembra 2013.

Politične stranke, druge organizacije občanov v občini ter občani lahko podajo predloge za imenovanje občinske volilne komisije, in sicer predsednika in namestnika predsednika volilne komisije ter treh članov in njihovih namestnikov najkasneje do petka, 6. septembra 2013.

Informacija o delih Elektro Primorske na območju Občine Komen

Najpomembnejša pridobitev za zanesljivejšo oskrbo dela Krasa med Gabrovico in Štanjelom bo zagotovo izgradnja novega povezovalnega SN kablovoda med Podlasi in Štanjelom. Vsa potrebna dokumentacija za pridobitev gradbenega dovoljenja je bila na upravno enoto vložena pred prvim majem. Do konca junija pričakujemo pridobitev gradbenega dovoljenja, takoj zatem sledi pričetek izgradnje.

Druge pomembne pridobitve – predvsem za Livarno Komen – je bila izvedena v zadnjih dneh aprila. Zgradil se je nov SN samostojni kablovod iz RP Komen, tako da je sedaj Livarna Komen ločena od prostozračnega podeželskega omrežja in bo imela mnogo manj izpadov kot doslej.

V maju se je pričelo tudi z zamenjavo izolatorjev na napajalnem daljnovodu med RP Šibelti in RP Komen, kar bo pripomoglo k izboljšanju kakovosti napajanja celotnega območja, ki se napaja iz RP Komen.

Poleg tega je v juniju in juliju predvidena rekonstrukcija dala daljnovoda Pliskovica–Veliki dol–Tublje. Čeprav objekt fizično ne

spada v Občino Komen, se pa energetske napaje iz razdelilne postaje RP Komen in poteka skozi območje komenske občine, njegovo delovanje zelo vpliva na vse odjemalce, vezane na ta daljnovod.

V drugi polovici letošnjega leta je predviden pričetek rekonstrukcije pomembnega energetskega vozlišča RP HE Gradišče, ki iz ene strani napaja tudi odjemalce Občine Komen. S prenovo tega objekta, ki se bo zavlekla tudi v naslednje leto, se bo precej pridobilo na zanesljivosti napajanja z električno energijo.

Prav tako se v letošnjem letu izdeluje dokumentacija za celovito električno prenovno stikališča, daljinskega vodenja in opreme zaščite, nameščene v RP Komen. Rekonstrukcija opreme je predvidena v letu 2014.

Zgoraj so naštet le predvidena večja vlaganja v energetske infrastrukturo na Komenskem v letu 2013, poleg tega pa se bodo izvajala manjša dela tudi na srednjenapetostnem in nizkonapetostnem omrežju.

Besedilo: Tomaž Kompara

Pravniški kotichek

Prenehanje pogodbe o zaposlitvi in zaposlovanje upokojencev

Od 12. aprila 2013 velja novi Zakon o delovnih razmerjih (ZDR-1). Njegov cilj je vzpostaviti večjo fleksibilnost zaposlovanja in omejiti administrativne ovire v postopku sklepanja pogodbe o zaposlitvi. 1. julija 2013 bo začel veljati še spremenjen Zakon o urejanju trga dela (ZUTD-A), ki bo upokojencem omogočil opravljanje začasnih ali občasnih del.

Glavne spremembe delovne zakonodaje

Odpravnina pri prenehanju pogodbe za določen čas

Novi zakon prinaša pomembno novost. Tudi delavci, ki so imeli sklenjeno pogodbo o zaposlitvi samo za določen čas, so sedaj upravičeni do odpravnine. Vendar pa je potrebno paziti na vrste pogodb o zaposlitvi za določen čas, na katere se to pravilo ne nanaša: pogodba zaradi nadomeščanja začasnega odsotnega delavca, pogodba za opravljanje sezonskega dela, ki traja manj kot tri mesece v koledarskem letu, pogodba za opravljanje javnih del oziroma pogodba, ki je bila sklenjena zaradi vključitve v ukrepe aktivne politike zaposlovanja. Z uvedbo odpravnine pri pogodbah o zaposlitvi za določen čas je želel zakonodajalec doseči, da bi delodajalci sklepali več pogodb o zaposlitvi za nedoločen čas.

Skrajšan in poenostavljen postopek odpovedi

Odpovedni roki so se skrajšali. Včasih je veljalo, da je moral delodajalec pri odpovedi pogodbe iz poslovnega razloga ali razloga nesposobnosti preveriti, ali lahko delavca zaposli na kakšnem drugem delovnem mestu v podjetju. Sedaj zakon te dolžnosti ne predpisuje več. Če delodajalec delavcu vseeno zagotovi drugo zaposlitev, je oproščen plačila odpravnine. Potrebno je paziti na možnost delodajalca, da delavca o odpovedi obvesti na njegov službeni elektronski naslov, ne da bi mu vročil odpoved tudi v fizični obliki.

Varstvo starejših delavcev je ožje

Po novem niso več varovani vsi starejši delavci (po stari ureditvi vsi starejši od 55 let), pač pa le tisti, starejši od 58 let, in tisti, ki jim do upokojitve manjka manj kot 5 let. Materi, ki doji otroka, delodajalec ne sme dati odpovedi, dokler otrok ni star 1 leto. Po stari ureditvi je ta prepoved veljala ves čas, ko je mati dojila otroka. Vendar pa še vedno uživajo posebno

varstvo pred odpovedjo delavci, ki v letu 2013 dopolnijo 54 let in 4 mesece (ženske) oziroma 55 let (moški) in delavci, ki v letu 2014 dopolnijo 55 let.

Zaposlovanje upokojencev

Začasno ali občasno delo bo lahko upokojenec opravljal največ 60 ur na mesec. Zasluzek ne bo smel biti nižji od 4,2 EUR na uro oziroma višji od 6.300,00 EUR na leto. Delodajalec bo z upokojencem sklenil posebno pogodbo. Z uvajanjem tovrstnih oblik pogodb poskuša zakonodajalec reševati pogosto neugodno materialno situacijo upokojencev.

Novosti je seveda še več, zato priporočam, da si v situaciji sklepanja oziroma prekinitve pogodbe o zaposlitvi natančno preberete ustrezne člene zakonodaje. Zadnje veljavno besedilo ZDR-1 najdete na: <http://www.uradni-list.si/1/content?id=112301>.

Nazadnje naj opozorim, da delodajalce kljub spremembam zakona še vedno zavezujejo stare kolektivne pogodbe. V primeru, da je v kolektivni pogodbi ureditev za delavca bolj ugodna, je potrebno uporabiti določbe kolektivne pogodbe in ne ZDR-1.

Besedilo: Helena Uršič

Zveza prijateljev mladine Slovenije praznuje 60 let

1. marca 2013 je Zveza prijateljev mladine Slovenije (ZPMS), v kateri je povezanih 91 društev in zvez, med njimi tudi Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana, praznovala 60. obletnico svojega delovanja. Pred natanko šestimi desetletji smo ustanovili Zvezo prijateljev mladine Slovenije, ki se je zavezala, da si bo prizadevala za boljšo kakovost življenja vseh otrok, mladih in njihovih družin, za zastopanje njihovih interesov in ščitenje njihovih pravic.

V letih svojega delovanja smo se tako v ZPM odzivali na potrebe, ki sta jih narekovala prostor in čas, ter uvajali vedno nove projekte, kot so npr. Bralna značka, Otroški parlament, Mladi zgodovinarji, TOM telefon, Pomežik soncu, Botrstvo, Siti besed ... ZPM je tudi zaslužna, da je vpis v malo šolo zakonsko obvezen, staršem je zagotovila prejemanje otroškega dodatka ter uvedla šole za starše, na njeno pobudo so ustanovili šolske dispanzerje, patronažne službe in preuredili šolsko prehrano.

V začetku petdesetih let prejšnjega stoletja so prostovoljke Zveze zbiralale hrano za šolske mlečne kuhinje. Prostovoljci so gradili prva igrišča in postavljali prve vrtce, pionirske knjižnice, vzgojne posvetovalnice, prve štipendijske sklade ter drugo pomoč. Velik ponos vzbuja pol stoletja gibanja Bralna značka, enega od biserov, ki mu v svetu ni enakega.

Več kot štirideset let spodbujamo raziskovalno delo mladih zgodovinarjev, dvajset let skrbimo za organizacijo otroškega parlamenta. Otroci v stiskah lahko pokličejo na TOM telefon, a ker imajo počitnice na morju za vsakega otroka poseben pomen, so prav poletne kolonije še danes tista dejavnost, na katero ob omembi ZPMS pomisli največ otrok, mladostnikov, pa tudi njihovih staršev.

Anita Ogulin, predsednica komisije za humanitarna vprašanja pri ZPMS, pravi, da je bil pri nas vseh 60 let delovanja naš objekt in subjekt vedno otrok in zato smo vedno znali tisti trenutek pomagati s tistim, kar družine in otroci potrebujejo. Takrat si zagotovo ni nihče niti predstavljal, da se bo leta 2013 organizacija bolj kot z dvigom kakovosti ukvarjala z omogočanjem golega preživetja otrokom in tudi njihovim staršem.

Darja Groznik, predsednica ZPMS, pa poudarja, da je zveza res v vseh teh letih ohranila kredibilnost in dobro ime; še več, postaja vse bolj nepogrešljiva. Postalni smo humanitarna organizacija, ki je

za mnoge steber socialnega skrbstva.

Ob obeležitvi naše 60. obletnice nam je 12 znanih slovenskih glasbenikov poklonilo nekaj svojega časa in talenta. Na pobudo Aleša Klinarja, avtorja glasbe, in avtorice besedila Anje Rupel je nastala pesem, posvečena otrokom in mladostnikom, Eno srce za vse ljudi. Za ZPMS so zapeli Slavko Ivančič, Nuša Derenda, Demetra Malalan, Darja Švajger, Marjan Jarnjak, Rok Ferengja, Alenka Godec, Omar Naber, Anja Baš, Vili Resnik in Marko Vozelj.

Glasbeniki so pesem prvič zapeli v živo na naši slavnostni prireditvi ob 60. obletnici 12. aprila letos v Cankarjevem domu.

Prireditve se je udeležil tudi predsednik republike Borut Pahor in povedal, da je

ponosen in počaščen, da nam kot predsednik republike v imenu vseh naših ljudi lahko čestita in se zahvali za neprecenljivo delo in dosežke društev širom po Sloveniji:

»Zveza prijateljev mladine Slovenije uživa med ljudmi velik ugled in zaupanje. To zlasti v današnjih časih ni samo po sebi umevno in naj bo vaše predano nadaljevanje vašega poslanstva in dela navdih tudi drugim, ki se posvečajo humanitarnemu delu.

V tem smislu imajo dosežki Zveze prijateljev mladine zelo važen pomen in spodbudo. Zlasti vaše delo z otroki je izredno odgovorno. Poleg srčnosti in požrtvovalnosti zahteva tudi strokovno znanje. Pri Zvezi prijateljev mladine je skrb in odgovornost za otroke univerzalna. To je neprecenljiv moralni kapital, tako neizogiben za našo vero v prihodnost.

Zavoljo vašega humanitarnega poslanstva, ki ga opravljate z navdušenjem, radostjo in s potrebno profesionalnostjo, je vaša organizacija pomembna človeška opora družinam in otrokom, ki živijo v stiski, za kar vam izrekam vse priznanje.

Lep in dober občutek je, da se lahko na koga zanesemo. Zato bodo tudi vaša nadaljnja prizadevanja pomembna za krepitev prepričanja, da kdor le malo stori za drugega, hkrati veliko stori tudi sam zase. Praznovanje 60. obletnice delovanja društev prijateljev mladine je praznik srčnosti. Zares iskrene čestitke.«

Besedilo: Ana Pangos

KD »Brce« iz Gabrovice pri Komnu na izlet v Švico ter na Linhartovo v Piran

Gledališka skupina KD »Brce« iz Gabrovice pri Komnu je ob sklepu zimsko-spomladanske sezone, 26. aprila 2013, za svoje člane in simpatizerje priredila tridnevni izlet v Švico, deželo naravnih lepot. Naši gledališčniki so z Avrigovim avtobusom krenili na pot v zgodnjih jutranjih urah ter se mimo Vidma, Beljaka in smučarskega središča Kitzbühel najprej pripeljali v Wattens. Tam je umetnik Andre Heller, ko je ustvaril neverjeten svet kristalov Swarovski, ki daleč presegajo domišljijo pričakovanega, družini Swarovski postavil večni spomenik. Prvi dan so pot nadaljevali še do Vaduza, glavnega mesta kneževine Liechtenstein. Naslednji dan jih je pot vodila do Bodenskega jezera in otoka Mainau, ki je spremenjen v čudovit botanični vrt. Vožnjo so nadaljevali do znamenitih slapov na Renu in Züricha. Zadnji dan tega čudo-

Del članov gledališke skupine KD »Brce« s simpatizerji pred zürškim jezerom

vitega izleta, za katerega prijetno vožnjo sta s svojo izkušnostjo poskrbela oba šoferja, za temeljite informacije o ogledanih znamenitostih pa simpatična in nadvse razgledana vodička Katja, so se odpravili proti Luzernu in po ogledu glavnih znamenitosti mesta nadaljevali pot v Lugano, kjer so obiskali tudi muzej čokolade. Domov so prispeli v poznih nočnih urah.

Prav v istem času, ko so se naši gledališčniki potepali po Avstriji, Liechtensteinu in seveda Švici, pa je prispela vest, da je nadomestna selektorica Območnega Linhartovega srečanja, dramska igralka Nataša Tič Ralijan, komedijo Mira Gavrana *Vse o ženskah*, s katero gledališka skupina KD »Brce« iz Gabrovice nastopa po širši Primorski pa tudi v zamejstvu, uvrstila na Regionalno sre-

čanje gledaliških skupin Slovenije. Le-to bo 9. junija zvečer v pirsanskem Gledališču Tartini. V obrazložitvi je selektorica med drugim napisala, da je »*peterica igralk v režiji Minu Kjuder ustvarila zelo duhovito, pisano, precizno, lahkotno, ganljivo in domiselno predstavo ...*« ter da je to »*izredno uigran igralski ansambel, ki je skrbno voden, saj je v sklopu celotne predstave vsaki igralki namenjeno posebno mesto, da se lahko izrazi na najbolj priroden in lasten način, hkrati pa ima vsaka igralka zaradi menjave številnih vlog možnost in priložnost pokazati najširšo paleto svojih igralskih sposobnosti. Brez izjeme so prav vse – izvrstne!*«

Foto: Darko Kačič

Br'stovska Šparglijada, Koloosmica in prvič Špargljev pohod

Načrtovalci prireditve TD Brest smo imeli ob koncu lanskega novembra precej pomislekov glede umestitve največje spomladanske društvene prireditve na koledar. »Na velikonočno nedeljo je ne kaže postaviti, torej jo postavimo teden dni pozneje, tj. 7. aprila 2013. Tako pozno? Saj ne bomo vedeli kam s tolikimi šparglji!«

O letošnji zapozneli pomladi ne kaže izgubljati besed, zato je bila naša skrb, kdaj se bodo iz zemlje prikazali šparglji in koliko jih bo, teden dni pred prireditvijo še kako na mestu. Celó o tem, da bi prireditev predstavili, smo razmišljali.

Na večer pred prireditvijo smo si dokončno oddahnili. Na tehtanje smo prinesli slabih 90 kg špargljev, kar običajno zadošča za vse ljubitelje te okusne rastline. In ker za vsakim dežjem posije sonce, je v nedeljo res posijalo. Ljudje iz cele Slovenije in zamejstva so ob prihodu na Kras in ob pogledu na jasno in sončno nebo zadovoljni ugotavljali, da sonce še obstaja.

Udeleženci Koloosmice, ki jih je bilo toliko kot lani, so odpeljali podobno traso in obiskali drugo osmico. V Cerovljah so jih pri Antoničevih lepo sprejeli in dobro pogostili. Najštevilnejša je bila skupina štiriindvajsetih kolesarjev s Koroške, ki so se v Brestovico pripeljali s posebnim avtobusom s prikolico za kolesa. Ob prihodu na cilj so zadovoljni poročali o lepih razgledih in lepo speljani progi, za katero je tudi tokrat zaslužen Janez s svojo ekipo.

Glede na lanskoletni bolj ali manj poskusni pohod smo se letos odločili, da organiziramo voden Špargljev pohod. Ker imamo v društvu turistično vodičko, je pohod dobil malce večjo težo. A tolike se vseeno nismo nadejali. Pohoda se je udeležilo kar dvesto pohodnikov, ki so se podali po okoliških vzpetinah, po skritih

stezicah, po sledih soške fronte in mimo skritih rastišč špargljev. Slednje so opazili le pravi poznavalci, ki pa jih je bilo med pohodniki, ki so prišli večinoma iz tedaj še zasneženih celinskih krajev, bolj malo.

Na Špargljadi so se znova izkazale naše gospodinje, ki so znova navdušile obiskovalce. Njihove stojnice so bile, kot je že navada, označene s hišnimi imeni in okrašene s špargljevimi vejicami in s cvetjem. Med obiskovalci vsako leto zabeležimo nekaj zvestih ljubiteljev špargljev kot tudi take, ki so se Špargljade udeleži prvič. Vse kaže, da gre sloves naše prireditve od ust do ust po celi državi.

V veliko pomoč so nam bili tudi tokrat nepogrešljivi gasilci iz PGD Komen, ki so poskrbeli za promet in usmerjali kolesarje na nekdanjem prehodu Gorjansko in Mavhinje. Hvala jim!

Zelo smo se razveselili predstavnika TIC-a Štanjel, ki je predstavljal znamenitosti Krasa in komenske občine. Razdelil je veliko promocijskega gradiva in odgovarjal na številna vprašanja obiskovalcev. Ker je bilo to prvič, da se je ene izmed naših turističnih prireditve udeležil TIC Štanjel, se nadejamo, da bo to postala stalna praksa. Če se po jutru dan pozna, je to šele začetek dobrega sodelovanja.

Na koncu še zahvala občinskemu režijskemu obratu za dostavo stojnic, klopi in miz ter civilni zaščiti za šotor. In pa seveda županu, ki je vse skupaj »požegnal«.

Besedilo: Stane Švigelj

Foto: Petra Meziniec

Prve aktivnosti v letu 2013

V okviru Društva diabetikov Sežana smo v novo leto krenili z učno delavnico na temo Sladkorni bolnik in krvni tlak, ki jo je vo-

dila naša zvesta Klara Peternelj iz Zdravstvenega doma Sežana, in sicer v treh krajih: v Divači, Komnu in v Sežani. Sledila je še ena učna delavnica na sedežu Društva, ki jo je vodila Mina Masličič Kočan z Diagnostičnega centra Roche iz Ljubljane z naslovom Strukturirano merjenje krvnega sladkorja s poudarkom na optimizaciji stroškov.

V novem letu pa smo imeli veliko težav zaradi slabega vremena. Tako smo z zunanjimi aktivnostmi pričeli šele konec marca s pohodom v Komnu. Pred pohodom smo si v vasi Šibelji ogledali zanimivo razstavo domačih izdelkov iz lesa in kamna domačina Silvana Furlana, ki se ukvarja tudi z astrologijo. Silvan nam je za spomin podaril tudi Kroniko, ki jo je izdal v lastni založbi. Po končanem ogledu smo se napotili na Sveto Katarino, na kateri so ostanki nekdanje cerkvice, kamor vodi tudi križev pot. Po končanem pohodu smo se zbrali na malici v Komnu.

Besedilo: Jože Volovec
Slika: Pavel Škamperle

TD Brest na Odprtih borjačih v Pliskovici

Da dober glas seže v deveto vas, smo se prepričali, ko nas je na naši Br'stovski špargljadi obiskala Ivica Žerjal in nas povabila na prireditev Odprti borjači v Pliskovici. Ja, kaj bomo pa mi tam počeli, smo se spraševali in že v kratkem dobili odgovor.

Že vrsto let v Pliskovici tamkajšnje Razvojno društvo Pliska organizira prireditev, na kateri lahko obiskovalci spoznajo vas, tamkajšnje prebivalce, predvsem pa njihove pridelke in izdelke. Na dan prireditve so odprti skorajda vsi vaški borjači. Tisti, ki imajo pred vrati metlo, pa še posebej vabijo, da stopite noter in preverite, ali še bolje, preizkusite njihovo ponudbo. Obiskovalci si lahko na vseh vstopnih točkah v vas kupijo kozarec, ki si ga zataknejo v platneno vrečko. S tako shranjenim in okoli vratu obešenim kozarcem se podajo od portona do portona. Tam jim ponudijo kozarec vina, fetino pršuta, košček sira in domačega peciva. Ogledati pa si je bilo moč še delo kamnoseka v njegovi kamnoseški delavnici in druge ročne spretnosti.

Tokrat so prvič pripravili tekmovanje v peki frtalje iz divjih špargljev. Edini obvezni sestavni del so bili divji šparglji in jajca, izbira vseh ostalih sestavin pa je bila prepuščena sodelujočim z namenom, da pripravijo karseda okusno frtaljo, kakor jo znajo le oni. Pod gankom domačije s hišno številko 2 se je nabralo pet sodelujočih društev: RD Gmajenca iz Križa, TD Kras iz Dutovelj, TD Brest iz Brestovice pri Komnu, TD Kras in Društvo kmetič sežanske regije.

Panceto, mladi koromač in radič ter še kaj so vrle kuharice in kuharji vmešali v svoje frtalje in jih predstavili strokovni komisiji, ki jo je vodil dr. Stanislav Renčelj, sodelovali pa so še sežanski podžupan David Škabar, Branka Colja in Milena Renčelj. Ocenjevali so zunanji videz, sestavine in sočnost frtalje.

Naši Vesna in Darja, ki sta na Br'stovski špargljadi »ta glavni« v kuhinji, sta se na svojo nalogo imenitno pripravili. Kilogram divjih špargljev, panceta, začimbe, domača ponev in nekaj njunih kuharskih skrivnosti so zadostovali za odlično drugo mesto.

Peka frtalje je bila zares domiseln prispevek k prireditvi, ki je sicer privabila precejšnje število obiskovalcev od vsepovsod.

Predvsem pa se je pokazalo, da znamo društva na Krasu lepo sodelovati in pripraviti ter popestriti turistične prireditve. Čestitke organizatorjem!

Besedilo in fotografije: Stane Švigelj

Hruševljani ohranjamo tradicijo

Hruševljani vsako leto april zaključimo tradicionalno – veselo in delovno.

Tudi letos je bilo tako. Dan pred 1. majem smo se zbrali ob vaškem domu in začeli s čiščenjem vasi ter s košnjo zelenic. Nadaljevali smo s pobiranjem odpadkov, ki so se nabrali ob cesti iz Hruševce proti Štanjelu in Tupelčam. Zaradi varnosti smo tudi zmulčali travo ob njej. Očistili in uredili smo odvodnjavanje cestišča, obnovili približno trideset metrov dotrajanega podporne zidu ob vaški poti, nekaj poti smo tudi očistili in nasuli s tamponom.

Tradicionalno rabuto so zaključili fantje, ki so sredi lepo urejenega vaškega središča postavili mlaj. To je bilo prav posebno doživetje, ki trajalo skoraj do teme. Druženje se je nadaljevalo ob kresu. Le-tega imamo že drugo leto zapored na novi parceli. Čeprav smo bili od dela precej utrujeni, smo se ob plapolajočem kresu, dobri hrani in kapljici ter pesmi družili pozno v noč. In veste, kaj je v naši vasi najlepše? Da se imamo fajn, pa naj gre za delo ali zabavo.

Besedilo: Mirka Žvokelj

Iz komenske knjižnice

Razstave v knjižnici? Zakaj pa ne!

Razstavna dejavnost je postala ena naših rednih dejavnosti. Zakaj pa tudi ne, saj našo knjižnico vsak mesec obišče okoli 700 bralcev, obiskovalcev, ki si medtem, ko izbirajo knjige, uporabljajo internet, čakajo prijatelje, ogledajo tudi razstave. Tako smo v zadnjih mesecih gostili fotografsko razstavo Igorja Maherja z naslovom Nemi sopotniki. Igor Maher ima v svoji zbirki preko 880 fotografij obcestnih znamenj, križev, ki jih je v svoj objektiv ujel med potepanji po Sloveniji in to kar iz avtomobila. Igorjevo razstavo je odprl gospod Marjan Maher, z glasbeno točko pa je otvoritev pospremila Klara Stantič. Fotografski razstavi je sledila likovna razstava Elisabette Tenze, naše redne obiskovalke, ki je svoja dela predstavila na razstavi z naslovom Barve na dnu duše, razstavila pa je tudi svoje unikatne ogrlice, ki jih izdeluje v različnih tehnikah (steklo, kvačkanje, polstenje). Sledila je še otvoritev likovne razstave Nadje Lozej, prav tako naše bralke, z naslovom Prebujenje. Otvoritev razstave je pospremil galerist Franko Černe iz Nove Gorice, ki je o delih samouke slikarke podal strokovno mnenje, za program pa so poskrbeli vnuki gostujoče slikarke.

Besedilo: Marija Umek

Foto: arhiv komenske knjižnice

Na otvoritvah razstav sodelujejo tudi mladi glasbeniki (na fotografiji Klara Stantič)

Založništvo tržaškega tiska in Knjižnica Komena vabita **v četrtek, 20. junija, ob 19. uri** na literarno druženje s Cirilom Zlobcem na borjaču Pri Davidu in Martini, Volčji Grad 54. Literarni večer se bo nadaljeval z glasbenim koncertom dua Martina in Marko Feri. Vabljeni.

Čebelice in vile

Da bi v knjižnici popestrili pravljичne urice, smo v goste povabili vzgojiteljice. Pravzaprav so bile tako prijazne, da so kar same ponudile pomoč. Tako smo našim otrokom pripravili dve prav posebni pravljici. Prvo, lutkovno predstavo v sodelovanju z vzgojiteljicami iz dutovskega vrtca z naslovom **Čebelice rešiteljica** so si otroci ogledali v kotičku kulturnega doma. Po pravljici pa so ustvarili čudovite čebelice, ki krasijo mladinski oddelek naše knjižnice. Posebno lep je sedaj, ko smo ga obnovili. Prebelili smo stene in zamenjali police ter tako ustvarili še prijetnejši kotiček za naše najmlajše bralce.

Za drugo pravljичno srečanje pa so poskrbele vzgojiteljice štajnjskega vrtca, ki so v dvorano kulturnega doma pripeljale **Malo vilo in njeno čarobno željo**. Ob tej priložnosti bi se zahvalila vsem, ki ste darovali svoj prosti čas za popestritev naših dejavnosti in pripomogli k temu, da knjižnica v Komnu res živi. Pravljичne urice odhajajo na poletne počitnice, vsekakor pa se bodo k nam vrnila jeseni in nam zopet krajšale torkove popoldneve.

Besedilo: Marija Umek
Foto: arhiv komenske knjižnice

Knjižni nahrbtnik v Karantaniji

Jutri bo v Celovcu smenj... poje koroška ljudska pesem. In še veliko drugih je skozi stoletja nastalo tam, kjer so prvi Slovenci osnovali zibelko naroda – starodavno Karantanijo. Da ne bi prehitro pozabili krajev, o katerih največkrat, žal, slišimo le, ko je govora o političnih težavah, smo se podali na zanimivo odkrivanje biserov Gosposvetskega polja, Celovca in drugih zanimivosti ter tako zaključili letošnja srečanja potopisnega krožka S knjižnim nahrbtnikom na potep. Pot nas je pod vodstvom Andreja Bandlja izpred knjižnice, kjer se čez zimo srečujemo in potujemo samo s pomočjo ogledov projekcij naših gostov, preko Italije peljala na Koroško, kjer smo si ogledali vas Krnski Grad. Tukaj je bil sedež kneževine Karantanije in tukaj so na knežjem kamnu ustoličevali karantanske kneze. Ogledali smo si še cerkev pri Gospe Sveti, vojvodski prestol, občudovali prečudovit razgled z vrha Štalenske gore, od koder se lepo vidi Celovško kotlino, okoliške gore in bližnji pravljичni grad Ostrovica. Postanek v Celovcu je bil za vse enkratno doživetje, posebej ob Andrejevem vodenju, ki je res izvrsten vodič. Ogledali smo si središče mesta s Starim in Novim trgom, deželni dvorec s knežjim kamnom, stolnico in druge zanimivosti. Potepanje smo zaključili s postankom v prelepi vasi Otok na Vrbskem jezeru in z večerjo v vasi Bilčovs,

visoko nad Dravo v Rožu. In tako smo res izjemno zaključili srečanja v knjižnici, ko smo obiskali Indijo z Damijano Pipan, Litvo, Latvijo in Estonijo z Matejo Mazgan, bisere Bližnjega vzhoda s Štefanom Reharjem in Burmo z Majdo Mateta. Želim vam prijetna poletna potepanja, v jeseni pa zopet vabljeni v knjižnico.

Besedilo: Marija Umek
Foto: arhiv komenske knjižnice

Zaključili že tretjo Magajново bralno značko

Kosovelova knjižnica Sežana je že tretje leto zapored zaključila Magajnovno bralno značko, namenjeno osebam s posebnimi potrebami. S prebiranjem knjig so začeli v zimskem januarju, ko se spominjamo rojstnega dne dr. Bogomirja Magajne (rojen 13. januarja 1904 v Gornjih Vremah), končali pa konec marca, ko smo 27. marca v divaški knjižnici obhajali 50. obletnico pisatelje-

ve smrti z 9. literarnim srečanjem. Tokrat je bilo le-to posvečeno Magajnovemu rodovniku.

Magajnovno bralno značko, ki sta jo letos že drugo leto vodili bibliotekarki Tanja Bratina Grmek in Maja Živec, je uspešno zaključilo 36 značkarjev iz sežanske in divaške enote VDC, sežanske dislocirane enote SVZ Dutovlje in letos prvič so se znački pridru-

žili varovanci SVZ Dutovlje. Priznanja je na zaključni prireditvi, ki se je odvijala na prvi dan pomladi v Kosovelovi knjižnici Sežana, podelila slovenska pesnica Vida Mokrin Pauer iz Nove Gorice. Zbranim značkarjem, njihovim mentorjem, spremljevalcem, vodstvu, zaposlenim ter obiskovalcem je uvodoma interpretirala nekaj pesmi iz svojega opusa otroške literature. Praktične nagrade sponzorja, letos je bila to Tiskarna Mljač iz Divače, pa sta podelili voditeljici Tanja in Maja.

»Na šestih srečanjih so udeleženci značke brali knjige z novega seznama in se podali novim dogodivščinam naproti. Izbor knjig je bil razdeljen v štiri tematske sklope: zgodovina, olika, ljubezen in ženske. Tako smo do potankosti čisto na začetku spoznali dr. Bogomirja Magajno, pogledali v zgodovinsko zakladnico in spoznali Primoža Trubarja, se s pomočjo zgodb naučili lepega, predvsem pa kulturnega vedenja, veliko časa smo namenili tisti prijazni bolezni – ljubezni, čisto na koncu pa so nas nagovorile takšne in drugačne ženske,« je poudarila Tanja Bratina Grmek. Povedala je še, da je v šolskem letu 2010/11 Kosovelova knjižnica Sežana v svoj program v okviru projekta **Zaznamovan sem – berem več** vključila novost – t. i. Magajново bralno značko. »Leto smo poimenovali po književniku in psihiatru dr. Bogomirju Magajni, ki se je v svoji poklicni praksi srečeval s posamezniki s težavami v duševnem in telesnem razvoju ter jih obenem kot literarne like opisoval v svojih književnih delih, najbolj pa v delu **Zaznamovani**. Magajново bralno značko izvajamo že tretje leto zapored v sodelovanju z zavodi in za ljudi s posebnimi potrebami. Vsi akterji, ki sodelujemo pri bralni znački, imamo en sam poglobitveni cilj, tj. razvijanje bralne pismenosti pri osebah s posebnimi potrebami. Bralno društvo Slovenije pa se je odločilo, da našemu projektu podeli priznanje za primer dobre prakse.« Število značkarjev se iz leta v leto povečuje. Prvo leto je značko

uspešno zaključilo 12, drugo leto 30, letos pa kar 36 bralcev. Iz matične enote SVZ Dutovlje so pod vodstvom Grete Sedej in Mojce Mermolja bralno značko zaključili štirje varovanci, iz sežanske enote SVZ pet (pod vodstvom spremljevalke Ludvike Foški). Iz sežanskega VDC, kjer sta bili značkarjem v veliko pomoč vodja enote Ivanka Jemec Cossutta in Erika Rojc, je bralno značko zaključilo 12 značkarjev. Največ, kar 15, pa jih prihaja iz divaškega VDC. Z njimi so na bralna druženja prihajale Tanja Mržek, Erna Trobec in Marta Balaban Koprivc.

Zbrane je nagovorila tudi direktorica sežanske Kosovelove knjižnice Magdalena Svetina Terčon. Ob tej priložnosti so odprli razstavo risb in slik značkarjev, ki so nastale ob prebiranju knjig z letošnjega obsežnega seznama.

Besedilo: Olga Knez

Foto: arhiv Kosovelove knjižnice Sežana

Kraška dediščina Marjana Miklavca

V torek, 14. maja 2013, smo si v komenski knjižnici ogledali dokumentarni TV film scenarista in režiserja Jadrana Sterleta o kraškem slikarju Marjanu Miklavcu z naslovom **Kraška dediščina Marjana Miklavca**.

Tridesetminutni dokumentarni film so posneli lansko jesen v okviru izobraževalnega programa TV Slovenije v režiji in po sce-

nariju domačega novinarja Jadrana Sterleta. Ob glavnem protagonistu filma, slikarju in pevcu Marjanu Miklavcu, so v filmu nastopili še slikarjev sošolec in prijatelj dr. Stanislav Renčelj, veleposlanik dr. Drago Mirošič, umetnostna zgodovinarica in likovna kritičarka Polona Škodič, arhitekta ljubljanske Fakultete za arhitekturo dr. Ljubo Lah in dr. Nataša Kolenc, etnologinja ZRC SAZU dr. Jasna Fakin, slikarski kolegi, njegova sestra Adrijana Štolfa, kulturnik Marjan Suša, Alfredo Petronio iz Narnija in drugi.

»Ta film je klic po obrazu kraške hiše. Miklavc je svoje slikarstvo posvetil svojemu Krasu, ki ga izrisuje v njegovi stavbni tipiki in prepoznavnosti. Prav s tem Miklavc ohranja še eno, zgodovinsko pomembno nalogo: na slikarski način dokumentira tipične kraške hiše, ganke, štirne, pile, vedute, pokrajine s prepoznavno urbanistično podobo idr.,« poudarja Sterle.

Miklavc je obiskal prav vse kraške vasi na obeh straneh državne meje in upodobil tipiko vseh 153 vasi v desetih kraških občinah. Tako nastaja veličastna slikarska monografija Krasa, njegov najbolj monumentalni projekt. Ob tem je izdal tudi 19 stenskih koledarjev z najrazličnejšo tematiko, kjer prevladujejo kraški motivi in prav za letošnje leto je koledar posvečen njegovim teranelom. Svoja dela bo na ogled postavil tudi na razstavi ob sežanskem občinskem prazniku.

Besedilo in slika: Olga Knez

Moji tabuji

Ob svetovnem dneva knjig za mlade smo v komenski knjižnici predstavili knjigo mlade pisateljice Alme Murtič. Alma je osnovnošolka, ki nima težav z navdihom za pisanje. Že kamen ob cesti je zanjo lahko navdih za novo zgodbo. Nekoč je s prijateljico sanjarila, da bosta napisali vsaka svojo knjigo. No, Almi je to že uspelo. Letos je OŠ Komen izdala njeno prvo zbirko kratkih zgodb z naslovom Moji tabuji, ki je nastajala pod mentorstvom učiteljice Martine Fabjan. Knjigo je Alma skupaj z Meto Švagelj, Lucijo Kobal in s Kristino Šibelja predstavila v knjižnici na prireditvi z naslovom Mladi niso samo internet. Na predstavitvi, na kateri so dekleta pokazala, da jim do umetnosti ni vseeno, je sodeloval tudi deški pevski zbor OŠ Komen pod vodstvom Andreje Rustja.

Besedilo: Marija Umek

Foto: arhiv komenske knjižnice

O zeliščih z gospo Majdo Rogelja

V knjižnici smo gostili gospo Magdo Rogelja, ki nam je predstavila dejavnost zeliščarske kmetije Rogelja iz Vojščiце in predavala o zeliščih, njihovi zdravilnosti, načinih uporabe in učinkovitosti pri boleznih današnjih dni. Kmetija, na kateri sta nekoč prevladovala poljedelstvo in živinoreja, obstaja že mnogo let. Danes pa so se na kmetiji začeli ukvarjati z zelišči in s turistično dejavnostjo. V okviru tega se trudijo ohraniti stik z naravo. Le-ta nam daje moč in energijo za premagovanje težav v sodobnem svetu, seveda če ji znamo prisluhniti in z njo sodelovati. V sodelovanju z lepotami narave nastajajo najrazličnejši čajni napitki, zelišča, namočena v žganju, eterična olja, hidrolati, mila, mazila ... Gospa Magda z družino vse prideluje ročno in na naraven način. Predavanje bomo v juniju nadgradili z obiskom kmetije.

Besedilo: Marija Umek

Foto: arhiv komenske knjižnice

Sociala

Sociala v Občini Komen – 4. del¹

Društvo za nenasilno komunikacijo

Rubrika Sociala v Občini Komen naj bi se sprva osredotočila na tri najbolj znane ponudnike socialnovarstvenih storitev s komenskega področja. Pred kratkim pa smo na uredništvu navezali stik še z eno nevladno, neprofitno in humanitarno organizacijo – Društvom za nenasilno komunikacijo. Veseli smo bili njihove pripravljenosti za sodelovanje, saj dandanes nasilje (v najrazličnejših pojavnih oblikah) predstavlja enega izmed perečih družbenih problemov. Pomembno je, da se obstopa nasilja zavedamo in ga poskušamo odpraviti. V tokratni rubriki tako objavljamo pogovor s svetovalko Društva za nenasilno komunikacijo, gospo Barbaro

¹ V uredniški odbor našega občinskega glasila Burja sem bila izvoljena kot članica, ki naj bi skrbela za poročanje o socialni in zdravstvu na Komenskem. Prispevki s teh dveh področij na uredništvo ravno ne dežujejo, a dejstvo je, da sta tako sociala kot zdravstvo nenehna sopotnika življenja občanov in se mi zato zdi njuna predstavitev v Burji zelo pomembna. Odločila sem se, da bom v naslednjih številkah postopoma predstavila delavce in organizacije s področja socialne v Občini Komen ter na tak način vsem bralcem omogočila, da se bolj seznanijo z njihovo ponudbo in delom.

Kokot, ki je predstavila dejavnosti društva in razložila, kako prepoznati in ustavljati nasilje v medsebojnih odnosih.

Kdaj je nastalo Društvo za nenasilno komunikacijo in kakšno je njegovo poslanstvo?

V Ljubljani je začelo društvo delovati leta 1996, v letu 2009 pa smo odprli tudi enoto v Kopru. Naše celotno delovanje je usmerjeno k trem osnovnim ciljem:

1. Zmanjševati družbeno toleranco do nasilja.
2. Pomagati žrtvam nasilja.
3. Delati s povzročitelji nasilja, da spremenijo svoje vedenje.

Kako se lahko Komenci vključimo v dejavnosti društva?

Komenci se lahko vključite v dejavnosti društva kot uporabnice in uporabniki (žrtve, povzročitelji nasilja) ali kot prostovoljke in prostovoljci (po opravljenem usposabljanju lahko sodelujete v okviru Programa pomoči otrokom in mladim z izkušnjo nasilja).

Lahko nas pokličete po telefonu (031 546 098 ali 05 639 31 70) ali nam pišete po e-pošti na dnk.koper@siol.net. Prav tako si lahko ogledate našo spletno stran www.drustvo-dnk.si, kjer se lahko podrobneje seznanim z dejavnostmi društva kot tudi informirate o nasilju.

Na katere skupine ljudi se vaše delo osredotoča?

Naše delo se osredotoča na vse, ki nasilje doživljajo, ga povzročajo ali opazujejo. Poleg tega pa tudi na strokovno in laično javnost, saj je naše delovanje usmerjeno k zmanjševanju družbene tolerance do nasilja.

Kakšne so konkretno dejavnosti društva?

Na društvu nudimo naslednje dejavnosti: žrtvam nasilja nudimo individualno in telefonsko svetovalno pomoč, svetovanje preko e-pošte, spremstvo in zagovornišvo v primerih nasilja, program namestitve v varno hišo ter varna stanovanja. Prav tako nudimo individualno pomoč otrokom in mladim z izkušnjo nasilja in usposabljanja za prostovoljce. Povzročiteljem nasilja ponujamo individualno in telefonsko svetovanje ter svetovanje preko e-pošte. Poleg tega se povzročitelji nasilja lahko vključijo še v Trening socialnih veščin za moške, ki povzročajo nasilje (ki ga na območju Primorske izvajamo v Kopru in Novi Gorici). Tudi za mlade fante v starosti 14.–18. let izvajamo soroden program – skupina za mlade fante, ki povzročajo nasilje. Svetovalno delo poteka v prostorih društva, je brezplačno in uporabnice in uporabniki lahko ostanejo anonimni. Prav tako izvajamo strokovna predavanja za starše in za zaposlene v vzgojno-izobraževalnih programih, izvajamo izobraževalne seminarje za drugo strokovno javnost, sodelujemo pri različnih medijskih in socialnih kampanjah, na okroglih mizah, posvetih, izobraževanjih. Stalno sodelujemo z drugimi vladnimi in nevladnimi organizacijami, tako doma kot v tujini.

Je na Primorskem (na Krasu) nasilje velik problem?

Nasilje nad ženskami je prisotno v vseh državah na svetu, tudi v Sloveniji, v vseh regijah, in vsako leto prizadene na milijone žensk ne glede na njihov družbeni položaj, etnično ali rasno pripadnost, starost, versko ali osebno prepričanje, telesne sposobnosti, narodnost in spolno usmerjenost. Prav tako lahko rečemo, da je nasilje velik problem v naši družbi ne glede na regije po Sloveniji. Prva slovenska nacionalna raziskava o nasilju v zasebni sferi je pokazala, da je vsaka druga ženska v Sloveniji od dopolnjenega 15. leta starosti doživela eno od oblik nasilja. Vsaka četrta ženska je doživela fizično nasilje, v zadnjih dvanajstih mesecih je polovica vseh

anketirank doživela psihično nasilje. Statistično pomembnih razlik med posameznimi regijami po Sloveniji ni. Nasilje nad ženskami ni neka posebnost v nekem posebnem kraju ali vasi, ampak je enakomerno porazdeljeno po lokalnih skupnostih po Sloveniji. To pa ne velja za različne oblike pomoči ženskam, ki doživljajo nasilje. Žrtve nasilja nimajo enakega dostopa do raznolikih oblik pomoči po celotni Sloveniji.

Kako lahko v svojih družinah poskrbimo za čim manj nasilja?

Ženske krivdo za nasilje, ki ga doživljajo s strani partnerja, pogosto pripisujejo sebi. Pri nasilju gre za nadzor nad drugo osebo z uporabo nasilja. Za povzročanje nasilja ni nikoli kriva žrtev, vedno je odgovoren izključno in samo povzročitelj nasilja. Nasilno vedenje je osebna odločitev posameznika, zato ga ne moremo opravičiti s kakršnim koli ravnanjem žrtve. Vsak se lahko odloči, da nasilja ne bo uporabljal. Nasilje je naučeno vedenje, lahko se naučite drugačnih vedenj. Seveda se nasilnega vedenja najlažje naučimo v družbi, ki je do nasilja tolerantna, zato je pomembno, da skupaj ustvarjamo okolje, ki zagovarja ničelno toleranco do nasilja. Na društvu smo mnjenja, da je zelo pomembno informiranje o nasilju. Na društvu svetujemo, da si tisti, ki doživljate nasilje, čim prej poiščete pomoč v obliki (svetovalnega) pogovora z osebo, ki je strokovno usposobljena za delo z žrtvami nasilja. Po pomoč se lahko obrnete tudi na Center za socialno delo in na Policijo. Vabimo pa seveda tudi tiste, ki nasilje povzročajo, da za svoje vedenje sprejmejo odgovornost in se vključijo v svetovalni program. Vsi si zaslužimo živeti varno.

Intervju je opravila: Helena Uršič

Foto: Barbara Kokot

PRAVICO IMATE, DA IZSTOPITE IZ KROGA NASILJA.

Če se vam dogaja, da

vas razglasa za noro
vas partner nadzoruje, kaj počnete
nadzira, s kom se pogovarjate
izkorišča in ščuva otroke proti vam
vas zastrašuje s pogledi, gestami ali dejanji
vas nadzoruje ali jemlje denar

vam partner grozi, da vam bo vzel otroke
vam prepoveduje stike s sorodniki in prijatelji
vam partner pretapa, klofuta, suva, lasa, davi, brca
vas sili v spolne odnose, pošiljuje
se obnaša kot tiran in odloča sam
vas psihično trpinči, ponižuje
vam omejuje gibanje

**potem živite v
nasilnem odnosu.**

Če delate karkoli od zgoraj naštetega, povzročate nasilje. Nasilje je zloraba moči. Za svoje vedenje ste odgovorni sami. Nasilje je naučeno vedenje, lahko se naučite drugačnih vedenj.

Delavnica Sodobni turizem

Občina Komen je v sodelovanju z Univerzo na Primorskem v maju organizirala delavnico z naslovom Sodobni turizem. Delavnice se je udeležilo štirinajst slušateljev, ki so z obiskom le-te videli priložnost poslovnega izziva in nadgradnje svojega znanja na področju turizma. Delavnice se so udeležili ponudniki turi-

stičnih storitev, člani turističnih društev pa tudi taki, ki niso neposredno povezani s turizmom.

Delavnico je vodila izr. prof. dr. Tadeja Jere Lazanski, profesorica na Fakulteti za turistične študije, na Turistiki. Predavateljica je poudarila potrebo po povezanosti vseh storitev, ki so posredno ali neposredno povezane s turizmom, kot nujno, da lahko sploh govorimo o trajnostnem razvoju te gospodarske panoge. Sodelovanje in pomen vsakega posameznega člana v skupini je predavateljica na zanimiv način ponazorila z vrvjo, ki jo je prepletla med slušatelji. Izpostavila je tudi zavedanje, da turizem niso samo neposredni ponudniki turističnih storitev, ampak tudi posredni ponudniki drugih storitev, kot so npr. bencinski servis, frizer, vulkanizer ... Le sodelovanje vseh bo v turistu spodbudilo občutek pozitivnega vzdušja, doživetja, ki bo podlaga, da se bo v prihodnje še vračal.

Besedilo: Helena Kosmina

Foto: Bogdan Macarol

Obujanje turizma na Krasu – realnost ali fikcija?

Občina Komen je v sodelovanju z Univerzo na Primorskem v maju organizirala delavnico na temo Sodobni turizem. Cilj delavnice je bil vzpodbuditi mlajšo generacijo k razmišljanju o turizmu kot o možnosti vira prihodka in svetle prihodnosti (poudarek je na svetli).

Z velikim veseljem sem se kot član TD Brest udeležil delavnice, čeprav spadam že v generacijo tretjega življenjskega obdobja. Pa nič zato. Menim namreč, da se morajo z modrostjo in izkušnjami starejših vedno povezovati zagnanost, teoretično znanje in mladostna energija mladih.

Zahvala in pohvala za delavnico gre najprej županu Danijelu Božiču in Heleni Kosmina. Spoznala sta, da je za razvoj turizma potrebno tudi znanje, ki si ga posamezniki sami težko pridobimo. Zahvala in pohvala tudi obema voditeljicama delavnice, saj sta nam predstavili mnoge ideje in poti za razvoj turizma v Komnu in s tem tudi v vaških skupnostih.

Delavnica je bila bolj kot ne predavanje (tudi na vabilu je bilo zapisano, da bo predavala izr. prof. dr. Tadeja Jere Lazanski), ki pa ga je odlično in s praktičnimi primeri predstavila omenjena predavateljica.

Njena stalnica je bila misel, ki jo je večkrat ponovila: »Za razvoj turizma je potrebna medsebojna povezanost in skladnost vseh vpletenih v turizem – od organizatorjev turizma, turističnih ponudnikov, vodnikov in animatorjev, turističnih agentov, ponudnikov turističnih nočitev in kulinarike, prevoznikov in lokalnega okolja.«

Na področju medsebojnega povezovanja pri organizaciji tematskih dogodkov (npr.: šparglijada, pohod Po sledih soške fronte) smo precej slabi. Vsak vidi le svoj kraj, prag in se ne želi povezovati. Skoraj nikjer in nikoli pa niso bile predstavljene aktivnosti društev, ki delajo v vaških skupnostih Občine Komen in ki so trenutno med najpomembnejšimi organizatorji turističnih prireditvev in dogodkov.

Predavateljica je izpostavila pomen doživetja, tematskega do-

godka, značilnega za kraj, kamor so turisti namenjeni. Le-ta pa mora biti usklajen z okoljem, izviren, domišljijiški in motivacijski, nepozaben in poln smeha in ljubeznivosti.

Od gostitelja se zahtevajo osebni pristop, prisrčnost in manjša pogostitev (npr. s kraško joto), kar pričara toplo okolje posameznega kraja. Za turista je zelo pomemben prvi vtis. Le-ta pa zavisi od znanja in osvojenih spretnosti, razumevanja sodobnega turizma, vljudnosti, poslušanja in še bi lahko naštevali. In kje smo mi? Ponekod se temu približujemo, ponekod pa smo še zelo daleč.

Vse povedano naj bo navedeno v Viziji Krasa, iz katere naj izhaja strategija in taktika razvoja Krasa in kar naj vodi v konkretne projekte oziroma naloge. To pa je povezano z zaupanjem v vsakega človeka, v katerem iščimo predvsem dobro.

Že vrsto let se, predvsem tudi po zaslugi Nekraševcev, širi fama o Krasu kot o raju na zemlji, kar zadeva lepoto pokrajine, arhitekture, kulturne dediščine in doživljanje. Tudi narava je lahko kruta in neizprosna, pa tudi nežna, radodarna, prijazna in polna barv. Vse je odvisno od tega, kako jo ponudiš turistu.

Takoj po osamosvojitvi je nastala strategija o razvoju Krasa, ki pa je ostala le mrtva črka na papirju. Ker se je v tistih časih na Krasu dovolj dobro živelo, ni bilo večje potrebe po razvoju turizma in po tem, da bi prihajali turisti na Kras. Zato Kras, glede na druge dele Slovenije, ni turistično razvit.

V drugem delu delavnice je bil poudarek na ustvarjalnih rešitvah izzivov v turizmu. Predstavljen je bil sistemski pristop, ki zahteva povezovanje, združevanje moči, sodelovanje in soustvarjanje. Potrebno je harmonično delovanje, ki vključuje celostni pristop medsebojnega razumevanja, spoštovanja, ljubezni in razmišljanja izven ustaljenih okvirov.

V tretjem delu pa je gospa Jerneja Kamnikar, direktorica podjetja Vivo catering, predstavila dva projekta.

Pri organizaciji protokolarnega dogodka je posebej poudarila

velik pomen upoštevanja protokola, varnosti in usklajenosti delovanja timov.

Pri organizaciji poroke na prostem pa je pomemben meni na ključ para, nadstandardni ambient pogostitve in osebni pristop. Zanimiva je izkušnja z vključitvijo para v organizacijo dogodka. S tem je bila delavnica zaključena, a to je šele začetek za udeležence delavnice. V nadaljevanju pričakujemo, kot smo se dogovarjali in dali pobude, organizacijo »pravih« delavnic.

Na teh naj bi pod vodstvom strokovnjakov in poznavalcev posameznih delov Občine Komen, pa tudi širše (lahko tudi avtorjev uspešnih projektov iz drugih krajev Primorske, Krasa oziroma Slovenije), izdelali podlage za pripravo idejnih osnutkov projektov. Na podlagi možnosti posameznih vaških skupnosti in Občine Komen kot celote naj bi izdelali konkretne osnutke načrtov razvoja posameznih dejavnosti. Le-te bi na nivoju občine uskladili in povezali v celoto turistične ponudbe. Seveda pa za to pričakujemo sposobne, pozitivno naravnane in v bodočnost zazrte usposobljene vodje.

Brez takega nadaljevanja je težko ali skoraj nemogoče pričakovati večjo konkretizacijo zapisanega.

Tako bi pričeli na mikro in nato na makro nivoju uresničevati ideje, ki jih je že večkrat javno predstavil župan Danijel Božič. Povedal je, da pripravljajo ureditev manjših delov zaledja in bojišča soške fronte, muzejskih zbirk, literature in dokumentov, da bi lahko razvili turistično ponudbo in s tem omogočili tudi štanjelu kakovosten razvoj in preboj iz sedanje potratnosti v pridobitnost.

Izhajajoč iz županovih pobud, smo prepričani, da je temu področju posebno naklonjen in bo tudi zagovornik konkretnega

pridobivanja primernih finančnih spodbud. Seveda smo posamezniki pripravljeni sodelovati pri nastajanju projektov, če bomo k sodelovanju povabljeni.

Je pa žalostno in zaskrbljujoče, da na delavnici ni bilo tistih, ki se sebično povezujejo v ozke mreže, in jim je zelo malo mar za kakršnokoli povezovanje.

Navedeno dokazuje vsebina publikacije z naslovom Mesec špargljev na Krasu 2013.

Ko sem jim izrazil našo skrb, so mi dejali, da je čas, v katerem je potekala delavnica, zanje predragocen, ker takrat lokali delajo s polno paro in da ta delavnica po vsej verjetnosti ni bila namenjena tudi njim. Res čudno pojmovanje dejavnikov turizma s strani občine, da se gostinske lokale obravnava kot poseben sistem.

O vsem zapisanem naj bi se odgovorni za razvoj turizma dogovorili in na ustreznih organih občine potrdili s sklepi. Če tega ne bo, bo ostalo le pri željah.

Če citiram gospo Andrejo Štok, je med sklepi in željami velika razlika in zato teh dveh besed ne gre mešati. Sklep je nekaj, kar se razumsko sklene, določi po premisleku, želja pa je čustvena potreba po nečem, izraz hotenja, da nekaj dobimo. Poleg tega je bistveno to, da si vedno določimo realne sklepe in želimo dosegljive želje. In v tem času je razločevanje med sklepi in željami še posebej pomembno.

Prepričan sem, da smo Kraševci sposobni sklepe tudi uresničiti.

mag. Jurij Smerdelj

TD Brest Brestovica

jurij@supra.si, GSM 031 719 661

Delavnica o socialnem podjetništvu kot razvojni priložnosti za regijo na OOO Sežana

V sodelovanju s Središčem Rotunda, Stičiščem nevladnih organizacij Obalno-kraške regije in z Razvojnimi društvom Pliska je v začetku aprila na OOO Sežana potekala brezplačna delavnica na temo Socialno podjetništvo – razvojna priložnost za regijo. Delavnice so se udeležili številni slušatelji, med katerimi so bili potencialni podjetniki in tudi že delujoča podjetja ter nevladne organizacije, z namenom, da se seznani z načeli delovanja socialnega podjetništva in da morda ravno v socialnem podjetništvu prepoznajo svojo poslovno priložnost. Delavnico sta izvajala predstavnika Socialnih inovatorjev, ki sta zbranim v uvodnem delu predstavila razvoj socialnega podjetništva doma in v tujini, nekaj dobrih praks iz Slovenije in tujine ter pravila ustanovitve in poslovanja socialnega podjetja. V Sloveniji je socialno podjetništvo slabo poznano. Socialno podjetje je tisto podjetje, ki za nek družbeni problem poišče inovativno rešitev in jo uresniči skozi socialno podjetje. Osnovni cilj socialnega podjetja je zaposlovanje ranljivih skupin in vključevanje prostovoljcev, ki so vključeni v proces soočanja v podjetju. Zakonodaja, ki ureja socialno podjetništvo, je bila v Sloveniji sprejeta leta 2011, uveljavila pa se je v lanskem letu, ko je bila sprejeta še Uredba o določitvi dejavnosti socialnega podjetništva. V Evropi socialno podjetništvo predstavlja enega najbolj rastočih sektorjev, zato bo v prihodnosti le-temu namenjenih tudi kar nekaj finančnih spodbud. V Sloveniji je trenutno registriranih sedem socialnih podjetij, eno izmed teh podjetij je Brinjevka, socialne storitve, pridelava in pre-

delava hrane, d. o. o., so. p., ki deluje na Krasu. Svoje izkušnje in delovanje so predstavniki Brinjeveke delili z udeleženci brezplačnega predavanja. Zbrani na delavnici in predstavniki organizatorjev dogodka so delavnico zaključili s pobudo, da se v prihodnosti organizira čim več tovrstnih predstavitev dogodkov, na katerih se širšo javnost in še posebej predstavnike lokalnih skupnosti seznani z delovanjem socialnega podjetništva in s priložnostmi, ki jih tak način organiziranja nudi. Pomoč in podporo pri vzpostavitvi socialnega podjetja je zbranim ponudil mag. Bojan Mevlja, direktor Središča Rotunda, ki bo tudi v prihodnosti organiziralo podobne delavnice.

Besedilo: Marija Rogan Šik

Foto: Središče Rotunda

Nič ne pride samo!

Pekarna Kras Gorjansko je bila ustanovljena leta 1994 v kraški vasi Gorjansko. Najprej so kruh in pecivo prodajali manjšim trgovcem in bližnjim gostinskim obratom, nato pa so proizvodnjo razširili in z odprtjem slaščičarne v Sežani v svojo ponudbo vključili še slaščice in torte.

Konec leta 2004 so odprli trgovino v Dutovljah, Gorjanskem in v Pliskovici. Kasneje so trgovino v Dutovljah prenovili in preoblikovali v Tuševo franšizo. Leta 2008 so slaščičarno preselili v Gorjansko, tako da je proizvodnja kruha, pekovskega peciva, suhega peciva, slaščic in tort locirana na istem kraju – v Gorjanskem. Leta 2010 so odprli še trgovino v Kazljah in leta 2012 v Kobjeglavi.

S svežim kruhom, pecivom in slaščicami dnevno oskrbujejo širše območje Krasa do Divače ter del do Nove Gorice.

Pogovarjali smo se z lastnikom Pekarne Kras, d. o. o., gospodom Silvom Frankičem.

Gospod Silvo, od kod poslovna ideja o pekarni pred skoraj dvajsetimi leti?

V naše kraje je takrat vozila kruh samo okoliška pekarna iz Sežane. Dostava po trgovinah je bila šele okrog 10., 12. ure dopoldne. Meni kot velikemu jedcu kruha se je porajala ideja, da moramo spremeniti in izboljšati preskrbo s kruhom ter z ostalimi pekovski izdelki na komenskem Krasu. In še to, želel sem, da se tradicija v vasi nadaljuje, saj je bila nekoč v Gorjanskem že pekarna.

Kakšni so bili začetki? Če primerjate z današnjimi časi: je bilo lažje ali težje ustanoviti podjetje oziroma začeti, kot rečemo, »na svojem«?

Samostojni podjetnik sem že od leta 1981, zato sem vse pasti in prednosti že poznal. Vsekakor je bilo takrat težje postati obrtnik – privatnik kot sedaj, ker so nas takrat smatrali kot zajedavce družbe. To se je hitro začelo spreminjati in ko smo leta 1994 odprli pekarno, je bilo že veliko bolje, le trdo delati je bilo treba.

V današnjem času pa je pri takšni konkurenci, tudi nelojalni (kot so mini pekarnice, delo doma za soseda), izredno težko. Kljub vsemu temu in kljub današnji recesiji poslujemo pozitivno.

Kdo vam je pri uresničitvi vaše ideje pomagal, vas podpiral?

Žena Tatjana in seveda vsa družina.

S kakšnimi težavami ste se srečevali v poslovnem svetu in kako ste jih premagovali vse do danes?

Kot laik v poslovnem svetu zelo težko, vendar z dobrimi in s korektnimi odnosi ter s kraško, kmečko trmo.

Česa ste se kot podjetnik naučili, kje vidite prednosti in kje slabosti lastnega podjetja?

V vsaki stvari moraš biti vztrajen in postopoma, ne hitro in brezglavo, širiti dejavnost, včasih tudi tvegati, odvisno od situacije in

pomembnosti. Podjetnik odgovarja s svojim celotnim lastnim premoženjem in ne kot družbena oziroma podjetja v državni lasti. Ali prodaja vaših izdelkov sega tudi preko meja?

Po odprtju meje smo začeli raziskovat tudi zamejstvo, vendar smo šele zadnja leta začeli sodelovati s trgovino na drobno, hoteli in kmečkimi turizmi. Tam so zelo pazljivi pri sklepanju poslov. So tudi bolj lokalpatrioti kot mi tukaj, ker je za nas boljše tuje kot pa domače. Zadnje čase se ta miselnost spreminja in to je dobro.

Na spletni strani sem zasledila vaš novi Gustav kruh. V čem je poseben, drugačen?

Gustav kruh smo s partnerjem Bonopan iz Logatca začeli peči zaradi zdravja naših kupcev in otrok v vrtcih ter šolah. Ideja se je pokazala kot zelo pozitivna in zdrava, saj je povpraševanje po tem kruhu vedno večje. To je kruh, ki ima 30 % manj soli kot običajen kruh, vendar se po okusu ne občuti, da je manj slan. To so Gustav kmečki, Gustav koruzni, Gustav ovseni in Gustav s semeni. Slednjega smo žal ukinili, ker je bilo premalo povpraševanja, saj smo Kraševci jedci predvsem belega kruha. Tudi ministrstvo za prehrano daje direktive odgovornim v vrtcih in šolah za manjši vnos soli v hrano.

Vam je kakšen dogodek še posebej ostal v spominu? Npr. nenavadna torta, ki ste jo spekli v vaši pekarni, ali kaj podobnega?

Štruca velikanka (dolga 2,5 m) se nam je pri pripravi za prevoz prelomila na pol. In kaj zdaj? Hitro se preobleči in ponovno zamesiti ter speči, čeprav nisem več več kot nekoč.

Za torto velikanko (80 kg) smo naročili podstavek po merah in ko smo ga pripeljali v slaščičarno, smo ugotovili, da ne gre skozi vrata. In še ena. Stranka je prišla po torto v našo trgovino in po odhodu iz trgovine se ji je zdrsnilo in torta je bila na tleh. Kaj pa zdaj? Poklicati slaščičarja in narediti novo torto!

Pa še ta. Stranka je prišla iskat torto in na dvorišču ji je torta zdrsnila iz rok. Torta je pristala na tleh, a stranka jo je hitro pobrala in dala nazaj v kartonsko škatlo. O tem, da ji naredimo novo torto, ni hotela nič slišati, ker je menila, da ji je pač tako usojeno.

Mogoče kakšen nasvet mladim, ki se podajajo na lastno podjetniško pot?

Nič ne pride samo! In če imaš pravo poslovno idejo, jo poskušaj uresničiti.

Naslednje leto boste obhajali 20-letnico delovanja. Pripravljate kaj posebnega, bomo okušali kaj novega, slastnega?

Pustimo se presenetiti!

Hvala, ker ste si vzeli čas, in vse dobro še naprej.

Intervjuvala:
Mojca Železnik Buda

Kmetijstvo in gozdarstvo

Izkoristimo praznino na vrtu

Klub Gaia

Zelenjavni vrt je v mesecu maju običajno polno zaseden. V pozni pomladi se zgodi, da na vrtu zmanjkuje prostora. Takrat se pojavi vprašanje, kam saditi vrtnine, ki jih še želimo umestiti na zelenjavni vrt.

V tem času na vrtni gredice sadite še zadnje toplotno zahtevne vrtnine. Tam, kjer vrta niste oblikovali na mešanih kulturah, je med rastlinami še dovolj prostora za kakšno dodatno vrtnino.

Kam lahko stisnete stročji fižol?

Krompir ste letos sadili konec marca ali v aprilu. Ker je bila zemlja zelo mokra in neprimerna za obdelavo, se je krompir tudi na Obali sadil veliko kasneje kot običajno. Na Primorskem se je to zgodilo v začetku ali v sredini marca. Če na vrtu zmanjka prostora, lahko v maju ob krompir sejete še nizki stročji fižol, ki ga praviloma sejete večkrat. To storite takrat, ko krompir zadnjič ognete. Setev v tem času ni prepozna, saj nizki stročji fižol lahko

Ste za čičeriko?

sejete od konca aprila do konca avgusta. Tako izkoristite prostor med rastlinami, tla so hitro pokrita, krompir pa od fižola dobi dušik, ki mu v tem času zelo ustreza. Nizki fižol lahko sadite tudi med zelje, ohrovt, brstični ohrovt, kodrolistni ohrovt in cvetačo.

Kombinacija s sladko koruzo

Na domačih vrtovih je pogostejši nizek fižol, če pa želite zelenjavni vrt dopolniti še z visokim, ga v tem času pa vse do junija lahko sejete ob sladko koruzo, in sicer v kupčke ob oporo koruze. Sladka koruza je običajno posejana nekaj tednov pred fižolom in v tem času že lahko nudi oporo fižolu. Če ste jo sejali sredi aprila, je sredi maja že dovolj velika. Tako koruzi kot fižolu zelo ustreza osipavanje rastlin, posebno v suhem in vročem vremenu. Visok fižol bo hvaležen tudi za gnojenje z organskim gnojilom v obliki pelet plantella organik, to gnojilo še posebno ugaja sladki koruzi.

Koruza v objemu fižola

Časopis Burja

Nagradno vprašanje

Katero organsko gnojilo posebej ugaja sladki koruzi?
(trije izžrebanci bodo po pošti prejeli praktično nagrado)

Odgovor: _____

Odgovor pošljite na naslov Klub Gaia, Sinja Gorica 2, 1360 Vrhnika, najkasneje do 20. avgusta 2013. Nagrade pošljemo po pošti. Nagrajenka marčevske številke je Marica Bunc iz Škrbine. Čestitke.

Si želite še več zanimivih nasvetov za dom in vrt? Postanite član Kluba Gaia in naročnik revije Gaia! Za samo 18,88 EUR letno (cena velja do konca leta 2013) boste lahko izkoristili mnoge ugodnosti kluba: brezplačna svetovanja, izleti, predavanja, delavnice, poleg tega pa boste prejeli še 10 izvodov revije Gaia.

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Pošta in poštna številka: _____

Želim naročiti revijo Gaia: DA NE

Izpolnite prijavnico in jo pošljite na naslov: KLUB GAIA, SINJA GORICA 2, 1360 VRHNIKA. Prijavite se lahko tudi po telefonu 01 7558 160 ali po e-pošti gaia@klubgaia.com.

Prazen prostor med bučkami

Tisti, ki ste bučke sejali, ste to storili okrog prvega maja. V tem času ste večinoma presajali tudi sadike s koreninsko grudo, ki ste jih vzgojili sami ali kupili v trgovini. Če imate radi sladko koruzo, jo maja še vedno lahko sejete med bučke. Zadnji rok za setev sladke koruze je do konca julija, tako lahko okusne storže uživate zelo dolgo. Tudi v tem primeru lahko ob koruzo sejete visok fižol, v vmesnem prostoru pa se bodo razraščale bučke, ki tla varujejo pred izsušitvijo, kar ugodno vpliva na vse vrtnine.

Poznate čičeriko?

V domačem vrtu še vedno lahko najdete prostor za čičeriko. Ta vrtnina je med stročnicami toplotno najbolj občutljiva, zato je ne sejte prehitro. Čičeriko lahko sredi maja sadite med kapusnice, ki jim ta stročnica zelo ugaja. Če kumare usmerite na oporo,

je ob njih dovolj prostora za čičeriko. Dobro se bo počutila tudi ob lubenici, bučkah in sladki koruzi.

Zapolnite prazen prostor

Pogosto se sprašujete, kaj saditi in sejati v prazen prostor med toplotno zahtevnimi vrtninami, ki na vrt pridejo kot zadnje. Med paradižnik ste verjetno posadili solato, ob paradižniku lahko uspeva tudi bazilika, nizki fižol, črna redkev ali radič. Ob papriki se bo v tem času najbolje počutila solata pa tudi bazilika. Ob rob gredice kumar še vedno lahko sejete ali sadite visok fižol, ki mu je treba nastaviti primerno oporo. Nič ni narobe, če na rob gredice kumar posadite tudi solato. Ta prostor, ki bo namenjen solati, pognojite z organskim gnojilom v obliki granul bio plantella nutritiv za listno zelenjavo.

Besedilo: Davor Špehar, Klub Gaia

Na Krasu prvi biodinamični center za vinogradnike in vinarje

Pobuda o biodinamični pridelavi in predelavi grozdja, ki so jo na neuradnem srečanju v Volčjem Gradu (o katerem smo poročali v prejšnji številki Burje) podprli nekateri primorski vinarji, je zelo hitro obrodila sadove. Pod okriljem Društva za biološko-dinamično gospodarjenje Ajda Goriška je tu že v maju zaživela sekcija za vinogradništvo in vinarstvo, v katero so se poleg nekaterih dokaj izkušenih članov goriške Ajde vključili tudi primorski pridelovalci, ki se doslej s takim načinom pridelovanja grozdja niso ukvarjali. Sedež sekcije je v Volčjem Gradu na biodinamični Demeter kmetiji Pri Kamnarjevih, mesto predsednika pa so zaupali hišnemu gospodarju Sergiu Stancichu, ki s pomočjo soproge Ivane, dejavne članice omenjenega društva, pogumno širi dejavnost na domačem posestvu in uspešno promovira biodinamični način obdelave tudi izven meja komenske občine. Po njegovem mnenju je smisel novoustanovljene sekcije predvsem v možnosti za organizirano izmenjavo strokovnih informacij med biodinamičnimi pridelovalci grozdja oziroma vinarji, kar je nadvse dragocena medsebojna pomoč. To pričakovanje se je pokazalo za smiselno že po prvih posvetih, saj so si člani že doslej izmenjali veliko izkušenj, predvsem pa ugotovili precejšnjo raznolikost svojih obdelovalnih okolišev, ki kljub majhnim geografskim razdaljam ponujajo precej podobnosti, pa tudi lokalnih razlik. Seveda je organizirana dejavnost pomembna tudi zaradi lažje dostopnosti do kakovostnega izobraževanja, možnosti nabave potrebnega materiala in pripomočkov za pridelavo in predelavo in podobno.

»Biodinamika ni enostavna, ta način vinogradništva pa je še posebej kompleksen, pri tem nisi nikoli do konca izučen, s tem moraš živeti; treba je v vinograd ter dobro opazovati, uspešno vključiti pridobljeno znanje in na podlagi tega zelo tehtno in odgovorno, toda tudi hitro in učinkovito ukrepati. Od narave pa ne smeš le zahtevati. Potreben je razum. Trte so živa bitja, potrebna spoštovanja!« poudarja Sergio Stancich.

Zmagu Petrič, uspešen vinar s Planine pri Ajdovščini, ki je s svojo dejavnostjo že na stopnji preusmeritve v Demeter kakovost, je zelo zadovoljen, da je ustanovitev sekcije uspela, ker si veliko

obeta od izmenjave izkušenj med kolegi. Glede biodinamične pridelave pa meni, da je najbolj pomembno utrditi rastlino, trti dovoliti, da diha, in ji omogočiti optimalen razvoj. Seveda pa najprej rabimo veliko osnovnega, teoretičnega znanja o biodinamiki, kasneje pa ogromno znanja iz izkušenj. Prepričan je, da mora biodinamik nase prevzeti odgovornost za vsako svojo odločitev, kajti pri tej metodi ni vedno

že vnaprej pripravljenih tako imenovanih instant rešitev. Pravi, da njemu tudi izkušnje iz vseh let konvencionalnega vinogradništva in kletarjenja pridejo zelo prav. Znanje je treba znati prilagoditi in pravilno uporabiti. O kletarjenju pa meni, da je zelo ustvarjalna dejavnost: »Ustvariti je treba neko svojo pot, svojo filozofijo, svojo zgodbo. Zakaj bi posnemal, če lahko naredim nekaj drugačnega, posebnega?«

Ker se na območju kraškega biodinamičnega delovnega centra tudi sicer povečuje število članov, predvsem pa pridelovalnih površin, so v goriški Ajdi temu prilagodili tudi nekatere dejavnosti. Odslej bodo biodinamične preparate izdelovali tudi v tem delovnem centru. Seveda pa bodo Pri Kamnarjevih poleg osnovnih izobraževanj za biodinamične pridelovalce, ki v okviru društva potekajo za vse člane, organizirali tudi posebna izobraževanja (predvsem izobraževalna srečanja) za vinogradnike in vinarje.

Besedilo: Breda Medvešček

Burja

Zaščita kolektivne storitvene znamke

Ročno rezan pršut

V skladu s pravilnikom o pogojih pravice rabe in podeljevanja kolektivne storitvene znamke Ročno rezan pršut, katere prijavitelj in nosilec znamke je Območna obrtno-podjetniška zbornica Sežana, Sekcija za gostinstvo in turizem ter živilsko dejavnost s sedežem v Sežani, je bila septembra 2012 vložena vloga na Urad za intelektualno lastnino RS za zaščito znamke.

Kolektivno storitveno znamko Ročno rezan pršut uporabljajo člani kolektivne znamke z namenom ohranjanja in povečanja tradicije ter kakovosti in ugleda ročno narezane rezine pršuta kot posebne gastronomske vrednote in spretnosti.

Pravico do uporabe znamke imajo gostinci in živilci, ki so člani Sekcije za gostinstvo in turizem ter živilsko dejavnost pri Območni obrtno-podjetniški zbornici Sežana in ki obvladajo sestavo zorjenega pršuta s kožo, stegenico in bedrno kostjo, imajo primerno stojalo in nož ter spretnost in znanje urezati rezino v debelini od 1,5 do 2 mm. Pravico do uporabe znamke imajo

tudi drugi subjekti s področja gostinstva, živilske industrije in trgovine, če izpolnjujejo zgoraj navedene pogoje. Pristojbino za uporabo znamke določi izvršilni odbor sekcije. Pravico do uporabe znamke pridobijo uporabniki s podpisom pristopne izjave o seznanjenosti z vsebino pravilnika ter s kriteriji za podelitev pravice rabe znamke.

Pristopne izjave in Register uporabnikov kolektivne storitvene znamke Ročno rezan pršut vodi Izvršilni odbor Sekcije za gostinstvo in turizem ter živilsko dejavnost pri Območni obrtno-podjetniški zbornici Sežana, ki trenutno združuje deset uporabnikov oziroma nosilcev znamke.

Kolektivna storitvena znamka Ročno rezan pršut je bila uradno registrirana dne 29. marca 2013 pri Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, Uradu Republike Slovenije za intelektualno lastnino.

Besedilo: Doris Požar

... kar burja prinese

Dobrodelni sejem

V soboto, 6. aprila 2013, smo člani Medobčinskega društva prijateljev mladine Sežana organizirali dobrodelni sejem rabljene otroške opreme, oblačil in obutve.

Družine in posamezniki so tudi tokrat darovali, izbirali ali zamenjali rabljeno otroško opremo za večjo, letom primernejšo. Otroci hitro prerastejo svoja oblačila in tako se je na sejmu zbralo precej dobro ohranjenih oblačil in druge opreme.

V domačem peskovniku se skupaj z našimi otroki morda igra kakšen njegov vrstnik, ki nima oblačil v izobilju in ki bi mu za igro prav prišle kakšne ponošene hlače. Za igro na prostem pa res niso potrebna nova oblačila priznanih blagovnih znamk!

Na tak način starši prihranimo precej denarja, ki ga lahko porabimo za druge potrebe svojih otrok. Tudi s stališča varstva narave je tak ekološki pristop še kako dobrodošel, saj prihranimo na energiji in virih v tekstilni industriji, kar gre običajno tudi na račun narave.

Ob koncu sejma so bila preostala zbrana oblačila prenesena v prostore na Partizanski ulici 18, Sežana, kjer si bodo lahko starši še cel mesec izbirali potrebna oblačila in obutev za svoje otroke. Vso zbrano opremo namreč najprej ponudimo družinam iz našega okolja Krasa in Brkinov in do sedaj nam, žal, še ni bilo potrebno oblačil in obutve odvreči v kontejnerje, od koder romajo v druge države, kar pomeni, da so časi za marsikatero družino vse prej kot spodbudni.

Sejem bo tudi v bodoče potekal dvakrat letno, spomladi in v jeseni. Vsem donatorjem in sodelavcem SVZ Dutovlje, PE Sežana ter prostovoljcem, ki so nam pomagali pri organizaciji, se zahvaljujemo za pomoč.

Besedilo: Ana Pangos

Foto: arhiv društva

Glasbena šola Sežana – Podružnica Komen

Zelo hitro se približuje konec šolskega leta in veliko uspehov so nam pripravili naši učenci Glasbene šole Sežana iz kopenske podružnice. V letošnjem letu smo uspeli zadržati isto število učencev iz preteklih let. Pouk se še vedno odvija v prostorih osnovne šole ter v godbeniškem domu, kjer poteka pouk tolkal. Zelo dobro sodelujemo z Občino Komen in plod našega sode-

lovanja je nov pianino, ki je trenutno v Kulturnem domu v Gorjanskem. Sedaj bomo lahko nemoteno in dostojno pripravljali naše koncerte v dvorani, ki se je izkazala za zelo funkcionalno. Akustika in sama velikost dvorane sta dobri in ustrezata našim zahtevam in potrebam. V Gorjanskem smo organizirali že dva koncerta. Prvič je bil matinejski koncert podružnice, na drugem

pa smo gostili orkester flavt Zveze primorskih glasbenih šol, pod vodstvom mentorice Alenke Zupan. Veliko zaslug za gostovanje združenega orkestra flavt pa ima naša učiteljica Tamara Tretjak, ki je poskrbela za nemoteno organizacijo in pripravo samega koncerta.

V letošnjem šolskem letu se lahko zopet pohvalimo z odličnimi rezultati naših učencev na različnih tekmovanjih. Erik Fratik Kobe je učenec iz razreda Ingrid Tavčar, ki je na mednarodnem tekmovanju pianistov »Insula 2012« v Izoli v A-kategoriji za svoj nastop prejel srebrno priznanje. Na regijskem tekmovanju harmonikarjev Primorske, ki je bilo 13. aprila v Kopru so vsi prejeli zlate plakete. Tamara Harej je v 1A-kategoriji osvojila zlato plaketo. Aljaž Gašperin in Rok Furlan sta bila zlata v kategoriji komorne skupine mlajši, zlat pa je bil tudi Timotej Cottič, ki je tekmoval v harmonikarskem kvartetu v kategoriji starejših. Vsi imenovani harmonikarji so učenci iz razreda Sabine D. Trifković.

Harmonikarji na regijskem tekmovanju v Kopru in njihova mentorica Sabina D. Trifković

Koncert orkestra flavt ZPGŠ 11. 5. 2013 v Gorjanskem

Super uspešni so bili učenci na Mednarodnem tekmovanju Svirer v Štanjelu. Tekmovanje je bilo letos posebej številčno, saj so prvič poleg pihalcev, trobilcev in tolkalcev tekmovali tudi godalci, kitaristi in citrarji. Učenci glasbene šole so letos osvojili dve priznanji za udeležbo, štiri bronasta priznanja, štiri srebrna priznanja in dve zlati priznanji.

Gregor Rogelja je v svoji kategoriji prejel poleg zatega priznanja še posebno nagrado, in sicer novo trobento znamke B&S. Še prav posebej smo ponosni na našega edinega finalista, Sebastijana Budo, ki se je s svojim rogom potegoval za glavno nagrado. V finalu je prejel 98 točk in posebno nagrado – solo koncert s Simfoničnim orkestrom Domžale-Kamnik. Gregor vadi trobento pod mentorstvom Andreja Kobala, medtem ko Sebastijana pripravlja njegov učitelj Simon Perčič. Iskrene čestitke vsem tekmovalcem in njihovim mentorjem.

Besedilo: Ivo Bašič

Mesec špargljev na Krasu

Na Krasu se je 12. aprila 2013 začel Mesec špargljev, ki je trajal do nedelje, 12. maja. V tem času so bili gostom v skupno devetih gostilnah in na turističnih kmetijah na voljo izbrani meniji z divjimi šparglji.

Uvodnemu promocijskemu dogodku Mesec špargljev, ki je potekal 11. aprila 2013 v gostilni Kraljestvo pršuta v Kobjeglavi, so se pridružile še Gostilna in domačija Šajna iz Šepulj, Gostilna Skok

iz Štorij, Turistična kmetija Ostrouška Pelicon iz Coljave, turistična kmetija Špacapanova hiša iz Komna, Izletniška kmetija Bogdan Grča iz Hruševce, K'ntina Čotar iz Gorjanskega, Turistična kmetija Francinovi iz Avberja, gostilna Kraljestvo pršuta iz Kobjeglave in Turistična kmetija Škerlj iz Tomaja. Predstavili so se tudi vinarji, in sicer Vinarstvo Kukanja, Vinogradništvo in kletarstvo Buntovi, Vinska klet Orel, Vinarstvo Branko&Vasja Čotar, Turistična kmetija Francinovi, Vinakras, z. o. o., ki so v času mesečne akcije nudili ogleda vinskih kleti.

Dogodek je s pristnostjo in z govorom počastil župan Občine Komen Danijel Božič.

Ob tej priložnosti je bila organizirana vodena degustacija kraškega pršuta in

kraškega terana. Udeleženci so uživali ob iskanju harmonije med rezinami pršuta in terana ter izbranimi vini. Predstavila sta se Vinakras, z. o. o., in Kras, d. o. o.

Že uveljavljeno enogastronomsko akcijo Mesec špargljev je organiziralo Društvo Planta v sodelovanju z Območno obrtno-podjetniško zbornico Sežana, Mladinskim hotelom Pliskovica, Občino Sežana, Občino Komen ter Višjo strokovno šolo Šolskega centra Srečka Kosovega iz Sežane.

Besedilo: Doris Požar

Nikoli ni prepozno za odkrivanje ustvarjalnih talentov

Na Sežanskem že tretje leto deluje Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Kras s sedežem v Gorjanskem, ki je prvi dve leti delovala v okviru sežanske Kosovelove knjižnice kot Univerza za tretje življenjsko obdobje Danilo Dolci. Predsednica društva, Nadja Mislej Božič, upokojena direktorica sežanske knjižnice, pravi, da se univerza kakovostno širi. Prvo leto so izvajali dva, drugo leto pa sedem in v letošnjem šolskem letu kar deset programov oziroma študijskih skupin. Med študijskimi krožki, ki delujejo že vsa tri leta, je tudi študijska skupina Likovno ustvarjanje, ki jo je v prvem letu vodila univ. dipl. oblikovalka Katja Gorup, v zadnjih dveh letih pa jo vodi akademska slikarka Mojca Senegačnik iz Komna. V letošnjem letu so se slušatelji odločili, da pripravijo razstavo svojih del. Na razstavi, ki so jo odprli v Kosovelovi knjižnici v Sežani, razstavlja devet slušateljev zadnjih dveh študijskih let.

Predstavljajo se: Stanislava Vodopivec, Meri Hreščak, Silva Pangos, Vesna Gorup, Neva Mahnič, Jožica Milavec, Jožica Pirc, Slavko Gerželj, Dušan Šonc in Cveto Frankovič. Žal pa ne razstavljata še dva člana skupine, Stojan Ržek in Viktor Pavel Križmančič, ki sta bila prav tako kot Slavko Gerželj odsotna na odprtju razstave v sežanski knjižnici.

Odprtju razstave so prisostvovali številni ljubitelji likovne umetnosti, ki jih je pozdravila direktorica domače knjižnice, mag. Magdalena Svetina Terčon, ki je uvodoma nakazala, da slike in risbe lahko beremo kot knjige in da z njihovih del lahko razberemo osebnost in življenje avtorja.

Osrednjo besedo pa je seveda imela mentorica, akademska slikarka Mojca Senegačnik, ki je v šolskem letu 2011/12 prevzela delo prve skupine z osmimi člani, v tem šolskem letu pa skupino obiskuje devet članov. Lani so gostovali v Kosovelovi knjižnici in se seznanjali s tehniko akvarela, z osnovami študijskega risanja in drugimi likovnimi tehnikami. »Slušatelji so veliko delali, ne samo na srečanjih, ampak tudi doma. V letošnjem šolskem letu smo se preselili v prostore srednješolskega centra, kjer smo ustvarjali enkrat tedensko po tri šolske ure. Spoznavali smo risarske tehnike, linearno perspektivo, gradili likovni prostor in se zabavali z različnimi postavitvami predmetov in teles v njem, ustvarjali prostore

in zahtevnejše kompozicije, se na kratko dotaknili študija delov človeškega telesa in še in še,« opisuje Senegačnikova, ki je navdušena nad veliko željo, veseljem, strastjo in delavnostjo slušateljev. Za tokratno razstavo so pripravili različne tehnike, od risbe do oljnih platen. Nekateri člani, kot so npr. Silva Pangos, Stanislava Vodopivec in Slavko Gerželj, so se že predstavili na samostojnih in skupinskih razstavah. Sicer pa je vsem skupno to, da niso risali od osnovne šole dalje. Za to ni nikoli prepozno, pravi Senegačnikova, in vabi tudi druge, da se jim pridružijo pri likovnem ustvarjanju. Ob podrobnem ogledu likovnih del je mogoče tudi razbrati, da so med razstavljenimi avtorji nekateri tudi nadarjeni in občinstvo upa, da jih bo še zasledilo na raznih likovnih razstavah. Svoj pogled na delo Društva Univerze za tretje življenjsko obdobje Kras je podala tudi njena predsednica, Nadja Mislej Božič. Ob tem je izrekla željo, da bi se vsaj ena študijska skupina vrnila pri svojem delu v knjižnične prostore. »Seveda pa pripravljamo že programe za prihodnje šolsko leto, ki bodo znani ob sežanskem občinskem prazniku konec avgusta. Programi, ki naj bi jih razpisali za prihodnje šolsko leto, naj bi bili praktičnega značaja, kot denimo izdelava suhega zidu, ustvarjalnost pri oblikovanju oblačil idr.,« pravi Mislejeva, ki je vse povabila na uradni zaključek tretjega šolskega leta univerze.

Besedilo in foto: Olga Knez

5. mednarodno tekmovanje in festival Svirél 2013

Zanimiva glasbena pobuda, ki je pred leti začela nastajati pod idejno zasnovo glasbenega pedagoga in pozavnista Simona Perčiča, mednarodno tekmovanje in festival Svirél, se je letos v peti ediciji odvijala med 5. in 14. aprilom na Gradu Štanjel.

Devetdnevno tekmovanje je vključevalo pet disciplin (solo pi-hala, trobila, tolkala, solo godala, solo brenkala, duete in komorne zasedbe). Tekmovanje, razdeljeno na dva dela, je svoje prve zmagovalce dobilo na finalu v Kulturnem domu Nova Gorica, zaključilo pa se je v Kosovelovem domu v Sežani.

V devetih dneh je 320 tekmovalcev različnih starosti in ravni znanja iz osemnajstih držav ocenjevala 10-članska žirija. V Kulturnem domu Nova Gorica so Tymur Melnyk (Ukrajina/Avstrija), iz Italije Paolo Calligaris, Marco Pierobon in Fabian Perez Tedesco (Argentina/Italija) ter iz Slovenije Jaka Stadler in Lev Pupis razglasili za zmagovalko solistične discipline flavtistko iz Južne

Koreje, Tayeon Kim. Prvo nagrado sta na področju duetov osvojila zamejca, tolkalca Denis Zupin in Alex Kuret iz Konservatorija

Giuseppe Tartini v Trstu, najboljši izmed komornih zasedb pa je postal Kvartet saksofonov Sonus iz Avstrije. V Kosovelovem domu v Sežani je v solistični disciplini godal 4-članska žirija v zasedbi Patrizie Tassini (Italija), Tymurja Melnyka, Xhevjeta Sahatxhije (Kosovo/Hrvaška) in iz Slovenije Petra Napreta prisodila najboljšo oceno violistu Sebastianu Eybu iz Avstrije. V disciplini brenkal je dosegla najvišjo nagrado harfistka Eva Tomšič iz Glasbene šole Koper. Zmagovalci so prejeli kipec Mihe Makovca Zlata svirél ter denarne nagrade iz fonda Svirél, ki so ga omogočile Občina Komen, Občina Hrpelje-Kozina, Občina Sežana in Mestna občina Nova Gorica.

V finale, kjer so nastopili le najboljši, se je v močni mednarodni konkurenci uvrstil nadarjeni mladi rogist Sebastijan Buda iz Komna, ki je s svojim znanjem in zrelim pristopom k izvajanju osupnil tako poslušalce kot tudi žirijo. Poleg tega pa je prejel solistični nastop na abonmajskem koncertu Simfoničnega orkestra Domžale-Kamnik v sezoni 2013/2014. Mamljive so bile tudi ostale posebne nagrade, kot je nastopanje z različnimi slovenskimi in italijanskimi orkestri, plačilo kotizacij za poletne šole, studijska snemanja na Radiu Koper in prgišče praktičnih nagrad. Vse to so razdelili med 23 različnih nagrajencev.

S festivalskimi koncerti, ki so se odvijali po različnih vaseh, Svirél uresničuje širitev poznavanja klasične glasbe po krajih, kjer drugače ni priložnosti slišati tovrstnih koncertov. Enajst koncertnih večerov so oblikovali mladi nadarjeni glasbeniki iz slovenskih glasbenih šol (Sežana in Podružnica Komen, Koper, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Ljubljana Moste-Polje, Kranj, Grosuplje), zamejstva in Italije (Konservatorij Giuseppe Tartini v Trstu, Glasbena šola v Povolettu) in od drugod (Akademija za

glasbo Krakov, Državna akademija v Kijevu) ter skorajda vse zasedbe Glasbenega društva NOVA iz Nove Gorice. Festivalsko dogajanje je bilo postavljeno v prelepe cerkve v Kazljah, na Vrabčah, v Svetem, Šmarjah ter na Bunčeto domaćijo v Dutovljah in v Kulturni dom Gorjansko. Poseben je bil koncert žirantov v Spacalovi galeriji na Gradu Štanjel. Komorni orkester NOVA je nastopil z violinistom Tymurjem Melnykom in rogistom Sebastijanom Budo na dveh koncertih (Bukovica in Opčine). Vsekakor je bil to velik dogodek, ki je povezal na enem kraju veliko število ljudi ter za slabih deset dni vdahnil kraško-brkinskemu področju in širši slovenski ter zamejski okolici metropolitansko vzdušje.

Besedilo: Metka Sulič

Zeleni nahrbtnik in zmajček Jurček

Ponovno je stekel vseslovenski ekološki projekt Zeleni nahrbtnik, ki ga na območju občin Krasa in Brkinov že peto leto uspešno organizirajo Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana in Vrtec Sežana s podružnicami.

Rdeča nit projekta je zmajček Jurček, ki obiskuje otroke v vrtcu, pripoveduje ekopravljice in posreduje sporočila o pomenu varstva in zaščite okolja. Običajno ostaja v vsaki enoti nekaj dni in skupaj z otroki rešuje pomembne ekološke naloge, ki jih za otroke seveda načrtujejo in skrbno pripravijo njihove vzgojiteljice. Plišasti zmajček otroke običajno spremlja pri igri, na sprehodih in prireditvah. Malčki so tako vsako leto bogatejši za nova spoznanja in odkritja, da bodo v prihodnosti znali kar najbolje poskrbeti za naravo.

Letošnja tema Čebele naši zavezniki je bila tudi povod za pripravo lutkovne predstave, ki jo otrokom zaigramo ob prihodu zmajčka Jurčka v posamezno enoto vrtca. Člani MDPM Sežana in Vrtca Sežana smo se s skupnimi močmi lotili naloge, Mirjam Štrukelj je tako izbrala primerno pravljico in izdelala čudovite lutke iz odpadnega materiala. Ljubiteljska umetnica Beti Njari je izdelala čudovito sceno in sedaj skupaj obiskujev enote sežanskega vrtca ter se pri igranju pravljice prav tako zabavava kot otroci.

In kaj o najinem igranju misli soigralka Beti Njari?

»Z Medobčinskim društvom prijateljev mladine Sežana zelo rada sodelujem, zato sem se tudi tokrat z veseljem odzvala Aninemu povabilu. Z vrhano mero dobre volje sva se lotili dramatizacije, če se temu, kar sva počeli, lahko tako reče. Najino preobrazbo v lutkarici najboljše opiše smeh, zmeda in nekaj bolečih mišic. Med jecljajočimi vajami sva se opogumljali s krilaticami o pomembnosti namena in se tolažili z dejstvom, da so otroci zelo hvaležna publika. Potem pa hop v avto in na ognjeni krst.

Kako sva se odrezali, težko rečem. Otroci se zabavajo, to je dejstvo. Dobro vzgojene vzgojiteljice naju zmeraj pohvalijo. Midve pa ... midve uživava v najinih vlogah. Tako močno, da si jaz na skrivaj želim še več tovrstnih prireditev.«

Besedilo: Ana Pangos in Beti Njari,
MDPM Sežana

Letna skupščina Območnega združenja Rdečega križa Sežana

V Območnem združenju Rdečega križa Sežana (OZRK Sežana) so v začetku aprila izpeljali redno programsko skupščino. Prosto-voljci krajevnih organizacij Rdečega križa z območja Občin Sežana, Divača, Komen in Hrpelje-Kozina so pregledali delo in poslovanje v preteklem letu in zastavili program dela v letošnjem letu. V pozdravnem nagovoru ob otvoritvi je predsednica Saša Likavec Svetelšek posebej izpostavila pomen prostovoljskega dela v današnjem času in se obenem zahvalila vsem marljivim prostovoljkam in prostovoljcem v krajevnih organizacijah, organih združenja, ekipi prve pomoči ter zaposlenima delavkama za vložen trud in uspešno delo.

Vse od nastopa gospodarske krize je pretežni del dejavnosti OZRK namenjen socialnim programom. Lani je materialno pomoč v hrani in higienskih pripomočkih v vrednosti 38.504 evrov prejelo 577 ljudi, finančno pomoč v skupni višini 3.731,80 evrov pa je dobilo 80 ljudi. Vse več je družin, ki ne zmorejo več poskrbeti za osnovne potrebe šolajočih se otrok. V letu 2012 so 79 otrokom pomagali pri nakupu delovnih zvezkov in šolskih potrebščin, plačilu šolske prehrane in šol v naravi v znesku 3.524,25 evrov. Ljudem so vse leto delili tudi rabljene obleke, obutev, posteljnino ... Z RKS je na Debelem rtiču brezplačno letovalo 18 otrok in 7 starejših ljudi.

Uspešno so izvajali programe za boljšo kakovost življenja starejših ljudi. V krajih Dutovlje, Kreplje, Sežana, Divača, Štorje, Lokev, Povir in Hrpelje že dvanajsto leto delujejo skupine starih ljudi za samopomoč, ki so namenjene druženju starejših ljudi. Prostovoljke ob različnih priložnostih obiskujejo starejše in zanje pripravljajo srečanja. V programe za starejše so vključeni tudi mladi. V programu medgeneracijskega družabništva v domu upokojencev je sodelovalo 15 dijakov in dijakinj.

Rdeči križ opravlja tudi več nalog iz javnih pooblastil, ki jih je država zaupala tej organizaciji. Med temi nalogami je zelo pomembno področje krvodajalstva. Vsako leto OZRK na našem območju organizira tri dvodnevne krvodajalske akcije. Vseskozi pa z različnimi aktivnostmi, kot so predavanja, srečanja, pridobivajo nove mlade krvodajalce in spodbujajo ljudi k darovanju krvi. V letu 2012 so zabeležili 1424 darovanj krvi.

Na tečajih prve pomoči za voznike motornih vozil in podjetja so za nudenje prve pomoči usposobili 278 kandidatov. Lansko pomlad so izvedli tečaj za bolničarje za zaposlene na osnovni šoli v Hrpeljah in za člane ekipe prve pomoči Rdečega križa Občine Hrpelje-Kozina. Ekipa je nato že takoj septembra dosegla prvo mesto na regijskem preverjanju usposobljenosti ekip prve pomoči in se udeležila državnega preverjanja.

Za leto 2013 so si zastavili obsežen seznam nalog, ki zajemajo vsa področja, na katerih OZRK deluje že vrsto let.

Besedilo in foto: Dora Sedmak

Medklic mladim na akciji »Drobtinica«: »Menjajte državo!«

V soboto, 6. aprila 2013, smo prostovoljke RK Komen in skupina učencev OŠ Komen z mentorico Mirjam Renčelj izvedli dobrodelno akcijo »Drobtinica«. Žemlje, ki so jih zamesili v OŠ Komen – Alma Švigelj iz Štanjela je bila glavni pek, oblikovali pa so jih učenci –, smo na stojnici ponujali mimoidočim in jih zaprosili za prostovoljni prispevek v korist šolskega sklada. Povedati moramo, da nam je že za 8. uro spekel žemlje iz enake moke tudi naš dobrotnik Silvo Frankič iz Pekarne Kras Gorjansko. Njemu in šoli je Katarina Pleško oskrbela vse potrebne surovine za peko zdravih krušnih izdelkov. Naj bralcem zaupam, da je ajdovo moko podaril Danilo Suban iz Škofov. Pirina moka je bila prispevek ekološke kmetije Pri Kamnarjevih iz Volčjega Grada, belo moko pa smo dobili z ekološke kmetije Jež iz Vipave. Tudi v težkih časih najde človek dobre ljudi – hvala vam srčni donatorji. Dvoje različno zgnetenih žemelj smo imeli v veliki, s prtom obloženi žbrinci, ob njej je bila košarica za prostovoljne prispevke in velik plakat, na katerega so mladi zapisali, komu bo denar namenjen. Šolski sklad – pomoč socialno šibkim za nakup učbenikov, zvezkov, drugih šolskih potrebščin, pa tudi za plačilo malic ali kosil. In prav to je zbudilo našega obiskovalca, ki nam je s posebno

ostrino in prizadetostjo rekel: »Prispevam, toda za to bi morala poskrbeti država. Menjajte državo!«

Nisem se odzvala temu klicu gospoda, menim pa, da če je že pri nas vse tako narobe, to še ne pomeni, da moramo bežati iz te domovine, da si moramo zatiskati oči pred problemi, ne, z njimi se moramo spopasti. Odpraviti jih moramo in vse tiste, ki se v družbi ponašajo kot edini poklicani za našo usodo, utišati in jim dokazati, da smo vsi vredni življenja pod tem soncem. In kanček vzgoje srca manjka pri mladih.

In še za konec. Akcija je uspela in vsaka je nov izziv za prihodnjo. Prepričana sem, da se moramo z učenci, ki jih zvabimo k stojnici, pogovoriti in jim ponuditi naš vzorec pristopa do dobrodelnosti. To seveda ne pomeni, da ne smejo postreči s svojimi mladostniškimi nagibi in igrivostjo hkrati. Saj so mladi, naj se vendarle potrdijo s svojo mladostjo.

Hvala vsem, ki ste nas obiskali in akciji »Drobtinica« pristavili svoj prispevek. Z vašo pomočjo smo zbrali 247,89 EUR, manj kot lani, pa saj so tudi časi težji od tistih pred letom dni. Škoda. Oseбно mislim, da večina nas k tej krizi ni prav nič prispevala.

Besedilo: Ana Godnik

Koncert, ki je razkril njihov obraz

V nedeljo, 12. maja 2013, smo v Kobjeglavi doživeli lepoto glasbe, petja in mladosti; to vse so nam podarili člani Kulturnega Društva Cominum iz Komna z izjemno zborovodkinjo Ingrid Tavčar. Povsem polna dvorana je potrdila moje prepričanje: Kultura je balzam naroda, ki neustavljivo išče svoj obraz.

In pevci so nas zvalili na njihov majski koncert z nenavadno sporočilno močjo: Doživite koncert nekoliko drugače. Vsej drugačnosti je dahnil svoja strokovna nagnjenja mlad domačin Rok Furlan, ki je v prvem delu programa pevcem dal priložnost, da so nam razkrili zakulisje njihovega trdega dela na vajah. In vendar so te vaje priložnost nezlaganega druženja, sprostitve po napornem tednu in poseben trening duha. Vsak od pevcev prinaša na vaje svojo zakladnico življenjskih izkušenj, trenutkov sreče in bolečine. In gre lažje, če zmoreš vse to deliti s prijatelji. In prijatelji, ki pojo, zlo ne mislijo – kot pravi naš slovenski pregovor. Sama, ki sem s tem zborom nekako rastla (mene so se dotaknili v mojih že zrelih letih), vem, da so trdo delali za uspehe, ki jih danes žanjejo. Petnajst let je že tega, ko so nam svečano zapeli in nam že takrat obljubili, da bodo tradicijo petja ponovno obudili tudi na komenskem Krasu. Naša, njihova Ingrid, takrat še Stantič, je bila študentka glasbe, zagledana v tipke na klavirju, ki se je študiju v celoti predala. Našla pa je tudi čas zanje, ki so jo med vikendi nestrpno čakali in kovali načrte, kje vse se morajo predstaviti kot zbor. Pa smo jih za sodelovanje vabili in prosili na skoraj vseh prireditvah v našem okolju in priznati moramo, da so vselej

z velikim razumevanjem sprejemali naše izzive. Zavedali so se, da je njihovo poslanstvo več kot samo druženje in petje za svojo dušo. Vzgajali so tudi nas, poslušalce in obiskovalce njihovih koncertov. Nešteto sem povezovala prireditve in koncerte, ki so jih pevci Cominuma podarili ljudem, ki so se zavedali, da je življenje bolj polno, če mu dodajaš kapljice duhovne hrane. Še danes sem srečna ob misli, da sem tako hitro doumela, kaj želijo doseči s programom različnih pesmi, ki so mi jih predstavili za določen nastop. Vedno so me notranje razgibali in hkrati pustili, da sem svobodno izbirala besede, ki sem jih kot nitke vpletala v povezovalni tekst. Hvala vam pevci, da sem lahko rastla z vami, hvala ti Ingrid, da si mi dala priložnost, da sem se lahko odprla svetu in včasih »pošinfala« korake življenja, ki smo jih ubirali, ne kot posamezniki, temveč kot družba. Prepričana sem, da mora kultura preseči trenutek časa, ki jo pestuje in četudi naporno iskati pota prihodnosti. Prijazna bodi ta prihodnost – za vsakega človeka, posebej pa za mladi rod. In cominovci to vedo, tudi zato so na oder pripeljali mlado, obetavno povezovalko Špelo Rodman. Špela me je dva dni po koncertu obiskala in mi rekla: »Strašno tremo sem imela.« Mi te treme nismo čutili – veliko uspehov Špeli in iskrene čestitke našim jubilarantom, pevcem Cominuma, od katerih pričakujemo rast in rast. Kako neki ne, saj je Ingrid prerastla študentska leta, postala v tem času profesorica klavirja in mama dvema deklicama. Pa veste, da je v uspehih zbora tudi razdajanje družine Stantič in Tavčar? Tudi njim hvala.

Besedilo: Ana Godnik

Foto: Ivana Žigon

Dobrodelna prireditve »Nasmehnimo se pomladi«

V organizaciji Območnega združenja Rdečega križa Sežana – Krajevne organizacije Komen smo imeli v soboto, 9. marca 2013, odmevno prireditev, na kateri smo zbirali prispevke za nakup aparata za merjenje gostote krvi. Posebnost te dobrodelne prireditve je bila v resnični dobrodelnosti, prostovoljstvu in srčnosti ljudi, ki so nam privoščili debelo uro smeha v telovadnici OŠ Komen. Rada bi vam predstavila vse, ki so idejo nas prostovoljk Rdečega križa Komen spravili v življenje in omogočili, da smo na sami prireditvi zbrali 1.373,70 EUR, od donatorjev pa smo na transakcijski račun OZ RK Sežana za namen Pomlad Komen dobili še 765 EUR. Vsem iskrena hvala. In kdo so tisti, ki so stkali to nepozabno doživetje?

Začel je naš tiskarski mojster Dušan Luin, ki nam je brezplačno natiskal 1600 vabil za vsa gospodinjstva na območju Občine Komen. Seveda bi mu vsebina ne šla od rok, če bi nam predhodno naši domači humoristi odrekli sodelovanje. Z nami so bili: dr. Slana in Francka iz Komna in Coljave, Zofka in Ema iz Kobjeglave in Tupelč, Babura iz Majerjev, Pepina in Rozina iz Škrbine, gasilec Pepi iz Komna in naš gost, žlahtni komedijant, Gojmir Lešnjak Gojc.

To našo karavano smeha so obogatili člani Športnega društva Partizan iz Renč s svojimi gimnastičarji iz komenske šole in matičnega društva z mentorjem Egonom Pregljem ter plesalke Plesnega društva Be funky iz Komna z izjemno mentorico in tudi plesalko Matejo Terčon iz Klanca.

Telovadnico nam je brez oklevanja in najemnine odstopila OŠ Komen in da je le-ta postala prireditveni prostor, so poskrbeli člani PGD Komen z uglašeno ekipo mladih. V veliko pomoč so nam bili pri tehničnih opravilih delavci režijskega obrata Občine Komen z Iztokom na čelu in, česar ne smemo zamolčati, Aleks Štrekelj iz Gorjanskega ter Tomo Godnič iz Komna – oba sta poskrbela, da smo se na prireditvi tudi dobro slišali. Tudi njihovi inštrumenti in usposobljenost so nam bili podarjeni. Hvala vam, srčni fantje.

Obiskovalce smo že ob vhodu sprejeli s pozdravom pomladi, za kar je bila zadolžena posebna trojka mladih dam (Tanja Strnad, Erika Žiberna in Iris Žvanut, vse tri iz Komna), ki je poskrbela za sceno. V to sceno so nekaj svojih izdelkov dodali: Tiskarna Tenze iz Tomačevice, Agrooskrba Sežana z Radom Budo in Cvetličarna Erika iz Sežane ter Vinakras Sežana – Agro Komen.

Vse je teklo kot po maslu, še vreme nam je bilo naklonjeno. Deževalo je, če bi bilo drugače, bi marsikdo od obiskovalcev že pridno delal na svojem vrtu. In ob vsem dežju so poskrbeli člani Agrarne skupnosti Komen, bolj jih poznamo kot jusarje, ki so prav ta dan ogradili svoja zemljišča, da ja ne bi kdo parkiral svojega jeklenega konjička na njihovo lastnino. Vse do tega dne so namreč v senci borov in smrek našli svoje parkirišče delavci Magra in Letrike – naše Livarne, pa seveda tudi mnogi uporabniki različnih storitev, ki nam jih nudijo šola, vrtec, trgovina, pedikerstvo in podobno. Ker že omenjam dogodek, bi rada opozorila, da bi bilo prav, da bi jusarji poskrbeli za varnost svojih ograj, kajti iskreno upamo, da se ne bi zgodilo, da bi kateri od otrok, kolezarjev zadel v žico – za otroka bi bilo to usodno.

In sedaj še konec zgodbe, ki jo je spletlo življenje, polno srčnosti in iskrene pripravljenosti pomagati ljudem v stiski. Aparat za merjenje gostote krvi bomo zaupali Zdravstveni postaji Komen, naši požrtvovalni zdravnici dr. Katji Šantelj, ki ima tudi licenco za opravljanje antikoagulacijskih testov. Povedala nam je, da ni dovolj le aparat, katerega strošek znaša od 900 do 1000 EUR, potreben je tudi poseben program, ki pomeni preostalih 1000 EUR. Zato smo se dogovorili, da bo ta dejavnost v Komnu organizirana le za starejše ljudi, ki jim vožnja v Sežano ali Šempeter pomeni dodaten, tudi finančni zalogaj. Poleg tega osnovno zdravstvo na Komenskem ne sme biti okrnjeno spričo dodatne dejavnosti; o tem se bo natančno izrekla stroka. Naši zdravnici povsem zaupamo, kar so dokazali obiskovalci prireditve s svojimi prostovoljnimi prispevki in donatorji: Letrika, d. o. o., Komen, Magro, d. o. o., Komen, Nadja Hvala, s. p., Komen, Jože Jerič Štanjel, Dan, d. o. o., Sveto, kraški slikar Marjan Miklavec, ki nam je podaril umetniško sliko Komna in jo je odkupila Zadrúžna banka Opčine, in Društvo izgnancev Slovenije – Krajevna organizacija Komen ter posamezniki, ki na prireditev niso uspeli priti: družina Lozej, po mami Dani Lozej iz Divč, Anica Perovšek, Valerija Kovarčič, Mirjana Luin, Zorka Švara, Magda Grgič, Vera Poljšak, Tonica Kavčič, Ester Tomažinčič in Zdravka in Anton Šibelja.

Vsem iskrena hvala, tudi našemu županu, ki nam je na prireditvi pogumno sporočil: »Ni krize, ki bi mogla uničiti kraško dušo, polno srčnosti.«

Besedilo: Ana Godnik

Spacalov pohod

V nedeljo, 5. maja 2013, se je zgodil tradicionalni, četrti po vrsti, Spacalov pohod. Vremenska napoved je grozila, da bo prireditev zaradi dežja kakor lani odpadla, vendar so stanovitno vreme in sončni žarki na dvorišče štanjelskega gradu privabili okrog sedemdeset pohodnikov – iz domače in širše okolice –, ki so po okrepčilu s čajem in z domačo frtaljo kmalu po deseti uri krenili na pot proti Škrbini. Čez okroglo uro so pohodniki prispeli v Kobjeglavo, kjer so jih domačini iz društva Kraški slavček toplo pričakali z osvežitvijo in tudi z duhovno hrano, tj. s pripovedovanjem o zgodovini in znamenitostih Kobjeglave. Skozi vas in navzdol

med lepo obdelanimi njivami je pot vodila do naslednjega postanka na Malem Dolu. Tudi tam so prijazni vaščani pohodnike pričakali pri Miški in njeni hiški s čajem, sokom in drugimi krepčili. Zadnji del poti čez Komenšček je bil za ugrete pohodnike

že pošteno vroč, na srečo je sončno pripeko blažil blagodejen veter, ki je pomagal pohodnikom, da so do Škrbine prišli že kmalu po poldrugi uri po poldnevu. Pot skozi Škrbino je šla mimo pokopališča, na katerem je pokopan Lojze Spacal. Ravno dan po pohodu smo obeleževali trinajsto obletnico njegove smrti. Vesel zaključek pohoda je bil na dvorišču Spacalove domačije na dolnjem koncu Škrbine. Tam so poleg zaslužene jote s klobaso pohodnike čakali tudi harmonikaš in stojnice s ponudbo domačih pridelkov in izdelkov. Gospa, udeleženka pohoda, je za pohodnike prinesla tudi domačo pehtranovo sladico, Spacalovi pa so poskrbeli, da se je ob harmoniki godlo še na violino – tisto kraško, seveda. Pohodnike voznike je avtobus odpeljal do Štanjela po svoje avtomobile, ostali pa so lepo nedeljsko popoldne še nekaj časa uživali na Spacalovem borjaču. Čestitke in zahvale ob letošnjem Spacalovem pohodu gredo poleg vsem, ki so

požrtvovalno sodelovali pri organizaciji pohoda, tudi najstarejši pohodniki, 83-letni gospe Anici, in najmlajši pohodniki, 5-letni Kristini. V okviru obeležitve spomina na velikega kraškega umetnika bo ob 25. obletnici delovanja Spacalove galerije v Gradu Štanjel od junija dalje na

ogled razstava likovnih del Vladimirja Makuca, prav tako znane-ga primorskega slikarja in grafika.

Besedilo: Štefan Švagelj
Foto: Maja Švagelj

Ko sta znanje in hitrost še kako pomembna

Letošnje medobčinsko gasilsko tekmovanje Kraške gasilske zveze, ki združuje osem Prostovoljnih gasilskih društev, je bilo v soboto, 11. maja 2013, v Sežani. V dopoldanskem času so se pomerili pionirji in mladinci, popoldne pa je nastopilo še 24 ekip članic, članov in veteranov. Organizator letošnjega tekmovanja je bilo Prostovoljno gasilsko društvo Sežana.

Prostovoljno gasilsko društvo Komen se je tekmovanja udeležilo z desetimi ekipami, ki so dosegle naslednje rezultate:

pionirji: 3. mesto – PGD Komen 1, 6. mesto PGD – Komen 2,
mladinci: 4. mesto – PGD Komen,
člani A: 1. mesto – PGD Komen A1, 6. mesto – PGD Komen A2,
članice A: 1. mesto – PGD Komen,
člani B: 2. mesto – PGD Komen B1, 5. mesto – PGD Komen B2,
veterani: 1. mesto – PGD Komen 1, 3. mesto – PGD Komen 2.
Prav tako so člani A s 1. mestom osvojili še prehodni pokal.

Članice in člani našega društva smo nepogrešljiv del v verigi gasilstva na Krasu. Odrekanja, dobra volja, akcije, vaje, neprespane noči, izobraževanja, pripravljenost in še bi lahko našteval. Vse to so plemenita dejanja vseh nas, ki želimo družbi pomagati vsak po svojih zmožnostih in sposobnostih.

Skupaj želimo tudi v prihodnje sooblikovati delo našega društva. Želimo si pristnega sodelovanja z vsemi: tako z občinskimi kot s krajevnimi oblastmi, s Kraško gasilsko zvezo, z Zavodom za gasil-

no in reševalno službo Sežana in vsemi prijatelji, ki nas podpirate. V trenutkih, ko je potrebna pomoč, smo vedno na razpolago, a prisluhnite tudi vi nam, ko in če jo bomo potrebovali. Pomoč, seveda.

Gasilke in gasilci PGD Komen bomo še naprej delali dobro, da nam volje in veselja do naše organizacije ne bo zmanjkalo. In ne nazadnje si želimo, da bi skupaj dosegali še veliko zastavljenih ciljev.

Besedilo: Marko Adamič,
predsednik PGD Komen

13. Štanjelski tek

Na lep, pa čeprav hladen in s kraško burko prepihan dan, tj. 1. decembra 2012, je Športno kulturno društvo Hruševica pod streho spravilo 13. Štanjelski tek.

Zelo smo bili veseli, saj se je kljub mrazu teka udeležilo kar 216 tekačev. Prišli so iz vse Slovenije pa tudi iz Italije. Starost tekačev je bila karseda različna, od najstarejšega 80- letnega

Janeza Horvata iz Begunj do najmlajšega Nejca Žagarja iz Bovca. Dogajanje se je začelo že okrog 9. ure zjutraj, ko so začeli prihajati prvi tekači in se pripravljati na tek. Vsak udeleženec je ob vpisu prejel štartno številko in simbolično darilce. Na voljo sta jim bila kava in čaj. Za malico so se lahko podprli s kraškim pršutom in sadjem.

Ob 11. uri je šlo zares. Rajko Grča, glavni organizator teka, je dal znak in tekačice ter tekači so se pogнали po progi. Proga, dolga 8,2 km je potekala od Lovske kočice Štanjel do Lukovca, Kobjeglave in nazaj k lo-

vski koči. Bila je precej zahtevna, a so jo prav vsi tekmovalci brez zapletov pretekli. Na cilju je vsek od udeležencev izžrebal srečo za srečelov. Vsaka srečka je bila dobitna.

Absolutni zmagovalci pri ženskah in moških so dobili pokale. Izročil jim jih je župan, Danijel Božič. Dobili so tudi lepa praktična darila, ki si jih prispevali naši dolgoletni sponzorji.

Ostali zmagovalci po kategorijah so dobili medalje in buteljko kraškega terana, mlajši udeleženci pa čokolado.

Po teku in razglasitvi rezultatov – najboljši ženski rezultat je dosegla Neja Kršinar (33:05), najboljši moški rezultat pa je dosegel Tomaž Ferjančič (20:37) – so se lahko udeleženci sprehodili ob stojnicah s kraškimi dobrotami.

Športno kulturno društvo Hruševica se še enkrat zahvaljuje županu, gospodu Božiču, da si je vzel čas in se odzval našemu vabilu, vsem našim sponzorjem in vsem, ki ste pomagali, da je tek tako lepo uspel.

Upamo, da so se vsi udeleženci teka med nami lepo počutili. Na naslednji Štanjelski tek, ki bo prvo soboto v decembru 2013, vabljeni vsi, ki uživate v teku.

Besedilo: Mirka Žvokelj
Foto: Jure Fratina

Burja

Kraška šola Škrbina – stroga šola učnega spomina

Spoštovane občanke in občani Občine Komen!

Danes se vam predstavljam kot nova tovarišica učiteljica, ki bo poučevala v razredu, ki smo ga uredili v stilu petdesetih oziroma šestdesetih let prejšnjega stoletja. Pravzaprav bo to zanimiva in nova turistična ponudba v Občini Komen: učna ura specifične zgodovine, enkratne geografske lege, spoznavanje etnološke in kulturne dediščine, ki je oblikovala in močno zaznamovala zgodbe klenih Kraševcev. Na lahkoten, zabaven in duhovit način vas bomo popeljali na sprehod po slikoviti prirodi, rdečem rastju, po zemlji, ki rojeva značilne kraške sadove, domiselno kulinariko, po pokrajini, kjer kraljuje enkratna in tipična arhitektura s tisočnimi kamnitimi venčki, kjer pogosto vlada neizprosna burja, ki pa ne more preglasiti pojočega in udarnega kraškega dialekta ... Učilnica se nahaja v stari šoli v Škrbini in se imenuje Kraška šola Škrbina. 45-minutni pouk pa je namenjen zvedavim turistom, vsem tistim, ki imate »škrbine v znanju«, svetovnim popotnikom, mladim, malo manj mladim ... Mlajši bodo spoznali, kako je bilo

v šoli nekoč, ko je še pela palica, ko so učenci za kazen klečali na koruzi, si prislužili »oslovsko« klop, ko je stroga, neizprosna učiteljica pregledovala nohte in morebitne uši v laseh, grozila z ukori, zapiranjem po pouku in z veseljem pritisnila cvek. Starejši pa se bodo lahko s smehom spominjali uric, ko so gulili šolske klopi in ugotavljali, da so bila to brezskrbna in morda najlepša leta. Starejši učenci bodo dobili spričevalo, »Izkaz o uspehu«, kot dokaz, da so osvojili osnovno znanje o komenskem Krasu. Tu pa tam nas bo obiskal v. d. ravnatelj, tovariš Toni Gašperič, saj je ideja o šoli nastala v njegovi humoristični glavi, tudi šolski inšpektor bo morda nenapovedano vdrl v razred in takrat se bo skupaj z vami tresla tudi tovarišica. Na šoli imamo svojo pionirsko četo, ki vam bo z vaščani Škrbine priredila kulturni program, po pouku boste deležni šolske malice, izgubljene moči pa boste obnovili s teranovim čajem.

Počitnic ne bomo poznali. »Škrbine v znanju« boste lahko pridno zapolnjevali vse dni v tednu, od jutra do večera, odvisno od želja. Svoj prihod mora skupina, v kateri naj bi bilo vsaj petnajst učencev, predhodno najaviti tovarišici učiteljici.

Šolske ure bodo še posebej primerne za tiste, ki praznujete obletnice valet, matur, primerna bo za različna srečanja, rojstne dneve, praznovanja, za vse, ki želijo obiskati še druge kraške destinacije in jim bo učna ura v šoli predstavljala prilagojen program, uverturo v smeh, igro, zabavo, zblíževanje in nova spoznanja. Dogodkom in obvestilom o dogajanju na Kraški šoli Škrbina lahko sledite na FB-ju, pišete pa nam lahko tudi na elektronski naslov kraskasolaskrbina@gmail.com.

Besedilo: tovarišica učiteljica, Irena Tratnik Dosso,
vodja podružnične šole

Iz šolskih klopi

Projekt Evropska vas – Nemčija

Na šoli že tretje leto sodelujemo v projektu Evropska vas, ki ga v sodelovanju s slovenskimi šolami in vrtci organizirata Evropska hiša Maribor in Šola za ravnatelje. V okviru projekta je bila naši šoli dodeljena država Nemčija.

Cilji

Glavni cilji projekta Evropska vas so: bolje spoznati članice Evropske unije, seznaniti se z njihovo kulturo, kulinariko in običaji, spoznati njihove državne simbole, spodbuditi medkulturno razumevanje, toleranco, solidarnost ter hkrati zavedanje lastne kulturne identitete. Mi smo v letošnjem letu raziskovali Nemčijo.

Celoletne aktivnosti

Projekt smo izvajali med rednimi in razrednimi urami, v podaljšanem bivanju ter v okviru interesnih dejavnosti. S pomočjo spleta in turističnih prospektov smo poiskali najznamenitejše nemške stvari: obsežen opus pravljic bratov Grimm, stare nemške bivalne stavbe, gradove Ludvika Bavarskega, Brandenburška vrata, razdelitev Nemčije na zvezne dežele, kulinariko, glasbeno zapuščino, gospodarstvo ...

Naši prvošolci so prebirali pravljice bratov Grimm. Iz lepenke so izdelali vodnjak z markantnim žabjim kraljem in malimi žabjimi

kralji, ki so jih spretno ročice izdelale iz volne. Po poslušanju pravljice Sneguljčica in sedem palčkov so naredili uporabne praznične zobotrebce s palčkovo glavo.

Drugošolci so raziskovali tipične arhitekturne znamenitosti. Izdelali so makete tipičnih starih podeželskih stavb.

Tretješolci so pri urah likovne vzgoje iz odpadnih škatlic in tulcev izdelali mogočni grad Ludvika Bavarskega, četrtošolci pa Brandenburška vrata.

Petošolci so raziskali zvezne pokrajine in njihove grbe. Pri likovni vzgoji pa so se posvetili nogometu: nemškimi klubom in nogometnim igralcem.

Pri likovnem krožku so se mali malarji dotaknili tudi avtomobilske industrije. Iz lepenke so izdelali legendarnega volkswagno-

vega hrošča – beetla.

V podaljšanem bivanju so izdelali zloženke, zastavice in rožice v barvah nemške zastave.

Pri izbirnem predmetu načini prehranjevanja so raziskovali nemško kulinariko. Pripravili so njihove, po vsem svetu znane preste in nemški kolač stollen, ki je značilna božična sladica.

Pri državljski in domovinski vzgoji ter etiki so se pogovarjali o pomenu državljanstva v Evropski uniji.

Učiteljica nemščine je učencem od 1. do 5. razreda predstavila žepni slovarček najbolj osnovnih besed in fraz v nemškem jeziku. Sinja, učenka tretjega razreda, pa je vsem učencem nižje stopne predstavila Nemčijo v malem na drsnicah. Tretješolce je pogostila s kolačem, vse učence pa je naučila pesmico Bruder Jakob.

Zaključna prireditev

V sredo, 8. maja 2013, je bila ob dnevu Evrope v Novi Gorici zaključna prireditev.

Mimoidočim smo razdelili promocijski material – zastavice, zloženke, rožice, recepte, bralne kazalke, pobarvanke, Grimmove palčke ... Pogostili smo jih z nemškim božičnim kolačem in s prestami. Kdor se je hotel preizkusiti v sreči, je za nagrado dobil Grimmovo pobarvanko. Učenec osmega razreda Aleks Birska Jogan je sodeloval na okrogli mizi na temo Evropsko leto državljanstva.

Besedilo: Mirjana Trampuž Luin,
vodja projekta Evropska vas na OŠ Komen
Foto: arhiv komenske šole

Srebro za turistično nalogo

Letos smo se na Osnovni šoli Komen s turističnim raziskovanjem Komna in njegove okolice ukvarjali že šesto leto zapored.

Človek bi pomislil, da skoraj ni mogoče odkriti česa novega, a učenke, vključene v projekt Turizmu pomaga lastna glava, smo z iznajdljivim turističnim produktom dokazale, da smo prave raziskovalke. Željne novih izzivov in uspehov smo se že na začetku šolskega leta podale na pot raziskovanja okusov, ki so značilni za kraško kuhinjo. Obiskale smo Čotarjeve v Gorjanskem, kjer so nam predstavili pripravo štrukljev z zelišči. Prav tako smo si ogle-

dale še njihovo vinsko klet. Gospa Ada Špacapan nas je v Špacapanovi hiši seznanila s pripravo govejega jezika na več načinov ter z različnimi oblikami dekoracije jedi. Povezale smo se tudi z društvom Planta in gospo Aleksandro Ostrouška Pelicon, ki nam je pomagala z nasveti.

Ob mesecu špargljev pa so učenci 5. a razreda pod mentorstvom Tanje Samec, profesorice likovne vzgoje, razstavljali svoja likovna dela na izletniški kmetiji Ostrouška Pelicon.

Turistična naloga je bila oblikovana kot potovanje od preteklosti skozi sedanjost, od tradicionalnosti k modernosti, in sicer s poudarkom na uporabi zelišč v kulinariki ter z uporabo jezika v več pomenih besede. Turistični produkt je bil zasnova dneva šole.

Naloga je bila predstavljena na turistični tržnici 4. aprila 2013 v Mercator centru v Novi Gorici. Dogajanje na stojnici nam je v vlogi zeliščarke popestrila gospa Branka Guštin.

Kraševke so v preteklosti pripravljale jedi iz sestavin, ki jih je ponujala narava v različnih letnih časih. Mediteranski vplivi pa so kraško kuhinjo z raznimi dišavnicami in zelišči dodatno obogatili. Naše kuharske mojstrice kraškim dobrotam dodajo še ščepec domišljije in tako nastajajo nove ideje, za katere se vsem sodelujočim pri nastajanju turistične naloge iskreno zahvaljujemo.

Besedilo: učenke turističnega krožka
in mentorici Martina Fabjan in Tanja Spačal
Foto: Tanja Spačal

Da bo okolica naše šole lepša

V torek, 5. marca 2013, je bilo na podružnični šoli v Štanjelu zelo delavno. Učenci so kot pridne mravljice pomagali pri zasaditvi okrasnih dreves in grmičkov pred šolo in ob telovadnici. Vse se je začelo na pobudo gospe Metke Žigon McCully, Oskarjeve mame. Gospa Metka si je zamislila zasaditev, priskrbela rastline, naročila izkop lukenj s strojem ter poskrbela, da smo rastline pravilno zasadili. Učenci podaljšanega bivanja, učiteljice ter hišnik so z velikim veseljem in delovno vnemo pomagali po svojih najboljših močeh. Grabili so kamenje, ga vozili s samokolnico stran, z lopatami zakrili korenine sadik, jih zalili ... Ni bilo otroka, ki ne bi bil pripravljen pomagati.

Pred šolsko zgradbo smo tako zasadili grme magnolije, ob telovadnici pa drevesa japonske češnje in gloga. Na traso za telovadnico smo presadili katalpe. Naslednji dan smo delo nameravali nadaljevati, a nam vreme ni bilo naklonjeno. Čez nekaj deževnih dni pa nam je le uspelo in delo je bilo skoraj zaključeno. Ob šolskem parkirišču, kjer so nas čakale še ne dolgo nazaj štiri luknje, so sedaj zasajena drevesa japonske češnje. V prihodnjih dneh bomo drevesa še pričvrstili s količki, da bodo lahko kljubovala kraški burji. Gospe Metki in njeni družini se iskreno zahvaljujemo za donacijo ter ves vložen trud, da bi bila okolica naše šole lepša, bolj urejena.

Besedilo: Dunja Peric

Zeliščni metulj

Šolski projekt »Zelišča kraške gmajne« smo si učenci 4. in 5. b razreda nekoliko širše zastavili in časovno razširili vse do zaključka šolskih dni, natančneje do konca junija. Zastavljen cilj je bila

simetrična zasaditev zelišč, ki predstavljajo pisano kraško floro. V že kar poletnih majskih dneh smo pred šolo oblikovali zeliščnega metulja. Z manjšimi kamni smo oblikovali obris metulja. Delo je bilo naporno, a je nudilo kar veliko zadovoljstva, saj je naš metulj postajal čedalje bolj popoln.

V prihodnjih dneh pa bomo z delom nadaljevali. Našega metulja bomo zasadili s sadikami različnih zelišč, ki so jih učenci prinesli v šolo. Posadili bomo sadike mete, materine dušice, regrata, pelina, lučnika, gabeza, trpotca, njivske rutice, plešča in drugih. Zelišča nameravamo označiti s tablicami, tako da bo imel metulj tudi izobraževalno noto.

Trud našega dela bo v vsej svoji lepoti viden šele prihodnje leto, ko se bodo sadike razrastle in bujno zaživele. Tako se bomo lahko pohvalili s pravim zeliščnim vrtom – skalnjakom.

Besedilo: Ana Valečič in Dunja Peric

Sežanski gimnazijci kreativni podjetniki

V začetku marca smo se dijaki 3. letnika gimnazije, ki obiskujemo izbirni predmet kreativno podjetništvo, skupaj z našima profesoricama Patricijo Kastelic Volf in Mojco Železnik Buda odpravili v Piran na jubilejni 10. SPOT (Sežanski podjetniški oglaševalski tabor).

SPOT je inovativen šolski projekt in je okrajšava za Sežanski podjetniški oglaševalski tabor. Tridnevni tabor obsega intenzivno

izobraževanje in spodbujanje ustvarjalnosti dijakov s pomočjo delavnic, predavanj (tržno komuniciranje, vizualna komunikacija in oglaševalska scena), ogledov in dela na terenu. Dijaki v treh dneh postanejo kreativci, tekstopisci, fotografi, scenaristi in režiserji. Njihova naloga je pripraviti strategijo trženja za svoj poslovni načrt ali projektno nalogo.

Za dobre oglase je potrebno tudi predhodno pridobljeno te-

oretično znanje, zato smo imeli že prvi dan kar dve predavanji z delavnicami. Prvo, na temo vizualne komunikacije, je izvedel profesor Samo Onič. Pokazal nam je primere dobrih in slabih oglasov, da smo približno vedeli, kaj naj in kaj naj ne uporabimo pri izdelavi le-teh. Vzpodbudil je naše kreativno razmišljanje, ki je podlaga za odlične ideje. Po končanem predavanju se nam je pridružil Peter Lombar. Povedal nam je veliko o izdelavi videa in o snemanju filma. Seznanil nas je s kupom izrazov, najbolj pa so se nam v spomin vtisnili izrazi, kot so kader, scenarij, snemalna knjiga, sinopsis, snemalna os ... Naslednji dan smo začeli s pisanjem sinopsisov in scenarijev za lastne primere oglaševanja – za breve. Vsak dijak je naredil tri scenarije, ki so nam bili kasneje smernice za popoldansko snemanje. Lahko smo ustvarili TV-oglas, tiskane oglase, radijske oglase ipd. Prvi oglas je namenjen promociji podjetniške zamisli in turističnega proizvoda, o katerih pišemo tudi raziskovalne naloge in poslovne načrte in z njimi tekmuje na mednarodnem festivalu Več znanja za več turizma in na državnem tekmovanju Mladi podjetnik. Tematika drugega oglasa je Najstniki in alkohol, ki nosi glavno sporočilo »Če si trezen, si cool«. Zadnji oglas Turistični videospot vašega kraja, občine oziroma turistične znamenitosti pa bo poslan na mTVfest prireditev. Z njimi se bomo potegovali za visoka mesta in privlačne nagrade. Proti koncu dneva smo morali dokončati vse scenarije za naše inovativne, humorne in poučne oglase. Možgančki so delali sto na uro in proizvajali ideje, mi pa smo jih vneto zapisovali in po nekaj urah že ni bilo več prostora

na papirju. Večina skupin je ustvarila scenarije za TV-oglas, nekateri so se odločili za tiskane.

Zadnji dan se je začel z aktivnim sprehodom ob piranski obali, sledil je zajtrk in pospravljanje sobe. Nato smo snemali oglase. Ob koncu SPOT-a je imel vsek dijak po tri oglase, ki jih bomo objavili na različna tekmovanja ali natečaje. Skupine so med seboj sodelovale in si pomagale, se navduševale nad domislicami ostalih in dosegle čisto vse cilje, ki so bili načrtani s programom. Upajmo, da bomo uspešni in da bomo dobili tudi kakšno nagrado za naš trud in čas. Vse narejeno smo oddali mentoricama v pregled, ki sta bili zelo zadovoljni in sta z nami uživali v teh treh dneh. Kljub napornim dnevom smo se zelo zabavali.

Besedilo: Nika Renko, Lara Maglica in Jaka Zadnik

Foto: Mojca Železnik Buda

Tretje mesto na državnem tekmovanju iz robotike

V letošnjem šolskem letu smo na Osnovni šoli Komen začeli z izbirnim predmetom robotika v tehniki. Zanimanje je bilo veliko, saj je znanje o robotih, njihovi izdelavi in programiranju pridobivalo kar osemnajst učencev osmih in devetih razredov. Pet učencev iz devetega razreda se je odločilo, da izdelava posebnega robota za tekmovanje RoboCupJunior Rescue A. Na tekmovanje so se pripravljali tako, da so si pripravili približek tekmovalne steze, nato pa so kar nekaj mesecev izdelovali, popravljali in ustrezno sprogramirali svojega robota.

Na tekmovanju mora robot v prvem delu slediti črni črti, ki ima tudi presledke, manjše in večje ovire, v drugem delu pa mora najti objekt in ga prenesti na varno območje.

Učenci Oskar Gorjan, Rok Filipčič, Jaka Pavlin, Matej Švagelj in Blaž Furlan so se že na regijskem tekmovanju, ki je potekalo v Portorožu, odlično odrezali, saj so osvojili prvo mesto.

V zmanjšani zasedbi so Oskar Gorjan, Rok Filipčič, Jaka Pavlin in Matej Švagelj zastopali našo šolo tudi na državnem tekmovanju v Mariboru. Tudi tu so se izkazali, saj so se uvrstili na tretje mesto med vsemi slovenskimi ekipami. Uspeh mladih tekmovalcev je še toliko večji in presenetljiv, saj so se začeli ukvarjati z robotiko šele v letošnjem šolskem letu. Iskrene čestitke.

Besedilo in foto: Lucija Filipčič Križaj

Učenci med pripravi na tekmovanje

Srebrno priznanje za mlade raziskovalce

Mladi raziskovalci med predstavitvijo svoje raziskovalne naloge v Kopru

V letošnjem šolskem letu so se osmošolci Aleks Birsa Jogan, Tadej Uršič in Lenart Žežlina odločili, da bodo obiskovali delavnico matematičnega raziskovanja. Plod celoletnega dela je raziskovalna naloga z naslovom *Od pikada do korenov*, v kateri so izračunali približke za kvadratne korene na različne zanimive načine. Na regijskem tekmovanju Mladih raziskovalcev Slovenije v Kopru so suvereno predstavili svoje ugotovitve in odlično odgovarjali na vprašanja ocenjevalcev, s čimer so si prislužili uvrstitev na državno tekmovanje. Tudi v Murski Soboti so uspešno predstavili svojo raziskovalno nalogo in se domov vrnili s srebrnim priznanjem.

Iskrene čestitke zagnanim mladim matematičnim raziskovalcem.

Besedilo: Lucija Filipčič Križaj

Kako začeti z uresničevanjem podjetniške ideje?

Na Šolskem centru Srečka Kosovega Sežana so se dijaki smeri ekonomski tehnik in gimnazija, »bodoči podjetniki«, pod mentorstvom profesorice Mojce Železnik Buda in Patricije Kastelic Volf izobraževali na temo *Kako začeti samostojno podjetniško pot?*

V ta namen smo na šoli izvedli dve delavnici, ki so ju vodile Dolores Kovšča iz ORE (Območna razvojna agencija Krasi in Brkinov) ter zgoraj omenjeni profesorici ekonomskih predmetov na naši šoli.

Prva delavnica je bila na temo *Želim registrirati podjetje*, druga pa na temo *Javni razpisi za podjetnike pri podjetniškem skladu*. Na prvi delavnici smo dijaki spoznali, da je za ustanovitev izjemno pomemben poslovni načrt, s katerim podrobno razčlenimo našo podjetniško zamisel in ki ga pri pouku izdelujemo kar celo šolsko leto. Najprej sta nas profesorici seznanili s pojmom firma, z obveznimi sestavinami le-te in s firmiskim pravom. Nato nam je Dolores Kovšča predstavila praktično registracijo družbe z omejeno odgovornostjo in registracijo samostojnega podjetnika posameznika preko e-VEM točke. Ugotovili smo, da je registracija podjetja zelo enostavna in hitra, za kar potrebujemo le osebni dokument, sama storitev pa je brezplačna. Za ustanovitev podjetja poleg začetnega kapitala potrebujemo zelo dobro, inovativno in uresničljivo idejo.

Na naslednji delavnici smo spoznali, da lahko potrebna finančna sredstva za uresničitev poslovne zamisli zberemo tudi s prijavlja-

njem na razpise. Gospa Dolores Kovšča nam je tako predstavila aktualne javne razpise za podjetnike pri Slovenskem podjetniškem skladu in nas opozorila na merila oziroma pogoje za kandidiranje na le-teh. Ob koncu delavnice smo si pogledali še javni razpis za pridobitev garancije za bančne kredite s subvencijo obrestne mere.

Besedilo: Mateja Mijatovič in Marjeta Spasović

Foto: Mojca Železnik Buda

Pri Zvezdicah in Rožicah skrbimo za zdravje

7. april je svetovni dan zdravja. V Vrtcu Komen sta ga oddelka prvega starostnega obdobja (skupini Zvezdice in Rožice) raztegnili kar v teden zdravja.

V omenjenem tednu smo največ pozornosti namenili gibanju in raznim gibalnim aktivnostim. Pričeli smo s kolesarjenjem. Starši otrok so že v ponedeljek od doma pripeljali kolesa (tricycle, poganjalčke ...) svojih otrok. Z njimi smo se podali na vožnjo po šolskem igrišču. Tekom tedna smo gibalne dejavnosti izvajali na različnih lokacijah in z različnimi športnimi rekviziti. V trim kabinetu osnovne šole smo se razgibali s padalom in z baloni, odpravili smo se na daljši sprehod po naravi in to po različnih površinah: pločniku, gozdni poti, makadamu, čez travnik ... Tudi sicer smo otroke

vzpodbujale k izvajanju različnih naravnih oblik gibanja, kot so hoja, tek, poskoki, plazenje, plezanje, kotaljenje, hoja po stopnicah ... Po vsaki aktivni gibalni dejavnosti smo otroke umirjale s poslušanjem umirjene glasbe, z glasbenimi ugankami, s prebiranjem krajših zgodbic, z izvajanjem bibarij ipd.

Skupina Zvezdice je svoje starše povabila na popoldansko srečanje. In glede na to, da je le-to potekalo prav v tem tednu – tednu zdravja, smo se tudi na srečanju s starši posvetili gibanju. Pri pripravljeni gibalni dejavnosti (poligonu) so aktivno sodelovali tako otroci kot tudi njihovi starši. Njihov odziv je bil zelo pozitiven.

Besedilo in foto: Agata Masten

Otroci so naše ogledalo

Otroci so naše največje bogastvo. So naše darilo in so ogledalo svojih staršev. Rodijo se kot prazna knjiga, kot nepopisan list papirja, na katerega pišemo mi, starši.

Starši, rada bi vas spomnila na to, da bodite pozorni na komunikacijo z otrokom. Tako verbalno kot neverbalno. Saj veste, da z govorico telesa in mimiko obraza lahko sporočamo, ali smo veseli ali žalostni. Otroci nas dobro poznajo. Gledajo nas vsak dan, kaj počnemo.

Kajti privzgojeni vzorci, ki ste mu jih posredovali, mu bodo kasneje v življenju zelo koristili. Ampak le, če so ti vzorci pozitivni. Ste kdaj pri sebi opazili, da ste odreagirali isto kot vaši starši? Ali izrekli stavek, ki vam ga je nekoč govorila mama? Jaz sem, že večkrat. Bilo mi je nadvse smešno. Vidite, tako se to obrača. Lahko tudi rečemo, da so otroci kot vaši računalniki. Kar nalagate vanje, to boste nekoč dobili ven.

Moj oče mi je dajal v otroštvu življenjske nasvete. Velikokrat mi pridejo prav in jaz jih pridno uporabljam in delim naprej. Vedno je ponavljal: »Bodi dobra Alenka, to se ti bo stokrat povrnilo, ne kregaj se z ljudmi, kajti nikoli ne veš, kdaj boš točno tega človeka potrebovala.« Povedal mi je, da se je nekoč sprl s sodelavcem, nato pa je že čez dva tedna potreboval njegovo pomoč. Vidite, kako hitro se vse obrne.

No, pa vam povem še nekaj svojih izkušenj. Pri svojem delu v vrtcu uporabljam besedo rompompom v primeru, da otrok ni ravnal prav. Recimo, kadar porine prijatelja, nalašč vrže igračko

po tleh, raztrga knjigo ..., takrat rečem rompompom in otroci točno vedo, da niso ravnali prav oziroma, da je nekaj narobe. A že čez nekaj časa slišim otroka, ki je izgovoril to mojo besedo, ker je prijatelj polil čaj. Zdelo se mi je zanimivo. Nasmehnila sem se in ponovila, da je to res en rompompom. Vidite, tako to deluje. Saj so otroci tudi naše ogledalo. Poglejte se vanj. Saj veste, malo je v genih, veliko pa pridobijo iz okolja, v katerem živijo.

Besedilo: Alenka Robida Štrekel

Biba gre na obisk

Biba gre na obisk je projekt, ki smo ga izvajali v skupini Pikapolonice v Vrtcu Štanjel v sodelovanju s starši.

Otroci te skupine so stari od enega do treh let in prstne igre – bibarije so za to starost zelo pomembne, saj ob njih otroci uživajo, se sprostijo in zabavajo. Hkrati pa razvijajo predbralne sposobnosti, kar je naša prednostna naloga v tem šolskem letu.

Otroci so že decembra prejeli knjigo Biba buba baja, po kateri smo delali. Izbrali smo štiri bibarije, ki smo jih predstavili staršem in jih povabili k sodelovanju.

Starši so se skupaj z otroki igrali te bibarije tudi doma.

Bibarije smo se igrali skozi celotno šolsko leto: ob vseh priložnostih, ob dnevni rutini, na sprehodih ...

Ob zaključku projekta smo sklenili, da le-te predstavimo na zaključku šolskega leta s piknikom, ki je bil v petek, 31. maja 2013, v lovski koči v Štanjelu.

Besedilo in foto: Silvana Lozej in Denis Lemut

Druženje otrok iz skupine Žabice in njihovih staršev

Dne 24. aprila 2013 smo se otroci iz skupine Žabice, njihovi starši ter vzgojiteljci odpravili na pohod. Staršem smo pripravili presečenčje: zapeli in deklamirali smo pesmice za očka in mamo ter zaplesali ob petju pesmi Mi se imamo radi. Za konec smo starše obdarili s kamenčki sreče, ki smo jih sami pobarvali. Nahrbtnike smo napolnili z dobrotami ter se podali na pot. Krenili smo po

makadamski poti proti Kobdilju, se povzpeli na sveti Gregur, pri pokopališču pa pot nadaljevali proti Štanjelu. Daljši postanek smo naredili v Ferrarjevem vrtu, kjer smo se odpočili, se okrepčali, malo poklepetali, otroci pa so se igrali, tekali in lovili. Ko je sonce začelo zahajati, smo se počasi odpravili proti vrtcu. Imeli smo se zelo lepo in poslovili smo se z željo, da tako srečanje še kdaj ponovimo.

Besedilo: Mateja Štoka in Monika Turk

Foto: Nataša Zega Kobol

Pomladni utrinki iz Vrtca Štanjel

V začetku marca smo imeli v vrtcu za teden dni na obisku našega prijatelja zmajčka Jurčka, ki je k nam prišel preko projekta Zeleni nahrbtnik pod okriljem Zveze prijateljev mladine Sežana. Prinesli sta nam ga gospa Ana in gospa Beti, ki sta nam zaigrali predstavo Čebelji ples. Dobili smo ekonalogo, ki smo jo uspešno opravili, in sicer zbiranje, recikliranje in ustvarjanje iz odpadnega papirja.

V pomlad smo vstopili z dramatizacijo pravljice Mala Marjetica in gozdni mož, ki sva jo priredili in zaigrali strokovni delavki Mateja Bežek Kosmač in Ines Poplašen. Tisti dan smo s pomočjo uporabnikov Društva Vezi z rožicami iz pene pomladno okrasili naš vrtec.

V okviru nacionalnega programa Ekošola kot način življenja smo si v letošnjem letu izbrali tematski sklop Čebele naš zaveznik. V projekt smo se vključile vse enote Vrtca Sežana, in sicer tako otroci prvega kot drugega starostnega obdobja. V skladu z razvojnimi značilnostmi otrok smo prilagodili obseg vsebine, aktivnosti ter oblike in metode dela. S pomočjo različnih dejavnosti smo si prizadevali za uresničevanje ciljev naravoslovja v vrtcu in sistematično utrjevali že pridobljena znanja in spoznavali nova. Želeli smo, da otroci spoznajo življenje čebel, njihovo korist in našo vlogo pri vsem tem. Obiskali smo čebelarja Jožeta Švaglja, ki nam je pokazal čebelnjak, čebele, satje ter nam odgovoril na

mnoga zastavljena vprašanja. Na temo Čebele smo brali različno literaturo, se igrali, peli, plesali ter veliko ustvarjali. Ob zaključku projekta smo naredili razstavo za starše.

S pomočjo Občine Komen smo pridobili nov tobogan, večji peskovnik ter hiško za spravilo igrač. Mamica otroka, ki obiskuje naš vrtec, pa se je velikodušno ponudila in nam priskrbel okrasna drevesa in grmovnice ter nam svetovala in pomagala pri posaditvi. Ker igrišče še ni dokončno urejeno, bomo uradno otvoritev izvedli v septembru.

Zahvaljujemo se vsem, ki so sodelovali in nam omogočili varnejše, uporabnejše ter lepše igrišče in okolico vrtca.

Konec šolskega leta pa smo že tradicionalno zaključili s piknikom v lovski koči v Štanjelu. Piknik vsako leto organizirajo starši otrok, ki zapuščajo vrtce. Strokovne delavke smo skupaj z otroki pripravile kratek kulturni program, posloviли smo se od otrok, ki gredo septembra v šolo, se igrali ter se malo pozabavali in okrepčali.

Besedilo in foto: Mateja Bežek Kosmač in Ines Poplašen

Pikapolonice ustvarjajo

V Vrtcu Štanjel smo v skupini Pikapolonice skupaj s starši likovno ustvarjali.

V torek, 14. maja 2013, smo se ob 17. uri srečali na igralnem popoldnevu, kjer smo izvedli dve delavnici. Na prvi delavnici smo izdelali nov barvni papir, narejen iz odpadnih materialov. Uporabili smo ga pri izdelavi fotoalbumov, ki so jih otroci odnesli domov ob zaključku šolskega leta.

Druga delavnica je bila namenjena izdelavi didaktične igrače Žaba pohrusta žoge. Uporabili smo odpadne kartone, časopis in lepilo iz vode in moke. S to tehniko, tehniko kaširanja, smo v naslednjih dneh izdelali še različne vrste sadja in zelenjave.

Besedilo in foto: Silvana Lozej in Denis Lemut

Pomembni pridobitvi preteklega leta

Konec avgusta 2012 je na Centru za ravnanje z odpadki Sežana (CERO Sežana) potekala otvoritev objekta za sortiranje in obdelavo odpadkov. V tem času je delo na napravah v objektu dobilo steklo. Objekt vključuje tehnološko linijo za mehansko obdelavo ostanka komunalnih odpadkov (mešani komunalni odpadki) ter linijo za ročno sortiranje ločeno zbrane embalaže z ekoloških otokov. Namreč, kljub izjemno dobrim uspehom ločenega zbiranja (v letu 2012 smo dosegli kar 54 % delež ločeno zbranih odpadkov, za kar gre velika pohvala vsem občanom za pridno ločevanje) je zakonodaja na področju ravnanja z odpadki in predvsem odlaganja odpadkov vse bolj stroga. Tako ločevanje odpadkov na ekoloških otokih ni več dovolj, temveč je potrebno še nadalje obdelati ostanek komunalnih odpadkov (iz zelenih zabojnikov, ki jih imamo doma) in pred odlaganjem izločiti vso lahko frakcijo, ki se jo da še energetsko izrabiti. Po drugi strani pa se v tem objektu še nadalje presortira ločeno zbrane odpadke z ekoloških otokov, in sicer plastenke, plastično embalažo, papir in pločevinke.

Obdelava ostanka komunalnih odpadkov pred odlaganjem

V ta namen sta v novi investiciji zajeta drobilec odpadkov in mobilno rotacijsko sito. Ostanek komunalnih odpadkov, ki ga pobiramo po vaseh, se po prihodu na CERO zdrobi v mobilnem drobilcu, ki omogoča mehansko ločevanje odpadkov. Drobilec pa se uporablja tudi za mletje kosovnih odpadkov, lesa in zelenega odreza. Po mletju potujejo odpadki skozi mobilno rotacijsko sito, kjer se s presejevanjem ločijo na težko in lahko frakcijo.

Težka frakcija se nato odloži na odlagališču, lahka pa nadaljuje pot v stiskalnico, kjer se jo paketira v bale in se tako pripravljena odda za energetsko izrabo. Rezultati kažejo, da iz ostanka komunalnih odpadkov z dodatno mehansko obdelavo izločimo od 30 do 40 % odpadkov, ki jih ne odložimo na odlagališče, temveč so energetska surovina (žal pa moramo za oddajo le-te plačati).

Sortiranje ločeno zbranih odpadkov z ekoloških otokov

Ločeno zbrane frakcije z ekoloških otokov se stresejo neposredno iz smetarskega vozila v zalogovnik, od koder se po transportnem traku dvignejo do štirih sortirnih mest, kjer komunalni delavci ročno sortirajo odpadke:

- plastenke po barvah na prozorne, modre, zelene, ostale;

- papir na papir in karton;
- plastično embalažo na HDPE votlo embalažo, HPPE zaboje, PP zaboje, PET plastiko, LDPE folije, MOPE (mešano odpadno plastično embalažo);
- pločevinke na fe železne in aluminijaste.

Pri tem občane naprošamo, da se resnično držijo navodil ločenega zbiranja odpadkov in odpadke na ekoloških otokih pravilno razvrščajo, saj pomešani odpadki motijo in upočasnjujejo ročno sortiranje na tekočem traku. Prav tako ni prijetno, če se med odpadki najdejo neželene stvari, pokvarjeni prehranski izdelki, injekcijske igle, pa tudi poginule živali so se že našle med njimi.

Presortirani odpadki se zbirajo v podstavljene zabojnike, katerih vsebina ločeno potuje v zalogovnik in po transportnem traku v stiskalnico, ki odpadke paketira v bale.

Tako pripravljene ločene frakcije nadaljujejo pot v predelavo ali energetsko izrabo.

Besedilo: Mojca Uršič
Foto: arhiv KSP, d. d., Sežana

Informativno

Ravnanje z izrabljenimi avtomobilskimi gumami

Ravnanje z izrabljenimi avtomobilskimi gumami določa Uredba o ravnanju z izrabljenimi gumami (Ur. l. RS, št. 63/2009). Ta določa, da kot izvajalec občinske gospodarske javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki lahko od fizičnih oseb – občanov sprejmemo le gume v količini do 50 kg/letno, kar ustreza cca. štirim avtomobilskim gumam. Te gume lahko občani oddajo brezplačno na Zbirnem centru v Komnu ali na Centru za ravnanje z odpadki Sežana. Na akcijah zbiranja kosovnih in nevarnih odpadkov avtomobilskih gum ne sprejemamo, saj na terenu ni možna evidenca, koliko avtomobilskih gum je nekdo v tekočem letu že pripeljal. Občani pa lahko brezplačno prepuščajo avtomobilске gume tudi ob zamenjavi pri serviserju oziroma vulkanizerju. Kot izvajalec občinske gospodarske javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki pa ne smemo sprejemati izrabljenih avtomobilskih gum od gospodarskih subjektov (pravne osebe, samostojni podjetniki). Ti lahko izrabljene gume prepuščajo serviserju oziroma vulkanizerju ob menjavi. Večje količine izrablje-

nih avtomobilskih gum pa je potrebno oddati pooblaščenemu zbiralcu (seznam je objavljen na spletni strani Agencije RS za okolje www.arso.gov.si).

Oddaja starega železa

Vse pogosteje se dogaja, da različni nepooblašчени zbiralci po vaseh in naseljih s kombiji zbirajo staro železo. Občane bi zato radi opozorili, da je taka oddaja na prvi pogled ugodna, saj si zbiralci staro železo odnesejo kar sami. Večkrat pa se tovrstna oddaja izkaže kot napačna. Kot izvajalec obvezne občinske javne službe ravnanja z odpadki vas zato prosimo, da staro železo oddate na akcijah zbiranja kosovnih odpadkov ali pa železo pripeljete na Zbirni center Komen, kjer ga prav tako oddate brezplačno. Namreč, staro železo je eno izmed redkih odpadkov, za katerega dobimo s strani prevzemnikov plačilo. Iztržena vrednost pa nato pokrije nekaj stroškov, kar se prav gotovo pozna pri oblikovanju cene ravnanja z odpadki. V kolikor pa se vseeno odločite in staro železo oddate kateremu izmed nepooblaščenih zbiralcev, bodite pri tem pazljivi, raje jim železo prinesite sami do vozila, saj se je že večkrat zgodilo, da je poleg železa zmanjkalo še kaj drugega.

Oddaja odpadkov na Zbirnem centru Komen

Vse občane naprošamo, da se zaradi vse večjega števila zlorab pri oddaji odpadkov na Zbirnem centru Komen izkažejo z zadnjim odrezkom računa za odvoz odpadkov.

Urnik Zbirnega centra Komen
torek: od 9. do 13. ure
četrtek: od 14. do 17. ure
sobota: od 9. do 13. ure

Besedilo: Mojca Uršič, KSP, d. d., Sežana
Foto: arhiv KSP, d. d., Sežana

Volčjegrajske smeti

V Občini Komen spodbujamo odgovornost posameznika do življenjskega okolja, spoštljiv odnos do narave in opustitev vseh ravnanj, ki bi okolju na tak ali drugačen način škodovala. V ta namen skušamo tudi preko občinskega glasila Burja občane seznanjati s pravilnim načinom ravnanja z odpadki. V zadnji številki Burje smo lahko prebrali članek, ki ga je pripravil Medobčinski inšpektorat in redarstvo o divjih odlagališčih na Komenskem. Navkljub obveščanju in seznanitvi občanov z možnostjo odvoza in z načinom odlaganja odpadkov pa se v občini še vedno najdejo posamezniki, ki jim je do okolja malo mar. Slike, ki prikazujejo stanje na enem od ekoloških otokov v Volčjem Gradu, nam je posredovala bralka glasila.

Prireditve

25-letnica delovanja Galerije Lojzeta Spacala v Štanjelu

Kako hitro tečejo leta! Starejši si, bolj hitijo. In že je četrto stoletje, odkar je v Štanjelu, v obnovljenem delu gradu, odprta stalna muzejska zbirka slik in grafik Lojzeta Spacala. Takratni predsednik sežanske občinske skupščine Ivan Vodopivec je na tiskovni konferenci pred odprtjem galerije rekel: »Štanjel s Spacalovo razstavo dobiva

srce, ki bo poganjalo tudi ostali del kraja.« To srce bije še danes, a zelo, zelo tiho. Včasih imam občutek, da bo opešalo. A to je samo trenutni občutek, saj pravijo, da za dežjem vedno posije sonce! In ko se oziram nazaj, na moja leta delovanja v tej galeriji, moram povedati, da mi je bilo prijetno delati v gradu, kjer ti umetnost daje navdih. Ko se Spacalovim slikam in grafikam občasno pridruži še glasba, je čarobnost trenutka velika.

Obiskovalci galerije so tudi obiskovalci Štanjela. V teh letih se je v galeriji zgodilo tudi veliko drugih dogodkov: razstave različnih avtorjev, razstave o Krasu, o Fabianiju, koncerti, predstavitve knjig, pravljice za otroke, glasbena tekmovanja, srečanja, delavnice, poroke ...

Obletnico delovanja galerije bomo Občina Komen, Goriški muzej in Galerija Lojzeta Spacala obeležiti z razstavo del slikarja in grafika Vladimirja Makuca, ki se uvršča med najpomembnejše sodobne slovenske likovne ustvarjalce.

Njegovi motivi so povezani z naravo, s kraškimi polji, pticami, z antično mitologijo, predvsem pa z domačo kraško pokrajino. Najbolj izstopa motiv ptice, ki je postala simbol umetnikove svobodne likovne govorice.

Dela so iz zbirke, ki jo je podaril rojstnemu Solkanu in ki jo hranijo v Goriškem muzeju.

Otvoritev razstave bo v petek, 7. junija 2013, ob 20. uri.

Razstava bo na ogled do 20. oktobra 2013.

Vabljeni!

Besedilo: Dušana Švagelj

Fanfare

Studio Tivoli, Ljubljana

Zdravljica

Združeni pevski zbori občine Sežana, zborovodja
Milena Kostadinovič

Pozdravni govor

Drago Mirošič, predsednik Odbora za izgradnjo galerije
slikarja Lojzeta Spacala v Štanjelu

Priložnostni nagovor

Ivan Vodopivec, predsednik Skupščine občine Sežana

Slavnostni govor

Dušan Sinigoj, predsednik izvršnega sveta Skupščine
SR Slovenije

Dvoboj

Glasba
Koreograf
Priredba
Clorinda
Tancrede

Raffaello de Banfield
Dimitrije Parlič
Lidija Sotlar
Tanja Baronik
Miloš Bajc

Poezija Srečka Kosovela in Cirila Zlobca

Recitirata

Mira Sardoč
Polde Bibič

Bolero

Glasba
Koreograf
Priredba
Izvajajo

Maurice Ravel
Henrik Neubauer
Lidija Sotlar
Črt Šoba, Mateja Pučko,
Miloš Bajc, Andreja Hriberšek,
Marko Omerzel, Tanja Baronik

Otvoritev galerije in razstave

Damjan Grmek, predsednik vaše skupnosti Štanjel

Skupščina občine Sežana in Odbor za galerijo L. Spacala
vas vljudno vabita na otvoritev
galerije Spacala,
ki bo 27. maja 1988 ob 20.30 v gradu Štanjel

Predsednik Odbora
Drago Mirošič

Predsednik Skupščine občine
Ivan Vodopivec

Burja

Štanjel se prebuja ter občinski praznik Občine Komen

Štanjel se prebuja je krovni naziv serije prireditev, ki se bodo odvijale v staremu jedru srednjeveškega mesteca Štanjel. Prireditve so namenjene oživitvi tega kraškega bisera in promociji dejavnosti, s katerimi se ukvarjamo Kraševci. Do konca leta 2013 se bo zvrstilo več koncertov, gledaliških predstav ter raznih vinsko-kulinaričnih sejmov. Pri organizaciji dogodkov smo združili moči: Občina Komen, Gostinstvo K in K, Agencija Jota, Spacalova galerija, TIC Štanjel in Vaška skupnost Štanjel. Program bomo sproti dopolnjevali, zato vam priporočamo, da sledite novicam. Vabimo vas, da tudi vi obiščete Štanjel.

Celoten sklop dogodkov je namenjen promociji kraških dobrot in okusov – na vseh prireditvah bodo postavljene stojnice z domačimi proizvodi, ki jih bodo lahko obiskovalci tudi pokusili. Štanjel s svojo pravljico arhitekturo nudi idealno kuliso za izvedbo kakovostnih kulturnoturističnih prireditev. Potrudili smo se in med vas smo že in še bomo pripeljali vrhunske ustvarjalce iz domovine in tujine. Ko to berete, sta za nami že dva odlična koncerta (Šukar in akustična izvedba Dan D). Nova pridobitev na štanjelskem gradu – prenovljena Viteška dvorana – pa nam omogoča, da prireditve izvedemo ne glede na vreme. Poleg novega sklopa prireditev ohranjamo že utečene prireditve. Štanjel tako postaja eno vidnejših kulturnih središč v Sloveniji. Poseben poudarek dajemo prireditvi En Kras, tisoč okusov. Na tem vinsko-kulinaričnem sejmu se bodo predstavili skoraj vsi ponudniki domačih vin, izdelkov ter gostinci. Verjamemo, da bodo obiskovalci navdušeni nad pravljičnim okoljem srednjeveškega mesteca ter pestro ponudbo pristnih proizvodov.

Poleg kulturnega oživljanja Štanjela pripravljamo tudi osvežen in obogaten občinski praznik Občine Komen, saj bo dogajanje potekalo kar tri dni. Osrednje prizorišče bo trg pred cerkvijo v Komnu. V petek bo na štanjelskem gradu potekala slavnostna seja Občine Komen, v soboto pa se bo mladina zabavala na velikem rock koncertu na komenskem nogometnem igrišču s skupinama Pankrti in Ana Papedan. V nedeljo bo osrednji del praznika s tržnico, z zabavnimi igrami, s pestrim kulturnim programom in plesom za vse generacije s skupino Happy Day. Na Gradu Štanjel bomo pletli venčke sv. Ivana, zvečer pa se bomo nasmejali predstavi Sljehrnik z Iztokom Mlakarjem v glavni vlogi. Rdeča nit praznika bo kamnoseštvo, ki je skozi zgodovino zaznamovalo Kras. Seveda ne bo manjkalo kraških dobrot in vin.

Vabimo vas, da se udeležite dogodkov in tako pripomorete k živahnemu utripu komenskega Krasa. Naj turisti in drugi obiskovalci začutijo našo prijaznost in se naužijejo naših dobrot. Ima-

mo namreč kakovostne izdelke, ki jih lahko s ponosom ponudimo. Naj jih spoznajo tudi naši obiskovalci!

PROGRAM PRIREDITEV

- 11. 5. 2013 ob 21. uri** – Šukar (Grajsko dvorišče), vstopnina: 12 €
25. 5. 2013 ob 21. uri – Dan D – Tiho (Grajsko dvorišče), vstopnina: 12 €
7. 6. 2013 – 25. obletnica Spacalove galerije
8. 6. 2013 ob 21. uri – Dalmatinska Klapa Kumpanji (Grajsko dvorišče), vstopnina: 12 €
14. 6. – 16. 6. 2013 od 11. ure dalje – En Kras, tisoč okusov (vaške ulice) – vinsko-kulinarična prireditev, vstop prost
23. 6. 2013 ob 21. uri – Sljehrnik (Grajsko dvorišče), vstopnina: 18 €
29. 6. 2013 ob 21. uri – Perpetuum Jazzile (Grajsko dvorišče), vstopnina: 25 €
12. 7. – 14. 7. 2013 od 11. ure dalje – AlterSLO (vaške ulice) – sejemska prireditev – zdrav način življenja, duhovnost, glasba, vstop prost
13. 7. 2013 ob 21. uri – Vasko Atanasovski trio (Grajsko dvorišče), vstopnina: 12 €
16. 8. – 18. 8. 2013 od 11. ure dalje – Zvezdice (vaške ulice) – literatura, pravlјice in filmi, vstop prost
31. 8. 2013 od 11. ure dalje – Srednjeveški dan (vaške ulice) – srednjeveške igre, plesi, tržnica ..., vstop prost
31. 10. 2013 – Noč čarovnic
8. 11. – 10. 11. 2013 – Martinovanje (vaške ulice), vstop prost
Konec decembra – žive jaslice, razstave jaslic

Informacije in nakup vstopnic:

info@jota.si | www.jota.si – Agencija Jota
051 603 411 – Polona Makovec

Vstopnice lahko kupite tudi v gostilni na Gradu Štanjel – 031 553 421. V kolikor želite prejemanj tekoče najave na e-pošto, se lahko prijavi na e-novice Agencije Jota. Pošljite mail na info@jota.si in vpišite prijava na e-novice. Tako boste vedno na tekočemu z dogodki v Štanjelu.

Besedilo: Franjo Polanc
Foto: Polona Makovec

Venčki sv. Ivana

Spletanje venčkov sv. Ivana na kresni večer in njihovo obešanje na vrata domov je značilno za vasi na Krasu. V Štanjelu smo to šego začeli obujati konec devetdesetih let prejšnjega stoletja. Šega temelji na ljudskem verovanju v posebno moč nabranih rastlin, ki naj bi ljudi in domove varovale pred nesrečami. Venčki naj bi hiši prinesli srečo in zaščito.

Letošnja delavnica spletnja venčkov bo v nedeljo, 23. junija 2013, popoldne na grajskem dvorišču, izbor najlepših venčkov pa bo ob 20. uri.

Venček sv. Ivana je bil marca letos vpisan v register žive dediščine.

Utemeljitev vpisa

Spletanje venčkov sv. Ivana predstavlja del kulturne dediščine v slovenskem prostoru, ki izhaja iz časov poganstva. Z današnjim oživljanjem si lokalno prebivalstvo prizadeva za ohranjanje in popularizacijo šege, ki je pred tem že delno zamrla. Na delavnici se znanje in tradicija spletnja venčkov prenašata na mlajše generacije. Oživljanje šege ima pomembno povezovalno vlogo v lokalni skupnosti, pripomore h krepitvi lokalne identitete ter prispeva k posebnosti in pestrosti območja, na katerem je prisotna, in k razvoju turizma.

Besedilo: Dušana Švagelj

Humanitarna akcija 2013

Ko so sekunde pomembne

Nesreča nikoli ne počiva je vsem poznan pregovor, ki nas spremlja v vsakdanjem življenju. O njem govorimo predvsem, kadar je ogroženo naše imetje ali življenje.

Tega se zavedamo tudi gasilci PGD Komen, zato se v sodelovanju z Osnovno šolo Komen, MePZ Cominum iz Komna, s Pihalnim orkestrom iz Komna, Taborniki ČOR Komen in z Občino Komen obračamo na vas s prošnjo, da se nam pridružite pri naši humanitarni akciji, nakupu defibrilatorja.

Nenadno smrt imenujemo zastoj srca in dihanja, ki nastopi brez opozorilnih težav ali najkasneje v eni uri po začetku simptomov. Pri odraslih je vzrok najpogostejše srce – srčni zastoj oziroma nenadna srčna smrt. V Sloveniji naj bi bilo 5 primerov na dan. 95 % teh ljudi umre pred prihodom v bolnišnico. Tako velika umrljivost je posledica občutljivosti možganov in srca na pomanjkanje kisika, saj kri med srčnim zastojem ne kroži po žilah in tako ne oskrbuje srca in možganov s potrebnim kisikom. Preživetje je tako odvisno od čimprejšnje povrnitve krvnega obtoka. V okviru temeljnih postopkov oživljanja prizadetemu z oživljanjem kupujemo čas do prihoda reševalcev, ki poskušajo srce ponovno pognati v normalen ritem.

K sreči je znanost že tako napredovala, da je omogočila izdelavo t. i. avtomatskih defibrilatorjev (AED), ki jih za razliko od profesionalnih defibrilatorjev v primeru potrebe lahko uporabijo tudi laiki. Na nekaterih javnih mestih po Sloveniji je že moč opaziti takšne naprave. Na področju Občine Komen pa žal takšne naprave še nimamo. To pa je razlog, da smo se v PGD Komen z ostalimi sodelujočimi odločili, da izvedemo humanitarno akcijo, s katero

bomo skušali zbrati potrebna denarna sredstva za nakup avtomatskega defibrilatorja.

Defibrilator bo nameščen na Zdravstvenem domu v Komnu, tako da bo vsem dostopen. Če bo akcija uspešna, se nadejamo postaviti še enega v Štanjelu.

O poteku akcije ste že bili obveščeni v zgibanki, ki ste jo dobili po pošti v domove. Seveda pa vas bomo o poteku akcije in zbranih sredstvih obveščali v naslednjih številkah občinskega glasila Burja.

Besedilo: Marko Adamič,
predsednik PGD Komen

**Društvo Izgnancev Slovenije 1941–1945, KO Komen, in Vaška skupnost Tomačevica
vabita vse prijatelje pohodništva, narave in druženja
na pohod Po poteh spominov.**

Pohod bo potekal v okviru občinskega praznika in dneva državnosti, tj. **v torek, 25. 6. 2013.**

Dobimo se ob 16. uri pred Kulturnim domom v Komnu. Pot nas bo vodila iz Komna v Jablanec, Mali Dol in nato v Tomačevico.

Tu se bomo ustavili in poveselili v prijetni in gostoljubni družbi vaščanov Tomačevice.

Sledi povratek preko vasice Divči v Komen.

Vljudno vabljeni!

Poletje 2013 z Medobčinskim društvom prijateljev mladine Sežana

Datumi letovanj:

*** 5-dnevno letovanje v Kranjski Gori za predšolske otroke vseh enot Vrtca Sežana**, ki letos vstopajo v osnovno šolo:

- od 12. 6. 13 do 16. 6. 13 – Tomaj, Dutovlje, Štanjel, Sežana (Pikapolonice, Zajčki),
- od 16. 6. 13 do 20. 6. 13 – Sežana (Škratki, Sončki, Žabice),
- od 20. 6. 13 do 24. 6. 13 – Hrpelje, Materija, Divača, Senožeče.

*** 7-dnevno letovanje za otroke od 1. do 5. razreda** v Otroškem centru Pacug pri Strunjanu:

- od 22. 7. 13 do 29. 7. 13.

*** 7-dnevno letovanje za predšolske otroke (generacija, ki vstopa letos v 1. razred) in otroke od 1. do 3. razreda** v Otroškem centru Pacug pri Strunjanu:

- od 18. 8. 13 do 25. 8. 13.

*** 9-dnevno letovanje za otroke in mladostnike od 6. razreda dalje** v Materadi pri Poreču:

- od 25. 8. 13 do 3. 9. 13.

Regres lahko uveljavljajo tudi tisti mladostniki, ki v letu 2013 praznujejo 16. rojstni dan.

V vseh 7-dnevnih in 9-dnevnih terminih je možno uveljavljati zdravstveni regres

za letovanje otrok in mladostnikov do 16. leta starosti, ki so bili med šolskim letom večkrat bolni ali imajo pogostne zdravstvene težave.

V primeru drugih razlogov ali potreb po uveljavljanju finančnih olajšav prosimo starše, da se osebno zgledajo na našem društvu ali nam posredujejo pisne prošnje.

Poletno počitniško varstvo od 1. 7. 2013 do 19. 7. 2013.

Vabimo vas, da otroke od 1. do 5. razreda vpišete v celodnevno počitniško varstvo v mesecu juliju.

Da bomo lahko pravočasno poskrbeli za organizacijo in izvajanje programa letovanj in počitniškega varstva, vas prosimo, da izpolnite prijavnico, ki jo bo vsak otrok prejel v osnovni šoli.

Informacije o vseh programih dobite na sedežu Medobčinskega društva prijateljev mladine Sežana ali na tel. št. 05 7341486, 05 7301340.

Besedilo: Ana Pangos

Ko Kras gosti glasbeno muzo

SolokamP bo konec avgusta z glasbenimi tečaji, s priznanimi glasbenimi profesorji in z nadarjenimi glasbeniki ponovno z glasbo zapolnil prostore sugestivnega štanjelskega gradu. V vročih poletnih dneh se UPOL po 'adrenalinskem' aprilskem Mednarodnem tekmovanju Svirél vrača med prijetno osvežujoče zavetje kraških zidov z mojstrskimi tečaji za inštrumentaliste in pevce. Letos bodo tečaji zajemali citre, diatonično harmoniko, harfo, pozavno, trobento in solopetje. Proforski zbor pa bodo sestavljali uveljavljeni, priznani profesorji in koncertanti iz Slovenije in tujine. Med 21. in 25. avgustom bodo poučevali: citrar Harald Oberlechner (Avstrija), iz Slovenije pa na diatonični

harmoniki Zoran Lupinc in harfistka Anja Gaberc. Med 27. in 31. avgustom bodo poučevali nemški profesor solopetja Thomas Heyer, avstrijski trobentač Stefan Hofer in iz Slovenije pozavnist Dušan Kranjc. Intenzivne individualne lekcije ter komorna igra bodo na Gradu Štanjel, profesorji se bodo predstavili na dveh uvodnih koncertih, udeleženci pa na več koncertih v Škrbini in Volčjem Gradu ter na dveh zaključnih koncertih na grajskem dvorišču v Štanjelu. Organizatorji bodo za udeležence z vsega sveta znova pripravili predstavitev kraških kulinarčnih dobrot z degustacijo kraškega pršuta, posebnosti domače obrti in tudi kopanje v Sesljanu (Italiji) ter poskrbeli za njihovo namestitev v osrčju Štanjela.

Več informacij o SolokamPu najdete na spletni strani www.upol.si. Vsi glasbeniki in zainteresirani ljubitelji glasbe se lahko prijavite na mojstrske tečaje do 1. julija 2013. Vse ostale pa prisrčno vabimo, da se nam pridružite na zanimivih koncertih po Krasu!

Besedilo: ekipa UPOL-a

Vabljeni na Mladifest 2013!

Festival Mladifest, ki se bo odvijal med 5. in 21. julijem v Sežani, je največji in najbolj prepoznaven festival Kluba študentov Sežana (KŠS), ki vsako leto pritegne in navduši množice obiskovalcev. V skupni organizaciji z Mladinskim centrom Podlaga in s Kosovelovim domom Sežana bo KŠS tudi letos organiziral že 19. Mladifest. Pester in zanimiv program bo poskrbel, da se bo julija Sežana prelevila v kraško prestolnico kulture, športa, glasbe, zabave in smeha.

Kot veleba tradicija, bomo festival slavnostno otvorili z gala prireditvijo Modna burja. Skozi celoten Mladifest se bodo zvrstile številne delavnice, športne prireditve in druge aktivnosti za najmlajše. Ravnodušne vas ne bodo pustili niti glasbeni dogodki – nepogrešljiva koncerta se bosta tudi letos odvijala na Lipovem listu in Rock Wkrwglci. Odre bodo tokrat zavzeli Dan D, Zmelk-ow, Help! Beatles tribute band, Repetitor iz Srbije, makedonski Superhiks in še in še ... Obenem pa vas bodo nasmejale gleda-

liške predstave, prepričali pa razni turnirji z mamljivimi nagradami.

Drage študentke in študenti, dijakinje in dijaki ter ostali navdušenci poletnega festivala Mladifest: vljudno vabljeni, da se nam pridružite na večdnevem julijemskem rajanju. Skupaj bomo poskrbeli za prijetno druženje in odlično vzdušje.

Ob tolikšnih raznovrstnih prireditvah vam zagotovo ne bo dolgčas, kajti prav vsak bo lahko našel nekaj zase. Zato vam kličemo: »Naj Sežana oživi, bodi z nami tudi ti!«

Za več informacij spremljajte facebook in spletno stran letošnjega festivala: www.mladifest.org.

Dobrodošli na Mladifestu 2013!

Besedilo: Urban Grmek Masič

Foto: Andrej Murovec

Društvo vinogradnikov in vinarjev Krasa skupaj s sodelujočimi partnerji objavlja

Razpis za izbor kraljice terana 2013

Kraljica terana je oseba, izbrana s strani Društva vinogradnikov in vinarjev Krasa. Ima znanje s področja vinogradništva, vinarstva, vinske kulture, poznavanja Krasa in javnega nastopanja.

Naloga kraljice terana je promoviranje terana PTP in vin z območja Vinorodnega okoliša Kras in Krasa nasploh.

POGOJI:

- kandidatka mora biti polnoletna,
- živi na vinogradniški kmetiji Vinorodnega okoliša Kras ali na območju vinorodnega predela Krasa v Italiji (poznavanje slovenskega jezika),
- poznavanje vinogradništva in vinarstva s poudarkom na teranu in poznavanje Krasa.

Na vseh javnih prireditvah kraljica nastopa s krono in z lento v namenjenem oblačilu, govori v imenu Društva vinogradnikov in vinarjev Krasa in v poslanstvu terana PTP.

Kraljica terana se pridružuje prireditvam, na katerih sodeluje Društvo vinogradnikov in vinarjev Krasa po dogovoru s predsednikom društva (Praznik terana in pršuta, občinski prazniki, sejmi Gornja Radgona, Celje, Ljubljana in večji nastopi vinarjev Krasa – približno 10 v letu).

INFO IN PRIJAVE do 30. junija 2013

- Društvo vinogradnikov in vinarjev Krasa, Sejmiška 1a, Sežana, GSM 00386 51 399 799, stok.david@gmail.com
- Mladinski hotel Pliskovica, 00386 5 7640 250, GSM 00386 41 980 611, : tom@hostelkras.com

Izbor kraljice je tajen – le pred strokovno komisijo!

Kras je teran in teran je Kras in kraljica je oboje!

NE ZAMUDTE ZANIMIVE IZKUŠNJE, PRIJAVITE SE!

Predsednik društva David Štok

Napovednik

OBČINA KOMEN; TURISTIČNO INFORMACIJSKI CENTER ŠTANJEL; Štanjel 1a, 6222 Štanjel
tel.: +386 (0)5 769 00 56, +386 (0)41 383 986; e-mail: tic.stanjel@komen.si; www.kras-carso.com

Junij

Datum	Ura	Prireditev	Kraj	Organizator/informacije
14. junij PETEK – 16. junij NEDELJA		1 Kras 1000 okusov : vinsko-kulinarična prireditev	Štanjel	Agencija JOTA www.jota.si / info@jota.si
15. junij SOBOTA	21:00	Koncert Pihalnega orkestra Komen z gosti	Štanjel, grajsko dvorišče	ŠKUD Biser Krasa Štanjel Tel.: 031 378 424 hocevar.boris@siol.net
16. junij NEDELJA	17:00	Podelitev Štrekljeve nagrade	Gorjansko, Štrekljeva domačija	Občina Komen Tel.: 05 7310450 obcina@komen.si
16. junij NEDELJA	21:00	Grajsko poletje: gledališka predstava Burka o jezičnem dohtarju v izvedbi SKD Tabor, Opčine	Štanjel, grajsko dvorišče	ŠKUD Biser Krasa Štanjel Tel.: 031 378 424 hocevar.boris@siol.net
21. junij PETEK	20:30	Dokumentarni film Kraška dediščina Marjana Miklavca	Škrbina	Pepa s Krasa Tel: 031 267529 tanja@pepaskrasa.si / VS Škrbina 041 492 205
22. junij SOBOTA	18:30	Gong kopel s koncertom prvinskih glasbil	Štanjel, Ferrarijev vrt	Tea Smonker 040 226 045 tea.smonker@gmail.com
23. junij NEDELJA		Občinski praznik	Komen, pred Gasilskim domom	Agencija JOTA www.jota.si info@jota.si
23. junij NEDELJA	21:00	Gledališka predstava Sljehrnik	Štanjel, grajsko dvorišče	Agencija JOTA www.jota.si info@jota.si
24. junij PONEDELJEK	19:00	Pohod v kresno noč po poteh okrog vasi Kobjeglava in Tupelče, po povratku pa prižig kresa	Kulturni dom Kobjeglava	KUTD Kraški slavček Kobjeglava Tupelče Kobjeglava 67, 6222 Štanjel, Gsm: +386 (0)040 277 337 Erika kraski.slavcek@gmail.com
25. junij TOREK	16:00	Pohod Po poteh spominov, zbor pri Kulturnem domu v Komnu	Komen, Tomačevica	Društvo izgnancev Slovenije 1941-1945, KO Komen Tel.: 031 305152 Vaška skupnost Tomačevica
29. junij SOBOTA	21:00	Koncert Perceptuum Jazzile	Štanjel, grajsko dvorišče	Agencija JOTA www.jota.si / info@jota.si
30. junij NEDELJA	17:00	Praznovanje Društva veterani komenskega Krasa '91	Nadrožica, Lovska koča	Franko Zadnik Tel.: 041 331 954
30. junij NEDELJA	21:00	Grajsko poletje: gledališka predstava Štirje letni časi v izvedbi Prosvetnega društva Štandrež	Štanjel, grajsko dvorišče	ŠKUD Biser Krasa Štanjel Tel.: 031 378 424 hocevar.boris@siol.net

Julij

Datum	Ura	Prireditev	Kraj	Organizator/informacije
Julij		Košarkarski turnir	Škrbina	Vaška skupnost Škrbina Škrbina 46, 6223 Komen Tel.: 05 7668015
7. julij NEDELJA	21:00	Grajsko poletje: gledališka predstava Ali ženske kdaj odneha- jo v izvedbi Gledališke skupine KD domovina Osp	Štanjel, grajsko dvorišče	ŠKUD Biser Krasa Štanjel Tel.: 031 378 424 hocevar.boris@siol.net
12. julij–14. julij	od 11:00 dalje	AlterSLO (sejemski prireditev)	Štanjela, vaške ulice	Agencija JOTA www.jota.si info@jota.si
13. julij SOBOTA	cel dan	Tradicionalni turnir v nogometu »Brje pri Komnu«	Brje pri Komnu – športno igri- šče	Društvo K'munska štajerna Brje Gsm: +386 (0)51 601 414 kristjangregor@gmail.com
13. julij SOBOTA	21:00	Koncert Vasko Atanasovski trio	Štanjel, grajsko dvorišče	Agencija JOTA www.jota.si info@jota.si
27. julij SOBOTA		Koncert komorne skupine (Klemen Leben – harmonika, Francesco Minotti – kitara, Oksana Pečeny – violina)	Štanjel	Kulturni dom Nova Gorica + 386 5 3354010

Avgust

Datum	Ura	Prireditev	Kraj	Organizator/informacije
16. avgust–18. avgust	od 11:00	Zvezdice – literatura, pravljice, filmi ...	Štanjela, vaške ulice	Agencija JOTA www.jota.si info@jota.si
23. avgust PETEK–24. avgust SOBOTA		Jungle Flash, koncerti, delavnice in mnogo drugega ob ritmih reggaeja, drum'n'bassa, skaja in jungla	vrtača med Štanjelom in Kobjeglavo	Mladinsko društvo ŠUZ Komen Komen 97, 6223 Komen mdsuz.komen@gmail.com
31. avgust SOBOTA	od 11:00	Srednjeveški dan – srednjeveške igre, plesi, tržnica ...	Štanjela, vaške ulice	Agencija JOTA www.jota.si info@jota.si

September

Datum	Ura	Prireditev	Kraj	Organizator/informacije
7. september SOBOTA		Kolesarjenje po Krasu	Brje pri Komnu	Društvo K'munska štajerna Brje Gsm: +386 (0)51 601 414 kristjangregor@gmail.com
8. september NEDELJA		Dnevi stare glasbe – koncert	Štanjel	Kulturni dom Nova Gorica + 386 5 3354010
14. september SOBOTA		Dnevi stare glasbe – koncert	Sveto	Kulturni dom Nova Gorica + 386 5 3354010

Osmice

31. maj PETEK–9. junij NEDELJA	Osmica Rebula	Brestovica pri Komnu	Dušan Rebula Brestovica 32 6223 Komen Tel.: 05 7664339
21. junij PETEK–30. junij NEDELJA	Osmica pod kostanji Kmetija Kosmina	Brje pri Komnu	Milan Kosmina Brje pri Komnu 15a 6223 Komen Tel.: 031 242 071 031 893 704
23. avgust PETEK–1. september NEDELJA	Osmica Pangos	Brje pri Komnu	Alojz Pangos Brje pri Komnu 39 6223 Komen Tel.: 05 7668763

Razstave

Datum/odprtje razstave	Razstava	Kraj	Organizator/informacije
Stalna razstava	Stalna razstava slik in grafik Lojzeta Spacala	Štanjel – Grad: Galerija Lojzeta Spacala	Grad Štanjel Štanjel 1a, 6222 Štanjel Tel.: +386 (0)7 690 197, gradstanjel@guest.arnes.si
Stalna razstava	Stalna razstava o življenju in delu arhitekta in urbanista Maksa Fabianija	Štanjel – Grad: TIC Štanjel	TIC Štanjel Štanjel 1a, 6222 Štanjel Tel.: +386 (0)5 769 00 56, Gsm: +386 (0)41 383 986, tic.stanjel@komen.si
Restavratorska delavnica	Prikaz restavratorskega dela in antikvariat	Štanjel – Vhodni stolp	Restavradorstvo Stanko Vitez, s. p. Gsm: +386 (0)41 333 457, stanko.vitez@siol.net, www.restavradorstvo-vitez.si
Razstava Kobjeglava in Tupelče skozi čas	Prikaz življenja, zgodovine in dela v vaseh Kobjeglava in Tupelče	Kobjeglava, Stara šola	Jožef Abram Gsm: +386 (0)51 355 578
20. maj PONEDELJEK–7. junij PONEDELJEK	Slikarska razstava Nadje Lozej	Knjižnica Komen	Knjižnica Komen Komen 118, 6223 Komen Tel.: +386 (0)5 7668580, knjiznica.komen@siol.net
7. junij PETEK–20. oktober NEDELJA	Razstava izbranih del Vladimira Makuca	Štanjel, Galerija L. Spacala	Grad Štanjel, Galerija in turizem 05 7690197
18. junij SOBOTA–17. julij SREDA	Slikarska razstava Maje Mlakar iz Novega mesta	Štanjel, Stolp na vratih	Nassa desella, d. o. o., 6222 Štanjel nassa.desella@siol.net 05 7690018
19. julij PETEK–konec avgusta	Fotografska razstava avtorja Urbana Goloba iz Ljubljane	Štanjel, Stolp na vratih	Nassa desella, d. o. o., 6222 Štanjel nassa.desella@siol.net 05 7690018
september–oktober	Razstava v poklon Andreju Žigonu	Štanjel, Stolp na vratih	Nassa desella, d. o. o., 6222 Štanjel nassa.desella@siol.net 05 7690018

Burja

Poleti se popeljite z avtobusom od Štanjela do Devina

Občini Komen in Devin-Nabrežina s pomočjo Zadružne kraške banke tudi letos organizirata poletni avtobusni prevoz med Štanjelom in Devinom. Avtobusni prevoz bo organiziran med 25. junijem in 31. avgustom 2013, in sicer ob koncih tedna (sobota, nedelja) in praznikih trikrat dnevno.

Z avtobusno vozovnico boste upravičeni do popustov pri vstopninah v Galeriji Lojzeta Spacala, Kraški hiši in Okrepčevalnici Victoria v Štanjelu ter v Piceriji Kantineta v Komnu.

Sveda se bo avtobus ustavil tudi v Sesljanu, v mestu in v zalivu, kjer si boste lahko privoščili osvežilno kopanje.

Vozni red

Postajališče/fermata/bus stop	km	h	h	h
Štanjel	0	09:00	14:00	19:00
Hruševica	2	09:03	14:03	19:03
Tupelče	4	09:06	14:06	19:06
Kobjeglava	4	09:07	14:07	19:07
Gabrovica	6	09:10	14:10	19:10
Tomačevica	8	09:13	14:13	19:13
Komen	11	09:18	14:18	19:18
Gorjansko	14	09:23	14:23	19:23
Gorjansko MP (Border crossing)	17	09:27	14:27	19:27
San Pelagio/Šempolaj VC/MP (Border crossing)	17	09:27	14:27	19:27
San Pelagio/Šempolaj civico 52/h.št.52	19	09:31	14:31	19:31
Aurisina/Nabrežina civico 65/h.št.65	22	09:36	14:36	19:36
Aurisina/Nabrežina civico 23/h.št.23	23	09:38	14:38	19:38
Aurisina/Nabrežina Municipio/Županstvo	25	09:41	14:41	19:41
Sistiana/Sesljan civico 45/h.št.45	27	09:45	14:45	19:45
Sistiana/Sesljan civico 56/h.št.56	28	09:47	14:47	19:47
Sistiana mare/Sesljanski zaliv	29	09:50	14:50	19:50
Sistiana/Sesljan civico 56/h.št.56	30	09:53	14:53	19:53
Duino/Devin 10e/h.št.10	32	09:55	14:55	19:55
Duino/Devin Castello/Grad	33	09:56	14:56	19:56
Duino/Devin civico 62c/h.št.62	33	09:57	14:57	19:57

Postajališče/fermata/bus stop	km	h	h	h
Duino/Devin civico 62c/h.št.62	0	10:10	15:10	20:10
Duino/Devin Castello/Grad	0	10:11	15:11	20:11
Duino/Devin 10e/h.št.10	1	10:12	15:12	20:12
Sistiana/Sesljan civico 56/h.št.56	3	10:14	15:14	20:14
Sistiana mare/Sesljanski zaliv	4	10:17	15:17	20:17
Sistiana/Sesljan civico 56/h.št.56	5	10:20	15:20	20:20
Sistiana/Sesljan civico 45/h.št.45	6	10:22	15:22	20:22
Aurisina/Nabrežina Municipio/Županstvo	8	10:26	15:26	20:26
Aurisina/Nabrežina civico 23/h.št.23	10	10:29	15:29	20:29
Aurisina/Nabrežina civico 65/h.št.65	11	10:31	15:31	20:31
San Pelagio/Šempolaj civico 52/h.št.52	14	10:36	15:36	20:36
San Pelagio/Šempolaj VC/MP (Border crossing)	16	10:40	15:40	20:40
Gorjansko MP (Border crossing)	16	10:40	15:40	20:40
Gorjansko	19	10:44	15:44	20:44
Komen	22	10:49	15:49	20:49
Tomačevica	24	10:54	15:54	20:54
Gabrovica	28	10:57	15:57	20:57
Kobjeglava	30	11:00	16:00	21:00
Tupelče	30	11:01	16:01	21:01
Hruševica	32	11:04	16:04	21:04
Štanjel	33	11:07	16:07	21:07

Cenik:

Km

0 Štanjel

2 0,65 Hruševica

4 0,65 0,65 Tupelče

4 0,65 0,65 0,65 Kobjeglava

6 0,90 0,65 0,65 0,65 Gabrovica pri Komnu

8 0,90 0,90 0,65 0,65 0,65 Tomačevica

11 1,15 0,90 0,90 0,90 0,90 0,65 Komen

14 1,15 1,15 0,90 0,90 0,90 0,90 0,65 Gorjansko

19 1,35 1,35 1,15 1,15 1,15 1,15 0,90 0,65 Šempolaj h.št. 52

22 1,55 1,35 1,35 1,35 1,35 1,15 1,15 0,90 Nabrežina h.št. 65

23 1,55 1,55 1,35 1,35 1,35 1,15 1,15 0,90 Nabrežina h.št. 23

25 1,55 1,55 1,55 1,55 1,35 1,35 1,15 1,15 Nabrežina županstvo

27 1,80 1,55 1,55 1,55 1,55 1,35 1,35 1,15 Sesljan h.št. 45

28 1,80 1,80 1,55 1,55 1,55 1,35 1,35 1,15 Sesljan h.št. 56

29 1,80 1,80 1,55 1,55 1,55 1,55 1,35 1,15 Sesljan zaliv

30 1,80 1,80 1,80 1,80 1,55 1,55 1,35 1,35 Sesljan h.št. 56

32 2,05 1,80 1,80 1,80 1,80 1,55 1,55 1,35 Devin h.št. 10

33 2,05 2,05 1,80 1,80 1,80 1,55 1,55 1,35 Devin grad

33 2,05 2,05 1,80 1,80 1,80 1,55 1,55 1,35 Devin h.št. 62

Nagradna križanka

							AMERIŠKI PISATELJ (NICKOLAS, ROJEN 1965; BELEŽNICA)		NAS ZE POKOJNI GLEDALIŠKI IN FILMSKI IGRALEC		VOSKU PODOBNA BELA SNOV		OKRASNA RASTLINA; REPATI ŠČIR		MAKEDONS KI PESNIK (KOČO; 1908 – 1943)		ZEMELJSKA OŽINA NA MALAJSKEM POLOTOKU		AMERIŠKI JAZZ GLASBENIK RIVERS			
							SVETOPI- SEMSKA HČI KRAJA DAVIDA															
							ŠPANSKI KAJAKAŠ (ESTEBAN)														MANJŠI CITROENOV AVTOMOBIL	
							REKA V PAKISTANU										PRILOŽNOS T, PRILIKA		LJUDSKA STRANKA			
							DEL RAST. CELICE												KRAŠKA POKRAJINA			
TOMAŽ MAHKOVIC							SIRSKI POLITIK ŠIŠAKLI		ZAČIMBNA RASTLINA		ŽENSKA, KI SPREMILJA VLADARICO		AMERIŠKI IGRALEC HOWARD		DRŽAVNA BLAGAJNA		STEČAJNI UPRA. MURE JANEZ VAJEVEC					
RUSKI KAJAKAŠKI TRENER (SI. OBLIKA PRIIMKA)																	VERDIJEVA OPERA					
MINISTER DRNOVŠ- KOVE VLADE																						
TUJE ŽENSKO IME, OBLIKA YVONNE													MAKEDONS KI NARODNI HEROJ (MIRČE)		VAJE PRI JOGI							
NOČNI GOSTINSKI LOKAL											EDEN						RAZLIČNA VOKALA					
											OGRAJEN PROSTOR						TRIZLOŽNA STOPICA					
POMOČNIK: ABSE, RACIN, ELAKRAB, SPARKS							SPODNJI DEL POSODE						MAJHNA BEDRA						ARLJI PODOBEN MELODIČNI ODLOMEK		RIMSKA ŠTIRI	
							POLJSKI DENAR														STANJE KOŠČENEG A	
DOGOVOR- JEN LIK ZA SPOROČAN -JE ČESA													POŽELENJE				PRVA ŽENSKA				TIBETANSK O GOVEDO	
													OBLIKA SOCVETJA				RAZLIČNA VOKALA					
SLOVENSKI PEVEC ZABAVNE GLASBE																			OGNJENIK NA KJUŠUJU			
																			REJEC PSOV			
PREDELDEL OB MORJU ALI JEZERU													GRŠKA ČRKA				AMERIŠKI IGRALEC TORN				VANEK ŠTIFTAR	
													KDOR IGRA								ZAPOREDNI ČRKA	
NEKDANJA MARIBORSK A TOVARNA AVTOMO- BILOV											INDIJANSKI ŠOTOR						TUJA OBLIKA IMENA JAKOB		JADRANSKI OTOK; GOLEČ			
											LIVARSKI MODEL											
POMOČNIK: ADIB, ARIOŠO, ACEV, TERA							RUSKI PIANIST (JAKOV) FR. IGRALEC (ALAIN)						VEJA ZA BAKLO						LJUDSTVO V GANI; AŠANTI			
													TRANSK. RAČUN						OSEBNI ZAMEK			
UMRLA PRINCESA LADY ...											ZADNJE PREDIVO						ARABSKI ŽREBEC		ORANJE		VEZNIK	
											HR. PEVEC SLAVICA								POSTAVA		PRITOK ESKE V ŠPANJI	
ZVEZDA V OZVEZDJU ŠKORPI- JONA																	ZA POLTON ZVIŠAN C				MELANEZIJ- SKI OTOK V NOVIH HIBRIDIH	
																	GOMILA				TLA, POD SL. POLITIK (SAŠO)	
PESNICA NOVY													HRVAŠKI PESNIK PALJETAK						NAPRAVA ZA PRENAŠANJ E TISKANIH ČRK NA DALJAVO			
SLONOV ZOB													BOSANSKI POLITIK GANIC						DEL APARATURE			
ZOLAJEV ROMAN													CAPIN; TUDI PONOŠENE, STARE CUNJE						GLAVONOŽ EC IZ REDA MEHKUŽCE V S ČRNILNO ZLEZO			
Burja																						

GESLO:

Geslo križanke nam na dopisnici pošljite do srede, 21. avgusta 2013, na naslov Občina Komen, Komen 86, 6223 Komen, s pripisom »za nagradno križanko«. Na dopisnico ne pozabite pripisati svojega imena in priimka, naslova ter telefonske številke. Med prispelimi, pravilno izpolnjenimi gesli bomo izžrebali tri nagrajence.

Rešitev nagradne križanke Burja marec 2013 (vodoravno): svečan, vizita, enolog, topilo, it, upolova, srečelov, spazmi, svat, vile, london, lider, ajd, iberi, šar, reksa, kiks, napev, šr, ota, san, lasničar, politika, nej, roj, is, vrv, pajčevina, stojan, nea, tič, venosa, lesket, ami, istra, al, agu, lanište, bezovnik, trenč, vleka, ajda, ankie, oslar, sean / Geslo: Upolova svirel

Žreb je nagrade razdelil takole:

1. nagrada: Ivana Kovačič iz Svetega (knjiga Volčji Grad),
2. nagrada: Jože Peric iz Brestovice (med),
3. nagrada: Tomaž Švigelj iz Štanjela (majica).

Položitev temeljnega kamna v Vrtcu Komen

V našem vrtcu se trudimo, da bi se otroci počutili sprejete in upoštevane, da bi, takšni kot so, znali navezovati prijateljske stike z vrstniki, da bi optimalno izživel svoje otro-

štvo in se skupaj s starši in z nami veselili vsakega dneva posebej, v pričakovanju nečesa novega, lepega, prijetnega, skrivnostnega, v okolju, ki je otroku prijazno in v katerem se dobro počuti. Do cilja pridemo po korakih in vsak pomeni uspeh zase. Tako smo si že na začetku šolskega leta zastavili projekt na ravni enote vrtca z naslovom *Pri nas pa vrtec zidamo*. Ker pa je vrtec naš drugi dom, si želimo, da bi tudi mi vsi, ki ta vrtec obiskujemo, zaživel pod isto streho. Ob mednarodnem dnevu družine, 15. maja, smo s pomočjo župana in ravnateljice vrtca ter ob prisotnosti predstavnikov občine, osnovne šole in sveta staršev položili temeljni kamen za prizidek vrtca. Ob tej priložnosti so se otroci celotnega vrtca predstavili s petjem in plesom. Zahvaljujemo se Kamnosestvu Tragin za izdelavo in donacijo kamna in vsem, ki ste nam pripravljeni pomagati pri uresničevanju naših želja.

Besedilo: Blanka Kermolj

Otroci iz skupine Baloni gredo v šolo

Starši se še spominjate dneva, ko ste imeli pred seboj vpisni list in ste vpisovali svojega malčka v vrtec. Prav gotovo se vam je po glavi motalo tisoč misli in skrbi. Pa je steklo in vse se je dobro izteklo, še preveč hitro. Čas ni hitro tekel samo vam, ampak tudi otrokom, ki so zadnje leto preživel v skupini Baloni skupaj s Tjašo in z Mirjam, prej pa so bili v skupini Račke in so jih imele rade Danijela, Silva in Blanka.

Kaj smo v vrtcu počeli? To, kar otroci najbolje znajo. Veliko smo se igrali in se imeli radi. Igra je pomemben del življenja in učenja hkrati, zato mimo nje ne moremo. Preko igre in z njeno pomočjo smo spoznavali svet okrog nas, se učili, pridobivali nova znanja in veščine. V vrtcu smo postali pravi prijatelji, tako bomo lažje zakorakali v šolske klopi.

Brez vas, dragi starši, pa v nobenem primeru ne bi šlo. Skupaj smo prehodili to vrtčevsko pot, doživeli srečo, napredek in stiske vaših otrok. Hvala vam za razumevanje in podporo.

Starši bodočih prvošolcev, vašim otrokom želimo, naj dolgo v prihodnosti puščajo sledi za vse nas, ki korakamo za njimi, in za vse tiste, ki še pridejo.

Otroci
(Tone Pavček)

*Otroci imajo kratke noge,
a delajo največje korake,
do sonca,
do sreče,
in puščajo za vse zanesenjake
v prihodnosti sledi!*

Na svoji poti naj le korakajo k soncu, sreči in naj obidejo ves svet. Vam, dragi starši, pa želimo, da vam njihovi koraki ne bi povzročali preveč skrbi in sivih las. Srečno nas je življenje pripeljalo do tukaj in srečno naj vas popelje v šolske klopi.

To vam iz srca želimo strokovne delavke iz Vrtca Komen.

Besedilo: Mirjam Renner